

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

Ապագայ

8562

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՊՏԱՆԻ Ի ՔԻ

ՏԻՊԱՃԷ

0502

Էրոսուգ միւթէլէանըն մալիւմէրի օլտուղու
 Իւղրէ՛ իչ պու հիքեայէմիղ, պուճտանն էվլէլճէ պիր
 տէֆա տախի թապ էթաիրիլէրէք ֆիրուլթ օլուն-
 մուչ օլտուղընտան, վէ պազը հէվէսքեարանըն գը-
 րաաթ իթմէյէ արղուքէրտէ պուլունտուգլարը մա-
 լիւմի աճիգանէմիղ օլարագ, պու տէֆա տախի պի-
 լա ֆիւթուր միւճէտտէտէն՝ ալա քէհատ վէ թէ-
 միղ պամա օլարագ թապ՝ օլունմասը ճայիղ վէ
 միւնասիպ կէօրիւմիւչ իսէ տէ, էսէֆ իտէրէք տէ-
 րիղ քի՛ իլը պամասը 1853 տէ օլտուղը հալտէ,
 Իքինճիսի անճագ 1868 տէ օլապիլմիւչ, եանի թէ-
 մամ օն իւչ սէնէտէ, քիթապճագազըմիղ կիւճ հալ
 իլէ պէչ եիւղ ատէտ շէյ սիւրիւլէպիլմիւչ տիր. վէ
 պու տէֆա տախի պիր օլ գատար վագըթ սիւրէճէյի
 շիւպճէտէն միւսթէղի օլուպ, տիմէք օլուր քի՛ պիղի
 ախրէթէ եօլճու իտէպիլէճէք տիր. վէ իւչիւնճիւ
 տէֆա պամասը՝ եան քի պիղտէն սօղրա կէլէնլէր
 իտէճէք տիր, վէ եախօտ քէնտիմիղին օլ պիր կէ-
 լիչինտէ օլապիլէճէլինէ հիչ շիւպճէ եօզ տուր. վէ
 պու հիքեայէ քի՛ հէր սընրֆ ատէմլէր իչլուն իսէ
 տէ՛ մահգա միլլէթիմիղին նիսպան թախֆէսինէ
 մախսուս օլտուղընտան, վէ շիմաի իսէ՛ անլէրին
 պիր նըսֆը օգուճայա արղուքէչ պուլունտուգլա-
 րընտան, վէ հիքեայէմիղի օգույանլար՝ պազը վէչ-
 լէ խօշուլթ, վէ պա խուսուս պազը մէրթէպէ իպ-
 րէթ ալաճագլարընտան, վէ ալըճըլարա գօլայըղ օլ-

Օչ էսնատէ՝ պէտէյի մեղքերուտէ , Պըրաւ վաթ Տուգասը իւնվանըյէ՝ խայրխահ վէ ֆուգարափէրվէր սլիր զաթ , քէզպիւք զէվճէսի (գարըսը) տախի պիզգաթ քէնտիսի կիպի էհլի ֆաղիլէթ օլմագլէ , կէօյա իքիսի՝ իքի թէնտէ պիր ճան միսիլլի հարէքէթ իտէրլէր իտի . վէ պոււնլարըն Նէնօվէվա իամինտէ պիր քէրիմէլէրի (դըզ էվլաս) օլուպ , անը զաթլէրինէ մախսուս ահլագը համիտէյլէ թէրպլյէ իթմէյէ տըզգաթ վէ տէվամ իտէրլէրտի :

Եհնօվէվա՝ էհլի քէլամ , ֆիրասէթլի , տիրայէթլի վէ խուսուսիյլէ ճէնասըը Հագգա զալէթ իւլ զայէ իթիգաթլը վէ Սհաը շէրիֆէ իթաաթլը , զայրէթլի , իշիլիւզար վէ հալիմ օլուպ , ճիւմէտէն սէվիլիր վէ ճիւմէյի սէվէր իտի . վէ հէր ան՝ վալիտէսինին եանընտա պուլունուպ , պաղը լաթիֆ սիւալլէր իտիւպ , վէ պաղը սիւալլէրինէ ֆիրասէթլի ճէվապլար վէրիպ , արա սըրա պիրիպիլլէրիյլէ իմթիհան օլտուգլարը ահալի կէօրտիւքտէ՝ թէաճիւպ իտէրլէրտի : Իպատէթ վագթը ֆիլիստէյէ կիթտիքլէրինտէ , նաղէնին Եհնօվէվա՝ տայխան Սթալարընըն եանընտա պուլունարազ , պէյաղ էլպիսէ վէ ումուղլարընա տէօքիւլիւշ սիյահ սաշլէրիյլէ Հագգ տիվանընա տուրուպ , վէ էլլէրինի Սէմայէ գալարըրազ նիյաղ էթտիլի եէրտէ , քէնտուսի տէ զիյատէ նաղիք , նաղէնին վէ հիւսնիւնէ մալիք օլմագլէ , կէօրէնլէր հէյրան օլուրլարար . վէ ֆիլիստէն չըգտըգ

լարընտա՝ տօղրու խանէլէրինէ վարըպ , էվլէլա՝ ֆիլիստէ իշիթտիլի նասիհաթլէրի էպէր , վէ սանիէն՝ ֆագըր իւլ ֆուգարայը թէճէսաիւս պիրլէ՝ խանէսինէ թէքիֆ իտէրէք , քիմինէ՝ քէնտի էլլէրիյլէ տիքտիլի ըուպալէրտէն , քիմինէ՝ փէտէրինին քէնտիսինէ խարճըզ իշիւն վէրտիլի ագշէլէրտէն իանէ իտէրտի . վէ հէր գանղը մահալտէ խասթէ պուլունտուղընը իշիթտէ իտի՝ պէհէր սապահ վէ ագշամ կիզլիճէ կիթիպ՝ սիւֆրէլէրինտէն արթան թաամլէրտէն վիրէրէք , ալա միյվէլէրտէն տախի եէմէյիպ՝ մախսուս ֆագըրլէրէ հէտիյէ վիրմէյէ սագլար ըտը :

Իմտի՝ պու միսիլլի մէմուհ ֆաղիլէթլէրլէ հէր լահգա հարէքէթ իտէրէք աղը պալիղ օլտուղը հալտէ՝ պոււնուն պիզգաթ ֆագըրլէրէ իանէսի , խասիպլէրէ իպրէթ օլուպ , քէնտիսի տէ պէտէյի էհալիյէ սէվիլիլի օլմուշ ըտը :

Սլէմանեանըն ասը զաթքեանլէրինտէն վէ զապիթանը ասքէրիյէտէն , ճէսուր վէ ճէնկեալլէր Սիղէֆրի նամ պիր նէվճիվան , Եհնօվէվա նըն փէտէրի Պըրավաթ Տուգասընը , պիր մուհարէպէտէ աղիմ թէհլիքէտէն գուրթարըպ , վէ սէրայընտէ տախի՝ իզտիյաթ մէրթէպէտէ իզգէթ իւ իգրամ էթմիշ օլտուղընտան , Պըրավաթ Տուգասը՝ զիյատէսիյլէ խօշնութ վէ միլթէչէքքիւր օլարազ , Սիղէֆրիտէն կէօրտիլի էյլիյէ միւքեաֆաթէն , գըզընը պոււնա նիքեահլամասընը վատ իտիւպ , վէհասըլ չէնտ

կիւն սարփընտա ազխմ շէօհրէթ վէ զիյնէթլէ տիւիւնիւնիւ իճրա իյլէտի :

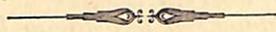
Իստի Եէնօվէվա պիր այ մրգտարը փէտէ ըինին Եանընտա էյլէնիպ , նիհայէթ էր էհլի նին մէսաֆէյի վախտտէ պուլունան չիֆթլի քեաթինէ կիթմէսի լազըմ կէլտի.քտէ , օլ այ ըրլըգ էսնասընտէ Աթալարընըն վէ պիւթիւն էհալինին տէօքտիւյիւ կէօզ Եաշարընա վէ էթտի.քլէրի ֆէրեատ իւ ֆիղանլարընա տայան մագ միւմքին օլմայըպ , թաշ Եիւրէ.քլի օլանլէր տախի սիւ.քիւթ իտէրտի : Քէզալի.ք Եէնօվէվա՝ իշ պու այրըլըզա պիր վէհչլէ տայանմագ օլտու իտէ տէ , նէ չարէ քի՝ թագտիրի իլահի գավլ լինճէ , էր էհլինին մէյի մուհապպէթի զալիպ ի տի : նիհայէթ իւլ.քէլամ , փէտէրի պիր թէրաֆ տան , վէ վալիտէսի տիկէր թէրաֆտան կէօզ Եաշարըլլէ պունու տէրազուշ իտիւպ , « Էյ նազը գըզըմըլ . ճէնասըլ Հագգ Եօլունու ա չըգ վէ սէլամէթ իյլէսին . պիզ արթըգ իթիւ յար օլտուգ , Ալլահա էմանէթ իտէրիզ սէնի , հէման գուտրէթիլլէ հըֆիզ իյլէսին . վէ սէն տէ Անըն Ահաինէ իթաաթ իտիւպ , միւգթէտիր օլտուզուն էյլիյին իճրասընտան տուր օլմա քի՝ պիւթիւն էօմրիւնիւ իզգու աֆիյէթլէ միւտտէ թի կիւզար , վէ ախրէթտէ էպէտիւլ հայաթէ միւէասէր օլտարն . ճէմի վագըթտէ՝ ըրզ վէ նա մուսընա տըրգաթ իտիւպ միւշէրրէֆլէնէսին . իսմինի լէ.քէլէնտիրէճէ.ք հարէ.քէթլէրտէ պու լունմայտարն , քի հէման էյի իսմինի իշիթէրէ.ք՝

մէմուն վէ մէսրուր օլալըմ , վէ արթըգ սէնի կէօրմէ.քսիզին վէֆաթ իտէր իտէ.ք տէ՝ էօլտիւ յիւմիզէ՝ դամմ Եէմէյէլիմ . տայըմ էր էհլինէ ի թաաթ իտիւպ , զէրրէճէ ատի հարէ.քէթլէրտէ պուլունմայտարն . վէ հէր նէ իշէ միւպաշիրէթ իտէր իտէն՝ Ալլահ գօրգուսընը վէ Անտէն իւ մուտինի էլտէն պըրագմա քի՝ էլպէթ պէ էլ պէթ հէր թէհլի.քէտէն սէնի խէլաս իտիւպ սէլամէթէ չըգարաճագ տըր » տէյու տուա ի տէրէ.ք , քէրիմէլէրինին էլլէրինտան թութա ըագ՝ Սիզէֆրի պէյէ թէպիմ էթտիլէր . վէ՝ « Էյ մուհիպ էվատըմըլ , ալ գապուլ իյլէ տիւթթերիմիզի . էօմրիւմիւզիւն վարի վէ կէօ զիւմիւզիւն նուրի Եէնօվէվայը սանա իհալէ իտէրիզ , վէ թէրաֆըմըլտան իճապ իտէն հաս ըլթ վէ մուհապպէթի սէն իճրա իյլէ » :

Պու էսնատէ՝ Սիզէֆրիյի ֆէրեատ պասըպ՝ աղլէյէրէ.ք թէհհուա էտինտի . վէ տէրհալ ի.քիսի պիրտէն հուգուրլարընա տիզ չէօքիւպ , վէտէրանէ տուասընը իսթէյիպ ալըրար ի.քէն նի.քեհաշը գըլան իսթիյար բուհպան Եէթիշիպ , օլ տախի տուասընը վէրտի.քտէն սօղրա՝ « Էյ գըզըմ Եէնօվէվա . թէէսսիւֆ իթմէ . սանա ճէ նասըլ ֆիպըլիյա , էպէտի տիւնեատէ օլ տէրէ ճէ իֆթիխարըլը հագըրլամըլ տըր քի՝ պու ֆանի վէ պաթըլ տիւնեանըն իֆթիխարըլը՝ անըն ինտինտէ հիշ պիր շէյ տիմէ.ք տէյիլ տիր : Աղլէմէ գըզըմ . վագըթ կէլէճէ.ք քի՝ պիրթա գըմ մէշագաթլէրտէն սօղրա՝ էնճամըն սէլա

մէթ օլաճազ » տէյու էօյիւս վէ նասիհաթ իյ-
լէտի :

Օրատա հազրը օլանլար՝ բուհպանըն պու
մէրադլը սէօղիւնիւ իշիթտիքտէ , զիյատէ
մահզուն օլտուլար իսէ տէ՝ էլպէթտէ Հազգ-
թէայա հազրէթլէրի՝ օլ տիրայէթլի Չաթըն
թէէսիրլի նասիհաթ վէ տուսարլէ , անը հէր
գազատէն՝ միւճէրրէտ էսիրիէր տէյու , մէ-
րազլարընը թէսքին էթտիլէր . էնճամ Բրէնս
Սիղէֆրի վէ Բրէնսէս Եէնօվէվա՝ Աթալարը վէ
էհալիս պէլտէ իլէ էլ-վէտա իտէրէք , տէօրթ
աթլը պիր արէպէյէ սիւվար օլուպ , պիր թա-
զըմ սիւվարիլէր թէրֆիդիլլէ՝ Եօլա րէվան օլ-
տուլար :

ԻՔԻՆՃԻ ՖԱՍՐԸ

ՍԻՋԷՖՐԻ ՊԵՅԻՆ ՄՈՒՀԱՐԷՊԵՅԷ ԿԻԹՄԷՍԻ

ՍԻՋԷՖՐԻ պէյին չիֆթլիքեաթընըն օլտուղը
գասապա՝ Մօղէլ վէ Բէսուլ նամ ըրմադլար ա-
րասընտա , խայլուճէ Եիւքսէք թէփէլէր մա-
պէյնինտէ քեային , վէ զիրի հէօքմիւնտէ պու-
լունան գասապալարըն փայթախթը Սիղէֆպուրղ
թապիր օլունուրտու . վէ մէղքիւր թէփէլէրին
էթէքլէրի ուզուն օլա օլուպ , մէսէրրէթլի սահ-

րալար , վէ սէյրիւ թէմաշայա շայեան սէյրան ,
Կեահլէր վարըար :

Իմտի Սիղէֆրի պէյ՝ Եէնօվէվա իլէ պէլ-
տէյի մէղքիւրէյէ վարտըլար իսէ՝ քեաֆֆէյի
էհալի պայրամլըգ բուպալարըլէ սիւպէնիպ՝
սէվինճլէ գարշըլամայա վարտըլար . վէ հէր քէս
ղօգադ գափուլարընը կէօյա Մայըս այը կիպի
էնվայը չիչէքլէրլէ տօնաթըպ , սօգադլարտա
տա կիւլ Եաիրադլարը սաչմըլար ըտը . վէ հէր
պիրի՝ հէնուղ կէլէն Սուլթանլարընըն ճէմալինի
Եանի՝ Եէնօվէվանըն Եիւզիւնիւ կէօրմէյէ ար-
զու իտիւպ , հիւսնի նազար իտէնլէր հէյրան
օլուրլարար :

Եէնօվէվանըն հիւսնիւ ճէմալինտէ պիղգաթ
Հազգտէն պիր քէրէմէթ վարըար . վէ ճիւմ-
լէյէ թալթիֆ վէ խիւլիւս գալպլէ սէլամ վէ-
րիպ սէլամ ալարադ , մուհապպէթ վէ նազար-
լարընը քէնտինէ ճէլպ իտէրէք , վէ հաթթա
իլթիյարլարա իհթիրազլէ թէշրիֆաթ , վէ խա-
թունլարա նէզաքէթլէ հալ խաթըր , վէ կէնճ-
լէրին էյլիյինի սիւալ էթտիքտէն գաթինա-
զար , ճիւմլէսինէ հալիւ հալլէրինճէ խայլուճէ
հէտիյէլէր վէրիպ , վէ խուսուսիլլէ՝ օլ էսնատէ
էր էհլիսի Սիղէֆրի պէյէ պօրճու օլանլարըն
պօրճարընը պախշ էթտիրիպ , վէ թաիֆէյի
ֆուգարայա պուղտայ վէ լէվաղիմաթը սայըրէ
տաղըթաճաղընը միւթտէ իյլէտի իսէ՝ աճէպ
օլ զաթտան մէմուտն վէ միւթէչէքքիւր օլմայան
ճան գալտը մը . վէլհասըլ « Հազգ թէայա պու

զաթլարը իւղէրիմիդտէն էքսիք իթմէյիւյ , ու զուն էօմիւր իհսան իյէսին » տէյու վէ էմսալի տուալարըն սէտասը արշա չըգարըտը :

Իշ պու իքի նէվճիվանլար՝ պիրիպիրլէրին տէն զիյատէսիյէ խօշնութ օլուպ , զէվգ վէ սաֆայլէ՝ միւտտէթի կիւզար իտէրէք , զամմ ու գասալէթ անլէր իչիւն օլմայրպ , օլտէրէճէ մութլու վէ մէմուհ էօմիւր կէչիւրիլէրտի քի՝ վասֆընը իթմէք միւմքինսիզ տիր : Ա՛հ , նէ չարէ քի՝ « Մէրագարզ ֆէրահ օլմազ » ման թուգընճա , օլ թաթլը էօմիւրլէրինի ֆէյէք անլէրտէն գըզգանըպ , պիր կիճէ անլէր թա ամուան սօղրա մուաֆիճէ օթուրուպ , Եհնօվէ վա՝ հէմ իշէյէ մէշուլ , վէ հէմ ալազը լէ զիզլէ թիւրքի չարըրըպ , վէ Սիզէֆրի տախի՝ Չիմպարօ (գլավսէն) չարագ տէմքէշ օլուպ , պիր գայիտէյի աճիպէյլէ տէֆիլամմ իտէրլէր իքէն , պիրտէն աճայիպ վէ զարայիպ պօրու սէտալէրի իշիթիլիպ , մուհարէպէ զուհր էթ տիլինի պէյան իտէրտի . վէ անիտէ՝ Սիզէֆրի պէյին զիրի գօմանտասընտա օլան ասքէր զա պիթանը՝ թէշրիֆաթ օտասընա ճէմ օլարտգ , պիր մէճլիս թէշքիլիլէ , քէյֆիլէթի հալին ասլընա վագըֆ օլտուլար քի՝ Մպանիա արէպլէրի Ֆրանսայա սէֆէրէ կիթմէքլէ , ըսաթ կէլ տիքլէրինի՝ եագըպ երգըպ թէլէֆ իթմէքտէ օլ տուզընը պէյան էթտիլէր . պու խուսուստա՝ մէճլիսի մէգքիւրտէ խայլուճէ միւզաքիրաթ օլ տուգտան սօղրա՝ սիւվարի ասքէրինին իւչ նէ

ֆէր զապիթանը օրտուսու իլէ պիրլիքտէ օվա յէ էնտիլէր . վէ պու պապտէ , « Պա էմրի ֆէր մանը Փատիշահի՞ պիզ տէ պու կիճէ միւճէր ըտ պիլ իթթիֆագ օրտույա իմուսա իթմէ լիյիզ . վէ իթմէտիյիմիզ հալտէ՝ իհթիմալ քի՝ թէհլիքէյէ տիւչար օլուրլար » տէյու իտտաա իտէրլէրտի :

Սիզէֆրի պէյ պու խապէրի իշիթտիյինտէ՝ մահզուն , քէզալիք Եհնօվէվա տախի զամնագ օլտուլար . վէ Սիզէֆրի պէյ՝ նաչարէ գալըզպ մուհարէպէ լէվազիմաթընը թէտարիք իթմէք տէ օլուպ , իլանը հարպլէ քեաֆֆէյի ասքէրի նի Սիզէֆպուրզ շէհրինէ պիրիքտիրտի : Եհնօ վէվա տախի՝ օլ կիճէ սապահատէք եօլ իշիւն , քէնտի էլիլէ միւհիմնաթ թէրթիպ իթմէքտէ իտի :

Իմտի պիւթիւն սիւվարի (աթլը) վէ փիյա տէ (եայա) ասքէրի մէվճուտ օլուպ , քեաֆֆէ սինին տէ բուպալարը պիր իտի . ֆէգաթ Սիզէֆրի պէյին պաշընտա՝ օլ պիրլէրինտէն զիյա տէ պիր ճիզա (սօրղուճ) վար ըտը . վէ ճիւմ լէսի հազըր օլտուգլարը հալտէ՝ վէ Սիզէֆրի պէյ , քէնտի խանէսինին հիւնի թէտալիրինէ սըրասընա գօյուպ կիթէճէյի անտէ՝ Եհնօվէվա մապէյն օտասընտան գըլըճընը վէ սայիր սիւ լահը մախսուսէսինի ալըպ , օլ վագթըն սիւվարիլէրինին թարզը՝ էր էհլիսինէ վիրէրէք , « էյ մուհապլէթլի եարիմ՝ պուլարը սանա թէս լիմ իտէրիմ , զալիմէ արալան , հալիմէ գուզու

օլմանը մաթիւոսայ խտերէք . Ալլահն եօլունու աւ
 չըդ , գըլըճընը քէսկին վէ տիւշմէնդերինի թէս
 քին , վէ ան էվվէլ կերի տէօնմէնի նասիպ իյ
 լէսին ” տէյերէք , պիրտէն պունու տէրազուշ
 էթտիքտէ՝ տիլի թութուլուսայ լալ քէսիլտի .
 վէ պիր էյեամտէն սօղրա՝ ազլը պաշընա թօփ
 լայըպ , “ Ա՛հ մուհիպալիմ . տճէպ շու տիւնեա
 կէօզլէրիլէ պիր տախի սէնի կէօրէճէ՛ք . . . մի
 . . . յիմ . . . ” տէյեմէյիպ ազլէմէյէ պաշ
 լատը իտէ՝ Սիզէֆրիյէ զայէթիլլէ թէէսիր իտէ
 րէք , օլ տախի կէօզ հաշը տէօքիւսպ , “ էյ
 եէնօվէվա , թէէսսիւֆ իթմէ . Ալլահըն քէրէ
 միլլէ հիշ պիր քիմնէ էօզիւրիւմիւզէ զալէպէ ի
 տէմէզ , վէ ինշ՝ Ալլահն եինէ պիրպիրիմիզ իլէ
 գալուշուրուզ . շիմտիքի հալտէ՝ խանէմիզին
 վէ չիֆթիլիլիմիզին գուժանտասընը , սատըգ պիր
 գուլումուզա էմանէթ էթտիմ , մալիւմին օլ
 սուն : թանդըր թէէալա հազրէթլէրինին նազա
 րը՝ իւզէրիմիզտէն էքսիք օլմասըն . սանա նէ
 տէրէճէլէրտէ մէյլի մուհապպէթիմ օլտուղը
 նը՝ ֆարգ վէ խորագ էթտիլինի պիլտիլիմտէն ,
 պունտան պէօյլէ՝ պէնի հիշ պիր վագըթ ազ
 լընտան չըգարմամանը րէճա խտերիմ . Ալլահա
 էմանէթ էթտիմ սէնի ” տէյերէք եօլս րէվան
 օլտուլար : եէնօվէվա տա պէրապէր գալէ գա
 փուսունատէք կիթտի , վէ օրատա պիրպիրի
 նէ սարըլարագ վէտալաշտըլար . վէ Սիզէֆրի
 պէյ՝ կէօզիւնտէն սաշտըլը եաշը եէնօվէվա
 տան կիզլէմէք իշիւն՝ եիւզիւնիւ էօրթէրէք

պիրտէն եիւրիւյիւշ էթտի իտէ՝ սաքէրի տա
 խի մուհարէպէ պօրուլարը չալարագ , աբգա
 սընա տիւշիւսպ աճէլէյլէ կիթտիլէր : Վէ եէնօ
 վէվա՝ էհալիի սայըրէ իլէ մէլուլ վէ մահսուն
 կէրի տէօնիւս՝ հէման պիր օտա իշինէ գա
 փանտը . վէ էր էհիլինին սէլամէթի իշիւն ճէ
 նասըլ Հագգա նիյազ իթմէքտէն սուր օլմա
 յըպ , օլ կիւն մէրագը քէսիրէսինտէն նաշը ,
 ազլընա շէրրէճէ նիյմէթ գօյամազ օլտու :

ԻԻԶԻՆՃԻԻ ՅԱՍԸԼ

ՂՕԼՈՒՆ ԵՆՆՕՎԷՎԱ ԻԼԷ ՄՈՒՍԱԼԻՖ ՀԱՐԷՔԷԹՏԷ
 ԳՈՒԼՈՒՆՄԱՍԸ

ՍԻԶԷՖՐԻ պէյ սէֆէրէ կիթտիքտէն սօղրա՝
 նազէնին եէնօվէվա եէք պաշընա գալըպ , պէ
 հէր սապահալայն ֆիլիտէյէ կիթէրէք , Հագգ
 տիվանընտա՝ էր էհիլինին սազ վէ սալիմ կէրու
 տէօնմէսի իշիւն տուա էթտիքտէն սօղրա՝ սէ
 րայընէ ալտէթ իտէրէք իշիլլէ մէշուլ օլուր
 տու . վէ հէր նէ զէման էր էհիլիսինի տէր խա
 թըր իթսէյտի՝ կիրեան օլուսպ , սէլ կիպի ա
 գան կէօզ եաշարըլլէ՝ քեարկեհահինտէ իշլէ
 տիլի էլվան րէնկ նագըշը ըսլատըր ըտը , վէ ճա
 պէ ճա տէֆի զամբ իշիւն կէզիպ , րասթ կէլ
 տիլի ֆագըր իւլ ֆուգարանըն նէվճիվան գըզ

լարընը պաշընա թօփլայարագ , քիմինէ նաւ
 գըշ , քիմինէ տի.քիշ էօյրէթտի.յի անտէ , կէօ
 յա պիր ալիմ հօճա թարզը՝ թէվարիխ վէ հի
 քեայէ նագլ խտէրտի : վէ պիզգաթ էվլատ ա
 շըգլըսը վալխտէ միսիլլի՝ օլ պէլաէնին ֆուգա
 ըալարընը սէվիպ խասթէլէրինի տախի զիյա
 ըէթ վէ հէսապըզ հիմմէթ վէ իանէ իհսան
 իթմէ.քտէ իտի : Ձիյարէթ էթտի.յի խասթէլէր՝
 պունուն թալթիֆինտէն մահճուպ օլարագ , իս
 թիմալի կիւճ մուալիճէլէրի տախի խօշու.թի
 յէթլէ գապուլ իտիւպ ազ վագըթ սարֆըն
 տա սաղալըրլար ըտը :

Պունլարտան մաատա հէր պիր իշսիզ ֆա
 գըրլարա իշ պուլուպ , տերհալ քէնտի հիսսէ
 լէրինէ խասպէթ իտէն իւճրէթի վէրիւր իտի ,
 վէ պէ հէր ագշամ իսիէ.ք էյիլմէ.քիւյէ մէշուլ
 օլմագլէ՝ խըզմէթ.քեար վէ խալայըգլարը տախի
 պօշ պըրագ մայրպ , հէր պիր իշինի պու ուսուլ
 իւզըէ նիզամընա վազ էթմիշ իտի :

Էմնա՝ Սիզէֆրի պէյին ումուրը մաշրահա
 թընա նագըր վէ վէ.քիլխարճ թայեին իտիւպ
 կիթտի.յի պէնտէսի Ղօլ իսմինտէ քիմէննէ ,
 հիւսնիւնէ մալի.ք պիր քէս օլուպ , հալ պու քի՝
 զիյատէ խըյանէթ , լանէթ , միւրայի , նան
 քէօր , զամիրսիզ վէ Ալլահտան գօրգմազ վէ
 պէնի ատէմտէն ութանմազ պիր էտէպսիզ մա
 գուլէսի օլուպ , վէ հաթթա մէրամը նամէրզի
 յէսինին իճըասընա չալըշպլ՝ հարէ.քէթիին իս
 լահ իթմէյէ ասլա վազիֆէ էտինմէզ իտի :

Պու մէլուն Ղօլ՝ քէնտի վէլի նիյմէթի
 օլան Սիզէֆրի պէյ կիթտի.քտէն սօղրա՝ քեաֆ
 ֆէյի մէմուրիյէթ քէնտիսինտէ օլտուղը հա
 սէպիյէ , տերէճէսիզ հիւ.քիւմէթէ սահիպ օ
 լուպ , զաթընտան տա սէֆայա մայիլ պիր քէս
 օլտուղը էճիլտէն , եէվմիյէ քէնտի պէյինտէն
 զիյատէ թագըպ թագըլթըրըպ տիւզէն վիրէ
 ըէ.ք՝ հէման պաղը ըէֆիդի սէֆասաթ նէվճի
 վանէր իլէ՝ զէվգ ու սաֆայէ մէշուլ օլուպ ,
 զիրի տէսթինէ ամանէթ օլունան էմլագ ու էշ
 եայի սույի իսթիմալ իլէ սարֆ իտէրտի . վէ
 աղասընըն սատըգ պէնտէլէրի վէ քէնտինին էս
 քի գափու եօլտաշլարընա խայլու տէֆայէր
 պէտ մուամէլէլէր էթտի.քտէն գաթինաղար՝
 նաֆագալարընը տախի քէսմիշ իտի :

Պու մէլուն՝ էվվէլ էմիրտէ էհլի ըրգ վէ
 նագի.ք էէնօվէվայէ՝ զիյատէսիյէ ինթիրագ վէ
 սատըգանէ օլուպ , հաթթա ճահա ու զայրէթ
 լէ խըզմէթ իտիւպ՝ անը մէմուն էթմէ.ք տէ
 ըէճէլէրինտէ չալըշըր ըտը , վէ հուզուրընա չը
 գըպ միւ.քեայէմէ էթտի.յի վագըթ՝ կէօղլէրի
 երտէ ութանարագ ճէվապ վէրիւր իտի : Պու
 ուսուլ իլէ էֆ.քեարը քէրիհէսինի վէ միւսի
 պէթ աշգ ու սէվտասընը պունտան կիզլէմէ.ք
 իսթէրիմիշ , իիւլասայի քէլամ աշգ ու սէվ
 տասը զալիպ կէլիպ սասպրա թէհամիլիւ գալ
 մամագլէ , սէվտա քէնտինի քէօր իտիւպ , ուճ
 տերէճէ էհլի ըրգ օլան հանըմընա՝ շու էտէպ
 սիզ մագուլէսի , ութանըպ արլանմատան , վէ

կէօրտիւլիւ նամը նիյմէթի ունութարագ , քէն տի աշագասընը աշիքեար պիրլէ՝ պաղը մէր թէպէ միւճիպսիզ թէքլիֆաթտէ պուլունտու :

Եէնօվէվա մին զայրի մէմուլ՝ պու եէզի տին շու միսիլի թագրիբինի իշիթտիյի սասաթ՝ ագլը պաշընտան կիթիպ , « վայ , կիտի՝ խըն զըր , սէ՞ն մի սին պանա պու թէքլիֆի իտէն . երգըլ շունտան , կէօզէրիմ՝ սէնի պիր տահի կէօրմէսին . վէ պունտան պէօյլէ՝ սէնին պու միսիլի պիր թէքլիֆտէ պուլունտուզընը կէօրիւբտէմ , վալլահիւլ ազիմ վէ պիլլահիւլ քէրիմ շէօյլէ իտէրիմ , պէօյլէ իտէրիմ » տէյիպ , հէմ էօյիւտ նասիհաթ , վէ հէմտէ կէօզ տաղը վէրտի իսէ՝ խընզիրին ագլը թարումար օլուպ , օլ տէրէճէ պու հալ-քէնտիսինէ տօգունտուքի՝ հաթթա նաղէնին Եէնօվէվանըն ճանընա գասա իտիւպ անը թէլէֆ իթմէյէ գատար նիյթլէնտի :

Եէնօվէվա պու մէլունուն մէրամը ֆանիսի նի իտրագ պիրլէ՝ պէօյլէ պիր էտէպսիզ մա գուլէսինին տուզաղընտան խէլաս օլմագ իշիւն , տէրհալ Սիղէֆրի պէյէ պիր մէքթուպ թէր թիպիլլէ՝ վուգու պուլան հալի , վէ նամուս սուզ Ղօլուն նապէրճա հարէքէթինի պիթ թաֆսիլ իֆատէ կլլէտի . վէ Սիղէֆրինին էն սատրգ պէնտէլէրինտէն վէ Ղօլուն տիւլմէնլէրինտէն Տրակօն նամ քիմէսնէյի մահֆիճէ չաղըրըպ , « թիղէլտէն շու մէքթուպու Սիղէֆրի պէյէ պիրզաթ քէնտին կէօթիւրիւպ , վէ շու

րէզլիլի պէնիմ պաշըմտան տէֆ իթմէսի հագ գընտա իճագ իտէն սէօղիւ սէօյլէմէլի սին » տէյէրէք մէքթուպու էլինէ վէրիպ վէ թէն պիհաթլար էթտիյի սասաթ , խընզըր Ղօլ իսէ՝ քէյֆիլլէթի պիլ իտրագ գարաղօլլամագտէ օլմագլէ՝ պիրտէն էլինտէ պիր հարպա իլէ իշիւրու կիրիպ , հարպայը սալլատըղընտա զէվալլը Տրակօնու Եէնօվէվանըն կէօղիւ էօնիւնտէ թէլէֆ էթտի :

Եէնօվէվա պու զուհուրաթը կէօրտիւքտէ , զիյատէ գօրգու կէթիրտիղինտէն պաղըրարագ պայըլար . վէ պիւթիւն սէրայտէ վէ էթրաֆ տէ պուլունանլար հուզուրունա սէյիրտիպ իմ տատա եէթիշտիքլէրինտէ՝ նէ կէօրտիւնլէր քի , Եէնօվէվա պիր թարաֆտա ուզանիշ պիսօտ եաթըյօր , վէ զէվալլը Տրակօն տախի՝ օլ պիր թէրաֆտա գանա պօյանմըշ . վէ « Նէ՞ տիր պու քէյֆիլլէթ » տէյու սիւալ էթտիքլէրինտէ՝ օլ եէզիտ Ղօլ ֆուրաստ պուլուպ « Նէ օլաճագ , իշիթէ պու հանըմըմը օլաճագ նամուստուզ Եէնօվէվա , Սիղէֆրի պէյին ըրգընա միւխալէֆէթ կէթիրի իքէն կէօրիւպ՝ թէնաշուգ իտէն խըն զըր Տրակօնու էօլտիւրտիւմ » տէտի իսէ՝ էհալի Եէնօվէվանըն ահաղը համիտէսինի զաթըն տան պիլմէքլէ իթիմաթ իթմէտիլէր իսէ տէ , օլան միւնասիպէթսիզ քէյֆիլլէթի տէ կէօրտիւլլէրինտէն պիր շէյէ գարար վիրէմէզ օլտուլար : վէ օլ մէլուն Ղօլ՝ քէնտի վէլի նիյ մէթինին զիյատէ զաղէպի օլտուզընը պիլտի

ղինտէն , իւք խապէրի Եէնօվէվայէ « Գաթլ էյւլէ » տէյու օլաճաղընը մալիւմի օլմագլէ , տէրհայ պիր թաթար իլէ « Էհլին Եէնօվէվա , շումրսիլի ըրզըրզըզ վէ նամուսուղուգտա պուլունարագ թուլթուլտու , նէ՞ էմրին օլուր » մէէլինտէ , օլան հալի՝ մուխալիֆ էֆքեարլէ իֆատէ իտէրէք , պիր գըլթա մէքթուպ եազըպ կէօնտէրտի . վէ պիր գաչ կիւնտէն սօղրա՝ զէվալը Եէնօվէվայը , օլ պէլտէնին էն ֆէնա զընտանընա « Մահպուս օլունտուն » էմրի կէլտի :

ՏԷՕՐՏԻՆՃԻԻ ՖԱՍՐԼ

ԵՒՆՕՎԷՎԱՆԸՆ ՀԱՊՍԷ ԻԼԳՍ ՕԼՄԱՍԸ
 ՎԷ ՏԷՐՈՒՆԻ ՄԱՀՊՈՒՍԱ
 ՍԷՖԱԼԷԹԼԷ ՎԱ՛ԶԻ ՀԱՄԼ ԻԹՄԷՍԻ

ՍԻԶԷՖՊՈՒՐԳ շէհրինտէ մախսուս՝ միւթթէհիմէր մահպուս օլմագ իչիւն , «կիւնահքեարլար վէ պիչարէլէր գուլէսի » նամըյլէ պիր մահպուս վարըտը . վէ զէվալը Եէնօվէվա՝ օլ մահպուսա կիրէն եա չըգան օլուրտու իտէ՝ սէպէպինի պիլմէքսիզին կէօրտիչիւ հալտէ , զայէթիյլէ գալպի գըրըլըպ մահգուն օլուրտու :

Պալատէ զիքը օլան մահպուսա՝ Եէնօվէվայը հապս էթտիլէր . վէ պու մահպուսուն թապանը մէրմէր , վէ տէօրթ էթրաֆը քեար-

կիր օլմագ հասէպիյլէ զիյատէ նէմլագ օլարագ , հաթթա տիվարլէրինտէն տուրմագսըզըն նէմտամլայըպ՝ Աֆիթապ վէ Մահիթապ շավգը ալմագ տէրէճէտէ , զիյատէսինճէ գարանլըզ վէ ալթ թէրաֆը տէրին օլտուղունտան՝ էնյայըզսըզ մէզար պունտան մագսուլ ըտը . վէ քիւֆլէնմիշ թիմուր փէնչէրէսինին քիրլէնմիշ ճամլէրինտէն իչըու թէէսիր իտէն պիր մըգտար շավգ , զէվալը Եէնօվէվանըն ասլա պիր իչինէ եարամայըպ , ֆէգաթ մահպուսուն նէ մէրթէպէ էզիյէթլի վէ գօրգուլու օլտուղընը ֆէհմիթմէսինէ եարտըմ իտէրտի :

Իմոի Եէնօվէվա իպթիտա սըրմա իլէ իչլէնմիշ շիլթէ վէ եասթըզըլար իւզէրինտէ ըահաթ իտէր իքէն՝ շիմոի շիլթէ եէրինէ պիր մըգտար օթ վէ իւզէրինէ սաման պըրաղըրըշ . վէ քէնտի սէրայընտէ ալա վէ լէզիզ թաամլար եէր իքէն՝ պուրատա պիր ազ սու , վէ պիր փարչա սիյահ վէ գուրու արփա էքմէյի օլմագլէ , աճըտըգճա՝ կէօղ եաշլարը իլէ ըպլթըպ եէրիտի . վէ էյէր Սլլահու աղիմիւշչան հազրէթլէրի քէնտինի սէվէնլէրի միւճէրէտ թէրք իթմէյէճէյինի պիլմէյիպ տէ՝ իւմուտինի գաթ՝ էթմիշ օլսայըտը , պէտթէրտէն պէտթէրէ օղրայաճագ ըտը . հայ պու քի՝ ճէնապը Հագգա գալպի գուլվէթլէ , օլ նէմի մէրմէրլէրին իւզէրինտէ տիզ չէօքէրէք , նաղիք էլլէրինի սէմայէ տօղրու ուզաթըպ շու կիպի նիյաղէ տուրտու :

« Էյ՛ քիմնէսիղլէր քիմնէսի , վէ էօքսիւզլէր ալթապը Բէպպիւլ Ս. Ասհրամ . պու եէրին տիւ պինտէ մահպուս օլուպ՝ անտէն տանա ալազ իւ տէրիմ . եէր եիւզիւնտէքի ինսանլարըն հիչ պիւրիսինին պէնիմ հալիմտէն խապէրլէրի եօգ տուր . ֆէգաթ Սէն հէր եէրտէ հազըր նազըր պուլունուպ , վէ հաթթա շու մահպուսուն տէրունինտէ՝ տէօքսիւյիւմ կէօզ եաշը վէ ահու ֆիղանըմը Սէնտէն պաշգա կէօրէն վէ իշիթէն եօգ տուր . սէվկիւլիւ ալթապըրմ , պէնիմ չէքստիյիմ միհնէթտէն պիխապէր տիրլէր . արզուլու էր էհլիմ պէնտէն ուզագ տըր . վէ Սէնտէն պաշգա հիչ պիր եարտըմ վէ իմոտարմա եէթիչէճէք տօսթում եօգ տուր . Սէն քի՛ եա՛ Բապպիւմ , գուտրէթիւնլէ իշ պու մահպուս գափուլարընը քիւշատ իտէպիլիր սին , թէրք իթմէ պէն ճէֆաքեար խալայըղընը , վէ Սէնտէն պաշգա իւմուտիմ օլմատըղը իշիւն՝ պէնի իւմուտարըղլուտա պըրագ մայըպ , մէրհամէթ վէ իմոտա իյլէ էյ քէրէմքեանի » :

Իմտի եհնօվէվա պու տոււատէն սօղրա՝ պասըրէթի պաղլանըպ ապա աղլէյէմէտի . իլլա մէրագ պահրինէ դարդ օլուպ , օլ պուլունան մահալինի պիր տէֆա նազար էթտի իսէ՝ « Էյ վահ՛ , էյ վահ՛ , աճէպ տիւնեատէ պէնիմ կիպլի պիչարէ վա՛ր մը , տաղըն չօպանը պէնտէն իֆթիխարը տըր . պէյղատէ եէրինէ պիր ֆագըր չօպան գըղը օլայտըմ , շիմտիտէն րահաթ օլաճաղըմա ապա շիւպհէ եօգ ըտը . էյ վահ՛ . . . »

տըրթըգ տիւնեա պանա հարամ տըր . ահ՛ . . . ճիւմէյէ շէօլէ վիրէն կիւնէշին շավգընտան տախի մահրում գալմըշ ըմ՝ տէյիպ մէրագլա նարագ՝ ֆէրեատ պասըպ աղլէմէնին իւզէրինէ , տէրհալ աղլընը պաշընա թօվլայըպ , « Էյ վահ՛ . պէն նէ՛ իտէյօրում . թէօվպէլէր թէօվպէսի օլտուն եա Բապպիւմ , թագսիրաթըմը աֆվ իյլէ . շիմտէն կէրու սահիպիմ Սէն սին . վէ նէ վագըթ խաթըրմա կէլիր իսէն՝ մէրագըմ տէֆ , վէ գալպիմ սիւրուր վէ ճանըմ լէզիզ օլուպ թէսէլլա պուլմագտէ իմ՝ տէյու զաթընը տիւշիւնիւր իքէն , քէնտի վէթանընտան չըգըպ ալթապըրմտան այրըլաճաղը էանատէ՝ ֆագիլէթլի իլթիյար Բուհպանըն սէօյլէտիկի քէլամար խաթըրմա կէլմէքլէ , « Էյ՛ ֆագիլէթլի Բուհպան , շիմտի իտրագ էթտիմ Սէնին պանա փէյղամ պէրլիք էթտիյին իֆթիխարըղը , քի — էյ գըղըմ եհնօվէվա՝ թէէսուֆ իթմէ , էնճամըն սէլամէթ տիր . խայրուճէ ճէֆատէն սօղրա թիւքէնմէզ սէֆայէ նախլ օլաճագ սըն — տէտին . օլտու քի՛ պու մահպուս րէնճիտէսինտէն սօղրա սէլամէթէ չըգաճաղըմ . աման թանդըրմ , էլպէթ շու մահպուս օլմամ տախի Սէնին էմրին օլուպ , հէր հալտէ էնճամը խայըր տըր . վէ չէքստիյիմ ճէֆալար՝ Սանա օլան մէյլի մուհապպէթիմին խապաթը տըր . վէ պու միհնէթ պանա էյլիք իսէ տէ՝ ֆայտէսինի կիթտիքճէ անճագ իտրագ իտէպիլէճէյիմ . ինայէթի իրահիլէ՛ կէճնակէճն թաթըլը՝ աճը իլէ այուտէ իւ

տէր : Իշ պու ճիւղէլէրինի սիւրուր գալլլէ գա-
պուլ իտիւպ՝ սանա թէշէքքիւր իտէրէք ասու-
լէրիմ հագգընտա սիթէմ իթմէյէճէյիմ . Սէն
եա Բապպի , հագգըմտա նէ կէօնա միւնասիպ
կէօրիւրսէն՝ անը ճանու կէօնիւլտէն գապուլ
իտէրիմ . վէ Սէն իւղէրիմտէ նազըր օլտուգճա՝
աիւշմէն իւղէրիմտէ ղալէպէ իտէմէզ » տէյիպ
գալլլինի րահաթ էթտի . վէ կէօյա ինտի Հագգ-
տէն « էյ Եէնօվէվա , ղամմ եէմէ՝ ճէսուր օլ
սէն , խայլուճէ միհնէթ վէ րէնճիտէ տախի
չէքէճէք սին , էմմա պիլէսին քի՝ Սլլահ իւղէ-
րինէ նազըր տըր . վէ տայըմ սէնին ճէֆանը
սէֆայէ , մէրագընը Ֆէրահէ թահվիլ իտէր .
սէն շիմտիքի հալտէ ինսան կէօղիւնէ խօր կէօ-
րիւնտիւն պազը մէրթէպէ իֆիթիրա սէպէպլինէ ,
էմմա վագըթ կէլէճէք քի՝ սէնին էյլիլին օլուպ
վէ գապահաթըն օլմատըղը կիւնէշ շավգըր կի-
պի փարըյաճագ տըր » տէյու էպարէն պիր
սէտա կէլիլօր կիպլի՝ գալլլի րահաթ օլուպ ,
հալի փէրուշանիյէթիւնի ունութտու . վէ ղաֆ-
լէթ պասըպ թաթլը ույգույա վարտը :

Նագէնին Եէնօվէվա չօգ այլար մահպուստա
թէվգիֆ օլունուպ՝ եէղիա Ղօլտան պաշգասը-
նըն եիւզիւնիւ կէօրմէզ իտի : Պու մէրհամէթ-
սիզ ղալիմ , արա սըրա Եէնօվէվանըն եանընա
վարըպ՝ « էյէր պանա մէյլ իտէրէք մէրամըմը
իճրա իտէր իտէն՝ սէնի պու մահպուստան վէ
շու չէքիլմէզ րէնճիլէրտէն խէյաս վէ եղատ ի-
տիւպ , իպթիտաքի շան ու չէօհրէթ վէ մէր-

թէպէնէ եինէ էրտիրիրիմ » տէյու միւճիպսիզ
վատէր իտէրտի : Եէնօվէվա պու սէօղլէրէ
գարշըրըգ պէտ մուամէլէ իտիւպ , « էյ ութան-
մազ վէ նանքէօր ուղուրսուզ . Սլլահ հուղու-
րընտա կիւնահքէար օլմագտան իսէ՝ ինսան ին-
տինտէ նամուսուզ օլմասընը գապուլ իտիւպ ,
տահա մագպուլ թութարըմ . ըրզըմա միւխա-
լիֆէթ կէթիրմէքտէն իսէ՝ էօլմէսի տահի էվլա
տըր . իշթէ սէնտէ պէն տէ պուրատայըզ , էլին-
տէն նէ կէլիր իսէ կէրույէ պըրագմա . սէն պէնի
էօլտիւրմէքտէն պաշգա նէ՝ իտէպիլիր սին . օլ
պէնիմ ինտիմտէ ըրզըմա լէքէ կէթիրմէքտէն
տախի մագպուլ տուր . իշթէ սինէմի աշտըմ ,
մէրտէր կիպի տուրույօրում . էյէր ղամիրին
սանա րէէյ վէրիր իսէ՝ չէք գըլըճընը սատ փա-
րէ էյլէ պէնի » տէտի իսէ տէ , խընզըր Ղօլ
պուճա մէրհամէթ իտէճէք եէրինէ՝ տահա զի-
յատէ գըզարագ իֆրիթէ տէօնտիւ . վէ « Սը-
թըգ միւճէրրէտ սէնին թէլէֆի նէֆսիլլէ թէ-
սէլլա պուլաճագըմ » տէյիպ՝ օրատան երզըտը
կիթտի :

Եէնօվէվա համիլէ գալըր օլուպ՝ Սիղէֆրի
պէյ սէֆէրէ կիթտիլինտէն իւշ այ սօղրա հա-
միլէլիլի պէյան օլմուշ ըտը . իմտի մահպուստա
էյլէնիր իքէն մէվլուտ վագթըր կէլիպ՝ պիր էր-
քէք էվլատ զուհուր էթտի . էօյլէ պիր մահալ-
տէ քի՝ նէ պագըճըտը , նէ ղայրէթիւնի սիւրէ-
ճէք պիր քիմսէսի վէ նէ տէ լէվաղիմաթը մախ-
սուսէսի վարտը :

Իմտի մախտումընա սարըլարագ «կէլ գու-
զում, կէլ ի.քի կէօզիւմ, կէլ պէնիմ սէվկիւլիւ-
էվլատըմ, զէվալլը վալիտէնին գուճագլարընա
քի՝ սէնի պաղըրնէ սարըլ հըֆիլ էլլէսին . պիր
էս.քի ուրուպասը , լէհուսալըզ էսնասընտա յու-
զումի տէր.քեար օլուպ , ֆագըրլարտա տախի
միւճէրրէտ պուլունան վաշավրա վարչէսի եօզ
քի՝ սէնի գունտագլայըլ հըֆիլ էլլէսին :

» Հայըֆ սանա քի՝ կէօզլէրինի իպթիտա պու-
միսիլլի զընտանտա աշտըն . եաղըֆ սանա , վա-
լիտէնին տէ զէրրէճէ թաամը եօզ .քի՝ սէնի օն-
լարըն գուվկէթիլլէ պէպէսին . ահ կէօզիւմին
նուրի թաթըլը էվլատըմ . պէօլլէ նէմլագ եէրտէ
սէն նասըլ եաշայաճագ սըն քի պէշիլին սօուգ
մէրմէր օլաճագ . կիտի Ալլահընտան պուլաճագ
զալիմ Ղօլ . պու սուշսուզ մախտում սանա նէ՞
քէօթիւլիւ.ք էթտի քի՝ մէրհամէթ իթմէտէն
պէօլլէրէնճիտէ իտէյօրսուն : վէ Ղօլա բէֆիլ-
օլան խընղըրլար նէ՞ զալիմ ատէմլէր իմիշ .քի՝
օնլար տախի մէրհամէթ իթմէյօրլար » տէյուպ
ավազ էլլէտի :

Բապպիւլ ալէմին քէրէմի ինայէթի խաթ-
րընա կէլմէյիպ իւմուտինի գաթ՝ էթմիշ օլա-
յրտը՝ թէլէֆ օլաճագընա շիւպհէ եօզ ըտը :
էնճամ տէրունի գալպտէն պաշլատը Ալլահա
նիյազ իթմէյէ . « էյ քէրէմքեանի Բապպիւմ,
պու մախտումը պանա իհսան իտէն Սէն սին .
վէ էլպէթ պէ էլպէթ Սէն գայըրաճագ սըն
Հայըֆ պանա . աճագ նիշին պիր ֆիլիսէ օլմա-

յայտը քի պունու վաֆթիլ էթտիրէյիմ . նի՞-
շին պիր զաթ պուլունայըլ պու զէվալլը մախ-
տումը թութմայայտը . նիշին բուհպան կիւրու-
հինտէն պիր զաթ օլմայըլ տա՝ պունուն իւզէ-
րինէ օգույուպ վաֆթիլ իթմէյէյտի . ահ . . .
նաշարէ պունլարը թէմամէն քէնտիմ իճրա իթ-
մէլլիլիմ » տէյիպ՝ իշմէսի իշիւն կէթիրտի.քլէրի
սու քեասէսինի էլինէ ալտը , վէ « էյ թէրահ-
հիւմքեանի Բապպիւմ , իշթէ պու մախտումը
սէնին ազիղլէրտէն ազիղ իսմի շէրէֆիլնէ թագ-
տիմ իտէրիմ . արթըզ պունու նազարընլա գօ-
րույուպ , հէր պիր վէշիլէ Սէն հըֆիլ իտէսին .
իշիթ պու նիյազըմը եա՝ Ազիղլէրտէն Ազիղ է-
ֆէնտիմ . վէ կէօզ պէպէյի կիպի հէր նազար-
տէն ֆէնտին էսիրկէ . վէ պէն տախի Սէնին
լութֆու ինայէթինլէ՝ վալիտէլիլին ֆէրիղէյի
զիմմէթի իւզրէ՝ հէր թէհլի.քէտէն՝ միւգթէ-
տիր օլապլիլտիլիմ գատար էսիրկէյէճէյիմ . վէ
պու իհսանընը՝ եէտիմէ թէսլիմ օլունմուշ
գըլմէթլի վէ էմալըզ պիր էմանէթ օլտու-
զընտան , գուտրէթիմին իրէպլիլտիլինէ գատար
գօրույաճագըմ , վէ մատէմ քի պու մախտում
միհնէթ վէ մէշագգաթ արասընտա մէվլուտ օլ-
տու , ֆարզ ալը քի վաֆթիլ օլտուն » տէյիպ՝
պաշընտան աշաղը իւշ տէֆա էլինտէ.քի քեա-
սէսիլլէ սույու տօլտուրուպ վաֆթիլ իտէ-
րէ.ք , իսմինէ ՊէնՕն * թէսմիլլէ էլլէտի :

* ՊէնՕն՝ Իպրանիճէ Ֆիհրէլէվալլը տիմէ.ք տիր .

Եհնօվէ վա՛ պալատէ զի.քը օլտուղը միսիլլի վաֆթիղ էթտի.քտէն սօղրա՛ պօյուն պաղընը չըգարըպ , տիղլէրի իւղէրինտէ քէնտի նէվզա տէ վէլէտինի գունտագլայըպ , « Ա՛՛ն նաղը էվլ լատըմ՛ , իշթէ սէնին եաթաղըն պու տուր » տէ տի . վէ եանընտա.քի սիյահ վէ գուրու արփա է.քմէյինէ նաղար իտէրէ.ք , « Ա՛՛ն զէվալը էվլ լատըմ՛ , իշթէ պու գուրու է.քմէ.ք տիր սէնի պէսլէյէճէ.ք , էմմն գայտ իթմէ . ճէֆա.քեսար վալիտէն անը կէօղ եաշլարըյլէ ըսլաթըպ եու մուշաթըր , հէման Հագ.գ թէայա նաղար իտիւպ պունու մուպարէ.քլէսին .քի՛ աճլըղըմըգտան էօլմէյէլիմ՛ » տէյերէ.ք , էնճամ է.քմէյի չիյնէյիպ մախտու.մունուն աղղընա վէրտի սիւտ եէրինէ :

Պիր կիւն մախտու.մը տիղլէրինին իւղէրին տէ ույուր ի.քէն , Եհնօվէ վա՛ անըն եիւղիւնիւ մուհապլէթի .քէսիրէյլէ նաղար իտէրէ.ք , տէրունի գայպտէն ահուզար էթտի . վէ « Աման թանղըմ՛ . պէօյլէ պիր նէմլագ զընտանտա , պիր չիչէ.ք տախի օլտա՛ շիւպհէսիղ պիրտէն ըէնկինի սօլտուրուր . եա՛ պու զէվալը մախտու.մ նանըլ եաշասըն . եա՛ րապպիմ՛ , Սէնին նաղարըն իւղէրինտէն է.քսի.ք օլմասըն , զիրա պունու նէֆսիմտէն զիյատէ սէվէրիմ՛ . Սէն պիլիբսին . . . » տէյու պիւլէնտի ալաղ էթտի ի սէ՛ մախտու.մը ույանըպ վէ ուֆաճըգ հալիյլէ կիւլիւմնէյերէ.ք վալիտէսինին եիւղիւնէ թաթլը վէ խօշ պիր պագըլ էթտի իսէ՛ իշթէ պու արատէ սահիհէն գայէմ իլէ վասֆը միւմ.քին .

սիղ օլուպ , Եհնօվէ վա պիրտէն պունուն սինէ սինէ սարըլըպ « Ա՛՛ն նուրի տիտէմ՛ , շու հալի փերուշանիյէթիմիղտէն զաֆիլ օլարագ՛ կիւլիւմնիւմէն պանա խայլուճէ թէսէլլի օլուպ — թէէսսիւֆ չէ.քմէ էյ վալիտէ , պիղի խալգ թէր.ք էթտի իսէ՛ խալգ էտիճի նաղար իտէր — տէյօրսուն կիպի կէլիյօր պանա . . . » տիմէ.ք տէ ի.քէն , պիր տէ մահպուս գափուսու աչըլըպ , խընղըր Ղօլ կէլտի գարշուսինէ տուրտու . վէ եանընա եաղըն վարըպ՛ « էյ Եհնօվէ վա , սէնին էթտիյին արթըգ թէհամիւլ օլունմաղ տէրէճէլէրինէ վարտը . քէնտինի գայըրմաղ ի սէն՛ պարի շու սապի մախտու.մընը աճը . վէ շէօյլէ պլիլէսին .քի՛ էյերչի եինէ պիհուտէ էհլի ըրղըգ թասլայարագ պանա մէյլ իթմէգ իսէն , վալլահիւլագիմ՛ սէնի մախտու.մինլէ պէրապէր գաթլ իտէճէյիմ՛ » տէտի.քտէ՛ Եհնօվէ վա պիրտէն այաղա գալըպ « էյ նամուսուղ . սէնին միւճիպսիղ հայիչինէ մէյլ իտիւպ տէ՛ տիւնեատէ հէճիլ վէ ախրէթտէ միւ՛աղզէպ օլ մագտէն իսէ՛ գանըմ՛ գաթլիմ՛ սանա հէլալ ու խօշ օլուն . պէնիմ թէլէֆի նէֆսիմլէ նէշայեապ օլ . լա.քին բուղի գըլամէթտէ ճէվապընը վիլէպլիլմէյէճէյինի տէր խաթըր իյլէ՛ » տէյիպ եիւղիւնիւ էօթէյէ չէվիրտի.քտէ՛ Ղօլ քէնտի մէրամընը իճրա իտէմէյէճէյինի ֆէհմ ու խորագ պիրլէ՛ զաղէպանէ պագարագ « Սէն պունու պէլլէ՛ » տէյիպ քէլի միալի մըրըլտանարագ երզըլտը կիթտի .

ՊԵՇԻՆՃԻ ՅԱՍՐԸ

ԵՆՆՕՎԷՎԱՆԸՆ ՄԱՀՊՈՒՍԱ ԻՔԷՆ ՊԻՐ ՄԷՔԹՈՒՊԼԷ
ՍԻՉԷՖՐԻ ՊԷՅԷ ԻՖԱՏԷՅԻ ՀԱԼ ԻԹՄԷՍԻ

ՄԱՀՊՈՒՍ տէրունինստէ՝ ԵՆՆՕՎԷՎԱ հէր տա-
յրմ՝ Թէալա հազրէթլէրինէ տուա վէ նիյազէ
տուրարագ, հազգընտա խայրըլըսընը մաթ-
լուպ, վէ Իհգադը հազգ իթմէսինի թալէպ
էթտիյի միսիլլի՝ Եինէ օլ կիւն կիճէնինսիր նըս-
ֆընտա, ԵՆՆՕՎԷՎԱ՝ կէօյսիւնտէ պիր գօլույլէ
քէնտի մախտումընը թութմուշ, վէ տիկէր Է-
լինի սէմայէ տօղրու գալտըրմըշ, պաշ աշըգ,
այադլարը չըպլագ, մէրմէր թաշ Իւզէրինտէ,
կէրէք խէվֆինտէն վէ կէրէք սուգտան թիր
թիր թիթրէյիպ, դան Եաշ տէօքէրէք ֆիղան
իթմէքտէ Իքէն, պիրտէն մահպուս փէնչէրէսի
վուրուլուպ, քէնտի իամինի վիրէրէք, պիրի-
նին կիզլիճէ սէպէտիյինի Իշիթտի, շէօյլէ քի՝
« Սէվկիւլիւ Հանըրմ ռոյոյօր մը սըն, Եօգսա
ռոյանըգ սըն. Էյ վահ, նէ՞ քէմ խապէրլէր կէ-
թիրիյօրում սանա. նէ՞ տէրէճէ ճիյէրիմ սատ
փարէ օլտուղընը վասֆընտան աճիզ իմ », ԵՆՆՕ-
ՎԷՎԱ փէնչէրէյէ վարըպ, « Սէն քիմ սին » տէ-
յու սիւալ էթտիյինտէ, « Պէն ֆազըր տիյտէ-
պանընըղըն վէրթայիմ գըղըյրմ. սիզ քի պէ-
նիմ Էսնայի խասթէլիզիմտէ թիզէլտէն Էյի օլ-
մամա դայրէթ պույուրմուշ ըտընըզ, վէ պու Էյ-

լիյինիզտէն տօլայը սիզլէրտէն զիյատէսիյէ
մէմնուն օլուպ՝ տէրունի գալպտէն մուհապպէ-
թիմ օլմագլէ, դաթը էֆէնտիմէ տէյնիմին պէ-
տէլինի Էտա էթմէք սուրէթինտէ՝ վագթըյլէ
շէօյլէ պիր պէտ խապէր վիրմէյէ կէլտիմ քի՝
Խընզըր Ղօլ պու կիճէ սէնի միւճէրրէտ գաթլ էթ-
տիրմէյէ նիյէթ իյլէմիշ. վէ պէլտէմիզտէ շէօյ-
լէ թէվաթուր օլմագտէ տիր քի՝ Էր Էհլին Սի-
զէֆրի պէյիմիզ, պէտխահ Ղօլուն Եազտըլը
Իֆթիրալէրէ իթիմաթ իթմէքլէ — Պու պասպտէ
մախտումտէ պէնիմ տէյիլ տիր — տէյու գաթ-
լինիզէ Էմրի ֆէրման պույուրմուշ. վէ պու Է-
ճիլտէն՝ Եէզիտ Ղօլ, պու կիւն սապահտան Իքի
ճէլլատ թէրթիպ էթտի՝ պու կիճէ սէնի մախ-
տումըն իլէ գաթլ իթմէք Իւզրէ, քի պէն գու-
լագլարըմլէ Իշիթտիմ. վէ Էհալի տախի խա-
նէլէրինէ շէքիլիպ՝ օրթալըգ սիւքիւթ օլուպ
գարանլըգ պասթը իտէ՝ քէնտիլիյիմտէն սէյիլ-
թիպ սանա խապէր վիրմէյէ կէլտիմ. վէ սանա
օլան թէշէքքիւրիւմի թագրիր խալուպ սէնտէն
աֆվլըգ տիլէտիքտէն մատէ՝ Էյերչի պիր վա-
սիյէթին վար իտէ՝ Իճրասընա միւպաշէրէթ ի-
տէճէյիմէ շիւպհէ իթմէյէրէք Էմր Էտին. վէ
վագըթ կէլէճէք քի՝ շու հազգընըզտա պիղայ-
րի հազգ օլան Իֆթիրալէրտէ Իլմինիզ օլմայըպ
սուչուղ օլտուղընը խապթ խտէճէյիմ՝ տէտի
խտէ, ԵՆՆՕՎԷՎԱ՝ գօրգուսընտան թիթրէյէրէք
պաշլատը ալլէմէյէ, վէ շու միսիլլի պիր Իֆ-
թիրա իլէ պէօյլէ ազ վագըթ սարֆընտա թէ-

լէֆ օլաճաղընը ասլա վէ գաթան ումնաղ ըտր . վէլ հասըլ ազլընը պաշընա ալարագ , վէթթա յիմէ ըէճա իտիււլ պիր մօմ , պիր տիվիթ գա լէմ վէ պիր ազ տա քեաղըտ կէթիրթտի , վէ էր էհլինէ աթի իւզ զիքը մէքթուպու եազըր :

Մուհիպպի Վալա շահըմ էֆէնտիմ . վէ սուրուրի գալպիմ օլան էր էհլիմ Սիգէֆրի պէյ հազրէթլէրի , իզոու աֆիյէթտէ պէրտէվամ օլասընը :

Իշ պու մուհապպէթնամէյի նիհայէթ օլարագ զընտանըն սօուզ մէրմէրլէրի իւզէրինտէ զաթը Էֆէնտիմէ պիթթահրիր իրսալ իլլէտիմ իսէ տէ՝ անը օզույաճաղընըզ էսնայէ տէկին , վիճուտիմ գապըտէ թիւրապ օլաճաղընա ասլա շիւպճէ իթմէյին :

Ճիւմէնին գալպինի Ալլահու ազիմիւշչան հազրէթլէրի պիլմէքլէ՝ ալէհիմտէ վուզու պուլան իֆթիրատէն զէրէճէ իհնազըզմ օլմատըզը իչիւն՝ բուզի գըյամէթտէ Հազզ տիվանընա լէքէսիզ չըգաճաղըմ . իսմի Նլահիյէ անտ իտէրէք , պիր ազտան տէֆն օլուհաճաղըմ գապիրին աղը քէնարընատէք տախի լէքէսիզ օլտուղըմ իզրար իտէրիմ : Ա՛հ , մուհիպ էֆէնտիմ . պիլիրիմ քի՝ գուրու իֆթիրայէ ալտանըզ , պէնի՝ նէվզատէ վէլտիսիլէ պէրապէր գաթլ էթտիրտին , վէ պու սէպէպտէն սանա հիշ պիր վէչիլէ պիր տէյէճէյիմ եօզ տուր . վէ հաթթա պու գուլունուզու զիյատէսլյլէ սէվտիյին մալիւմիւմ օլմագլէ՝ էլպէթ պէ էլպէթ տիւշմէնիմ թէրաֆընտան իֆթիրա օլտուղընը ֆէհմ էթմիշ օլայտըն՝ թէլէֆի նէֆսիմէ ֆէրման պուլուրմազ ըտըն : Ա՛հ , սէվլիւլիւ էհլիմ . վազըթ կէլէճէք քի՝ պէնիմ սուչսուզլուղումու , վէ սէզիտ Ղօլուսն մէլուսնլուղուսնու իտ-

րագ իտէճէք սին . վէ ֆէգաթ օլմայա քի՝ քէնտի քէնտինէ նէտամէթ կէթիրէրէք , վէ մուհապպէթիսիւղի թէրք իտէրէք այնընըգտան խաթրընըգտան չըգալտանըզ , նասըլ քի պէն Սիզի գալպիմտէն չըգարըպ վէ մուհապպէթիմի գաթ իթմէտիմ իսէ . վէ հաթթա գաթլիմ հազզընտա քէնտիսի սուչլու պէլլէյպ կիւճէնտիմ գըյաս իթմէյին , զիրա գապահաթ Սիզին տէյիլտիր , իլլա ճէնապը Հազզըն հիքմէթինտէն սիւալ օլուհամայաճաղը միսիլլի՝ պէլքի պու տա գուսուրլարմա պէտէլ էմրի Նլահի տիր . մուհապպէթլի էհլիմ , նիյազ իտէրիմ քի՝ պուստան պէօյլէ պիրինին սէօղիւնիւ իշիթիպ իքիտինին շէրիաթընա հաքիմ օլմայըն , վէ թէրաֆէյնին թազրիրլէրինի ալմագսըզըն հիշ պիր քիմաէնին միւրատէլէտինէ գալէմ պաթըրմայըն . պէնիմ գաթլիմ խուսուսուստա Սիզին գապահաթընըզ եօզ իսէ տէ՝ թիւրլիւ ֆազիլէթլէր իճրասըյլէ՝ Թէալա հազրէթլէրինտէն մազֆիրէթ մաթլուպ իթմէքտէն , վէ իպատէթ իթմէքլէ թէսէլլի պուլմատան տուր օլմայըն . Սիզին իլէ արթըզ տարը պազատէ կէօրիւշէճէյիզ , վէ պուչաքէրինիզին սուչսուզլուղընը վէ տօղան մախտում ասըլ էվլատընըզ օլտուղընը օրատա իտրագ իտէճէքսիսիզ . վէ օրատա տիւշման գօրգուսու օլմայարագ՝ իսթիրահաթլէ միւտտէթի կիւզար իտէճէյիզ :

Պէնտէնիզ արթըզ պիր սաաթտան սօղրա՝ շուֆանի տիւնեատէն էպէտի տիւնեայէ ազիմէթ իտէճէք օլտուղըմտան , հէր պիզ պօրճումու էտա էթտիյիմէ միւթէչէքքիւր օլարագ վէֆաթ իտէրիմ . վէ սօն նէֆսիմէ տէկին սըտզը մուհապպէթիմտէ գուսուր իթմէյէրէք ճէնապը Հազզա հիյազ իտէրիմ քի՝ իֆթիլտար կիւնլէրիմիգաէ պանա կէօաթէրալլիյիզ

մուհապպէթին միւքեաֆաթընը զաթընըզա պարըչ-
լասըն, Վէ Սիզէ բէճա խտէրիմ քի՛ դէվալլը աթա-
լարըմը իւմուսուղըզա պըրագմայրն, վէ տայըմ
էվլատարը մագամընտա օլուպ, պէնիմ վէֆաթըմ
իչիւն թէսէլլա էյլէյին քի՛ մէրագ իթմէսինլէր:
Ա՛...հ, վէֆաթըմըն սաաթը անգարիպ օլմագլէ՛ ան-
լէրէ պիր գըթա մէքթուպ եաղմայա վազթիմ եօզ
տուր. պարի սուչուզ վէ լէքէսիզ օլտուղըմը վէ
էօլէճէյիմ սաաթ տախի պուչլարը խաթըրմտան չը-
գարմատըղըմը թէրաֆըմտան իֆատէ իյլէյին:

Սագըն զագէպէ կէլիպտէ՛ թալիսիզ Ղօլու գաթի
էթտիրմէյին, իլլա՛ պէնտէնիզ կիպի Սիզ տէ աֆվ
իյլէյին. վէ էյիճէ տըզաթ էտին սէօղիւմէ քի Սիզէ
բէճա խտէն՝ Եէնօվէվա տըր:

Հէր պիր վէչնլէ սուչոււմ օլմատըղը իչիւն՝ խօչ-
նուտուգալա վէֆաթ իտէյօրոււմ. վէ հիչ քիմսէյէ տէ
կիւճէնթիլիլիմ օլմայըպ, ֆէգաթ շուսու բէճա ի-
տէրիմ քի՛ պէնտէնիզին վասէթասըյլէ, հիչ պիր քի-
մէննէ թէքթիր օլուսմասըն վէ պիր գաթրէ գան
տէօքիւլմէսին. վէ պէնի գաթի իթմէյէ թայեին օ-
լան ճէլլատարըն տա սուչուսու աֆվ իյլէյիպ՝ ֆա-
միլեալարընա տա հիւսնի նագար իյլէյին, զիրա է-
միր գուլու պուլուսմագտէ տիրլէր. նամուսուղ
Ղօլու գաթի էթտիյի Տրակօն, պէնտէլէրին արա-
սընտա էն սատըքը վէ էն խիւլիւքեարը օլտուղըն-
տան, տուլ գալան դէվճինէ մէրհամէթ իտիւպ՝ էօք-
սիւզլէրինին աթասը օլասընըզ, զիրա էֆէնտիսինէ
սատագաթը սէպէպինտէն նաչը թէլէֆ օլմասը նէ-
չէթ իյլէտի. վէ օղլուսու՛ փէտէրինին մէսնէտինէ
թայեին իյլէյին քի՛ ճիւմլէ ալէմ պիղայրի հագգ թէ-
լէֆ օլտուղընը խորագ իյլէսին:

Իչ պու մուհապպէթնամէմի համիլ օլան գըզա,
էթտիյի սատագաթ վէ ֆէտաքեարըղըն միւքեա-
ֆաթընը՝ հէրնէ վէչնլէ օլուր խէ օլուսն, իճրա իթ-
մէնիզի՛ բէյինիզէ իհալէ խտէրիմ. վէ պիլէսինիզ քի՛
ճիւմլէսի նամուսուղ Ղօլու գագէպինտէն խէվֆ
խտէրէք՝ սէմթիմէ օղրայըպ պիր գուրու թէսէլլա
վիրմէյէ տախի ճէսարէթ իտէմէտիլէր. ֆագաթ պու
սատըզ գըզ ճէսարէթ պիրլէ եանըմա կէլիպ զայէ-
թիյլէ հագիրինիզի միւթէչէքքիւր իյլէտի:

Սօն նէֆէսինէ տէկին խաթըրնտան չըգարմա-
յըպ, էֆէնտիմըն խօչմիղաճլէ էօմիւր կէչիրիպ վէ
չէրէֆեապ օլմասը հագգընտա, Թանգըր Թէալա
հաղրէթլէրինէ տուա վէ նիյազ խտէն պէնտէլէրի

ԵԵՆՕՎԷՎԱ

Եէնօվէվա իչ պու մէքթուպու կէօզ եաչը
տէօքէրէք թէմամ էթտիլինտէ՛ վէրթայիմէ
թէպիմ իտիւպ, « Սագըն պու մէքթուպու վէ
հէր նէ զէման էր էհլիմ Սիզէֆրի պէյ կէլիլ
խտէ՛ սէնին էլինլէ քէնտաի էլինէ թէսլիմ իյլէ »
տէյու վասիյէթ իյլէտի. վէ սօղրա կէրտանըն
տա ասըլը պիր տիզի միւճէվճէրաթը չըգարըպ՝
պուսուս սատագաթընա վէ տէօքտիյիլ կէօզ
եաչլարընա պէտէլ հէտիյէ իյլէտի. « Ա՛լ գը-
ղըմ՝ վէրթայիմ, պու կէրտանըլը սաթըպ ճէ-
հէզինի տիւզէ, քի պէն նիքեահ օլտուղու՛մ
կիւստէն պէրու՛ էր էհլիմին էրմէզանը կիպի
պօյնուստան չըգարմամը ըարմ. էյ՛ վէրթայիմ.
ապա տիւսեա մալինէ կիւվէնմէ, իլլա թիւրլիւ
ֆագիլէթ իճրասըյլէ էպէտի էօմիւր քէսպ իթ-

մէյէ զայրէթ իյլէ . պէնտէն էօրնէք ալ , վէ խաթրընտա օլտուն քի՛ պու կէրտանըղը պիր վագըթ հանըմըն թագընըր ըտը , վէ շիմտի գըլընտան կէչէճէք . արթըգ կիթ գըղըմ , ի.քի էլլին էյլլիքատ օլտուն վէ պէն տախի Հագգ տի վանընա տուրուպ տարը պագա իչիւն թէտա ըիք կէօրէճէյիմ , վէ Ալլահ հէր հայտէ վէ հէր մահայտէ իմտատճըն օլտուն ” տէյու էօյիւս վէ նասիհաթ վէրիպ , վէնչիրէյի գափատը , վէ եէրինէ կէլիպ այագ իւղէրինտէ ի.քի էլլինի սէմայա տօղրու գալտըրըպ , վէ արատա մախտու մունուն իւղէրինէ պագարագ՝ պաշլատը կէօղ եաշը տէօքէրէք իպատէթ իթմէյէ :

ԱԼԹՐՆՃԸ ՖԱՍՈՂ

ԵՆՏՕՎԷՎԱՆՆԸ ԻՔԻ ՃԷԼԼԱՏ ՎԱՍԷԹԱՍՈՅԼԷ ՄԱԽՏՈՒՄԸ ԻԼԷ ԳԱԹԼ ՕԼՈՒՆՄԱՅԱ ԿԻԹՄԷԼԷՐԻ

ՎԷՐԹԱՅԻՄ ԵՆՏՕՎԷՎԱՆՆԸ ԵՆՆՆՆՏԱՆ Այլըրըր այրըմաղ՝ մահպուս գափուսու աշըրըպ , իչէրի տօղրու ի.քի միւսէլլահ աատէմ կիրտիէր , պիրի գըրըճ , վէ տիկէրի Փանօս թութմուշլար ըտը . գէվալըր ԵՆՏՕՎԷՎԱ պուշլարը կէօրտիւք տէ՛ փէրիշան վէ ագլը թարումար օլուպ , գօրգուսընտան թիթրէմէյէ վէ էճէլ թէրի տէօք մէյէ պաշլատը . վէ ճէնասըր Հագգա տէրունի

գալպտէն տէֆի պէլա վէ տէֆի գաղա իչիւն նիյաղ իտէր ի.քէն՝ ճէլլատլար պունա գապա վէ պէա սէս իլէ “ Գալգ պագալըմ , ալ չօճու զընը տա տիւշ պիղիմ արգամըգա քի՛ ի.քինի զի պիրլիքտէ գաթի իտէճէյիղ ” տէտիլէր իտէ , ԵՆՏՕՎԷՎԱ պիրտէն այագա գալգըպ՝ “ Պէն քէն տիմի Ալլահա իհայէ էթտիմ , հէման շու պէնիմ հալի փէրիշանիյէթիմէ թէրահիւմ իյլէ սին ” տէյէրէք , չօճուզընը գուճագըլայըպ արգալարընա տիւշտիւ , էմնա պիր թարաֆտան Լճհուսալըգ զայրէթըղընտան , վէ օլ պիր թարաֆտան էօլիւմ խէվֆի հաստպիլլէ՛ սալլանա ըագ կիտէր իտի . Փանօս թութման իլէրտէն , վէ ԵՆՏՕՎԷՎԱ օրթատէն , վէ գըրըճ թութման արգատէն եէր ալթընտան մաղարա միսիլի պիր մահայտէն կիթէրլէրտի , վէ պէրապէրլէրինէ տէ պէօյիւք պիր քէլի վարըտը :

Եմտի օլ եէր ալթընտան պիր միւտտէթ կիթտիքտէն սօղրա՝ վէլհասըլ պիր թիմուր գափույա վարտըլար . վէ Փանօսու սէօնտիւրիւպ գափույու աշտըգըլարընտա , պիր մէյտանճըղա չըգտըլար , քի օրմանըղ վէ էթրաֆընտա տէրէ վարըտը :

ՕԼԿԻՃԷ հավա ասուտէ , վէ եըտըղլար փարլագ վէ Մահ պէրրագ օլուպ՝ հասըլը պիր խօշ կիճէ իտի . վէ սէրին սէրին բուղիկեար թէնէֆիլիւղ իտիւպ , արթըգ գըլ մէվսիմլինն անգա ըիպ իտուկինի իշարէթ իտէրտի . Եմտի օլ ի.քի ճէլլատլար՝ սիւքիւթիւք ԵՆՏՕՎԷՎԱյըր օլ չէօլ

տեղեկին իչ եհլդիւնտէ սըզ աղաճլըզ պիր իզ սիզ մահալինէ կէօթիւրտիւ. քէրի հալտէ՝ « Էյ Եհնօվէվա, տուր արթըզ, սէնին սիյահաթըն պուրատա թէ. քմիլ օլտու. տիզ չէօք պագալըմ » տէտիլէր իսէ, զէվալը՝ իթաաթ իտիւպ պիրտէն տիզ չէօքտի. վէ օլ տէմ ճէլլատ ֆանօսու թու. թանա « Էյ Ռօզէլ, սէն շու չօճուղու վէր պանա » տէյիպ պիր այաղընտան թու. թուպ հավայէ ֆըրլաթտը, վէ գըլըճընը գընընտան չըգարըպ քէսկին թէրաֆընը չէվիրիպ տուրտուղու անտէ, Եհնօվէվա վալիտէլի. ք մու հապպէթի քէսիրէսի, վէ խուսուսիյէ իւմուտ սուղլուգ աճայիպ պիր գոււվէթ վէրտիյին տէն, մախտումը գըլըճըն իւզէրինէ ինմէտէն՝ քի ի. քի վարչա օլաճագ ըտը, պիրտէն տավրանըպ հավատան գավարագ՝ կէօղ եաչլարըյէ սէմայէ տօղրու ուղաթըպ, « Էյ սէմալի ֆէտէր. խօշ կէօր քի եալընըզ պէն թէյէֆ օլալըմ վէ պու սուչտուզ մախտումը Սէն էսիրկէ շու էճէլտէն » տէյու էօյլէ պիր ալազ էթտի քի՝ օրմանըզ ագս իտիւպ ինլէտիյինտէն, ճէլլատլարա գօրգու կէլէրէ. ք պաչլատըլար թիթ. րէմէյէ :

« Էյ Եհնօվէվա, արթըզ պու հարաքէթլէր իճապ իթմէզ. վէր պիզէ չօճուղու՝ վէ պօշ եէրէ չալըչմա, պիհուտէ վագըթ սարֆ իթմէյէ թէհամիլիլիւմիւզ եօգ տուր, համիլ օլտուղու մուզ էմիրի իճրա իտիւպ կիթէճէյիզ » տէտի. ք տէ, Եհնօվէվա աղլէյերէ. ք, « Էյ գարընտաչ

լար՝ Սլլահ աչղընա օլտուն, նասըլ մէրհամէթ իթմէտէն պու սուչտուզ վէ տախի սիւտ էմմէ, սինի պիլմէյէն մախտումը թէյէֆ խտէճէ. ք սի. նիզ, քիմէ՝ նէ եավտը. աման էլ աման, պու. նա մէրհամէթ իտիւպ պէնի թէյէֆ իյլէյին. վէ պունու՝ աթալարըմա կէօթիւրիւն քի՝ միւ. քեաֆաթընա նայիլ օլտարըզ. վէ էյերչի պու թէրթիպ սիզէ կիւճ կէլիր իսէ՝ պէնի պարի շու զէվալը մախտումէ պաղըչլայըն, քի շու իղսիզ օրմանըզ արասընտա պէպէյիմ. վէ սիզ խընղըր Ղօլուն զագէպինտէն էմին օրմանըզ ի. չիւն՝ անտ վէ շարթ իտէրիմ քի՝ պունտան պէօյլէ տիւնեա իւզէրինտէ պուլունան ինսան կէօղլէրինէ կէօղիւ. քմէյիմ. վէ պիլին քի՝ սիզէ աղլէյերէ. ք րէճա իտէն հանըմընըզ տըր, վէ սիզէ նէ կէօնա էյլի. քլէր էթտիյիմ խաթըրընըզ տա տըր. վէ էյերչի շու գաթլ էթտիրմէ. ք էֆ. քեարը քէրիհէ խուսուսընտա, պիր կէօնա խա. պերտար վէ իթթիֆագըմ օլտուղընը պիլիրտէ. նիզ՝ տէյիլ գաթլ, իլլա պէնի սատ վարէ իյլէ. յին. վէ էյերչի սուչտուզ օլտուղըմը պիլիրտէնիզ՝ նիչին գըյամէթէտէ. ք զի. քրի հագֆ օրմայաճագ պէօյլէ մէնֆուր հարէ. քէթէ ճէսարէթ իտէճէ. ք սինիզ » տէտի իսէ, ճէլլատլար « Պիզ էմիր գու. լույըզ, Սլլահա ճէվապ վէրիճի Ղօլ վէ Սիզէֆ. րի տիր » տէտիլէր. Եհնօվէվա տախի « Ս.՛հ, նա՝ սըլ աղնաթայըմ սիզէ. Սիզէֆրինին պու քէյ. ֆիյէթտէն ասլա խապէրի եօգ տուր. ֆէգաթ խընղըր Ղօլուն միւճիպսիզ հայիչլէրինէ մէյլ

իթմէտիյիմէ նիսպէթէն պէնիմ թէլէֆի նէֆ
 սիմլէ միւշէրրէֆ օլմասընը արզուլէտի : Աման
 գարտաշար . պիր տէֆա նազար էտին շու կէօք
 եիւզիւնտէքի Մահիթապա , քի մէնֆուր հա
 րէքէթինիղէ շահիտ օլմամագ իշիւն պուլութ
 ար ալթընտա սիվէր օլմագտէ տիր . վէ պու
 ասուտէ էյեամը ճէմի վագըթտա կէօրտիւքճէ
 պիհուտէ եէրտէ տէօքտիւրտիւյիւնիւզ սուշ
 սուզ գան խաթրընըզա կէլիպ՝ զամիրինիպ սի
 զէ տէավաճը օլաճագ : Նաղար էտին պիր տէ
 ֆա շու եըլտըղլարա քի՝ սատ հէզար կէօղլէր
 կիպի աշըլպ , բուզի գըլյամէթտէ շէհատէթ
 իթմէք իշիւն՝ շու ույրունսուզ հարէքէթինիղի
 սէյր իտէյօրլար . վէ անլէրտէն եօգարը պիր
 ատիլ Ալլահ վար տըր քի՝ անգարիպ բուզի գը
 յամէթտէ՝ քեաֆիֆէի ճիհան՝ տիվանընա տու
 րաճագ » տէյիպ , էլլէրինի սէմայէ գալտըրտը .
 « էյ էօքսիւղլէր վիտէրի Ալլահըմ՝ միւսէլլահ
 շու իքի ճէլլատըն գալպինէ թէրահհիւմ վէր
 քի՝ պիր ազ ինսաֆ իտիւպ , պիր սուշսուզ
 վալիտէի սապի մախտումըյէ թէլէֆ իթմէքտէն
 էլլէրինի մէն իյլէսինլէր . զիրա պունլար տա ա
 յալ վէ էվլատ սահիպի աթալար տըր » տէր
 իքէն , Ռօղէլ նամ ճէլլատ՝ օլ անէ գատար
 ազգընը աշմամըլտը . վէ կէնճլլինէ , կիւզէլլի
 յինէ , Ֆիղանընա վէ թէէսիրլի սէօղլէրինէ եիւ
 րէյի տայանամայըպ՝ տէրհալ « Գուրաթ , Գու
 րաթ , տէտի օլ պիր ճէլլատա . շու զէ
 վալլը վալիտէնին սէօղլէրի վէ հարաքէթլէրի

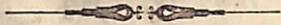
գալպիմէ թէէսիր էթտիղինտէն , օնու թէլէֆ
 իթմէք իշիւն պիր թիւրլիւ էլիմ իլէրու վար
 մայօր . պու զէվալլըյա իլիշմէյիպ՝ պուրատա
 պըրագըպ կիթէլիմ . վէ էյէր սէն հագգը իւզ
 րէ գան տէօքիւճիւ արար իտէն՝ խընղըր Ղօլ
 տան լայըղլըսը պուլունամագ , պու զէվալլը
 վալիտէ՝ քիմսէյէ ֆէնալըգ իթմէտի . վէ հաթ
 թա սէն խասթէ իքէն սանա էթտիյի իմտատ
 արը տէր խաթըր իյլէ » տէյու նութգ իյլէտի :
 Օլ վագըթ Գուրաթ տախի « Վազիֆէմտէն
 խարիճ տիր , շիւնքի պու միւճէրրէտ թէլէֆ
 օլմալը , տէյու էմի պույուրմուշտուր . էյէրչի
 իթաաթսըղլըգ իտէճէք օլսագ , շիւպհէսիւզ
 Ղօլ պիղի թէլէֆ էթտիրիլ . վէ պա խուսուս
 քի՝ իքի կէօղլունիւ պիղտէն մաթլուպ իյլէտի
 գաթլ էթտիյիմիղէ իսպաթ օլմագ իշիւն » տէ
 տի իտէ՝ « Պունուն իշիւն թէէսսիւֆ իթմէ , տէ
 տի Ռօղէլ . պու սուշսուղուն սէլամէթի ուղրու
 նա պէնիմ սէվիլիւլիւ քէլիլիմին կէօղլէրի ֆէ
 տա օլտուն . վէ էլպէթ եէղիտ Ղօլուն կէօղլէ
 րինի գան թութուպ՝ ինճէ թէֆթիլէ վագըթ
 պըրագմայաճագ , պիլիլիլի քի՝ պու զէվալլը ,
 էհալիի պէլտէմիղէ վէ խուսուսիյլէ նէֆսի պի
 զէ՝ նիշէ էյլիքլէր էթտի . վէ հաթթա սուշու
 տա օլմատըղընը պիղզաթ պիլիլիլի . պու պէյլէ
 օլտուղու հալտէ՝ նիշին պիղ տէ խընղըր Ղօլուն
 նամուսուղլուղընտան հիսսէմէնա օլալըմ .
 Գուրաթ , Գուրաթ , եէթիլիլի արթըգ , մէրհա
 մէթսիղլիքտէն վագ կէյ » տէտիքտէ , « Ա՛հ նէ՞

տէյիմ. պէն սէնին գըյաս էթտիյին տէրէճէ մէրհամէթսիզ տէյիլիմ, պա խուսուս Ալլահա մալիւմ տիր քի՝ շու մէնֆուր ամէլէ նէ տէրէճէ մէրագ իտէյորում. էթտիյին սէօղլէրէ գանա ըրմ. հալ պու քի՝ Ղօլ խապէր ալըր իտէ՝ պի զի միւճէրրէտ թէլէֆ իտէր տէյու » ճէվապ էթտի : Ռօղէլ տախի՝ « իշթէ էօյլէ իտէ՝ Ալլահն ինտինտէ փէք մագպուլ պիր ֆազիլէթ տիր քի՝ պէնի ատէմ պունուն իճրասընտա պուլունմագ իչիւն՝ քէնտիսինի ֆէտա իթմէք ճայիզ տիր . վէ հասպ էլ իճապ Ղօլ խապէր ալըպ պիզի թէլէֆ իտէճէք օլուր իտէ՝ գալ պիմիզ սալիմ՝ օլտուզը հալտէ՝ Ալլահն պիզէ վէրէճէյի միւքտաֆաթ փէք ազիմ, վէ տիւն Եանըն հէր պիր շէյինտէն գըյմէթլի տիր » տէյիպ գանտըրտըգաա , Գուրաթ « Հայտէ իսթէ տիյին կիպի օլտուն . վէ Ալլահ պիզէ տէ վէ պու սուչուզլարա տա մէրհամէթ էթսին » տէյէրէք , Եէնօվէվանըն էլինտէն թութուպ շարթ էթտիրտիլէր օրատան ասլա պիր մահալէ չըգ մամասընա , վէ քէնտիլէրի տախի հիչ պիր քիմ սէյէ պու քէյֆիլէթի անամագ իւզրէ գըլըճ աթըպըպ անտ էթտիլէր . վէ Եէնօվէվայը սըգ պիր օրմանըգ վէ ինսիզ մահալտէ պըրագըպ , աղլէյերէք վէտալաչըպ կէրու տէճնտիլէր . վէ գէվալը Եէնօվէվա կէրէք գօրգուսընտան վէ կէրէք Եօրգունլուղընտան , մախտումը գու ճաղընտա օլտուզը հալտէ՝ պիր աղամ ալթըն տա տիւշէրէք ուզանըպ գալտը :

վէ ճէլատըար կիթէճէքլէրի անտէ՝ Ռօղէլ աղլէյերէք արգասընա տէճնիւպ « Եյ Բապ պիմ, պիզ մէրհամէթ իտիւպ պըրագտըգ իտէ տէ՝ Մէն մէրհամէթ իթմէքսիզին նաֆիլէ տիր . արթըգ Մէն էսիլիէ պու իքի սուչուզը » տէյերէք Եօլա ըէվան օլտուլար . վէ էանայըրահ տէ Ռօղէլ՝ պիրլիքտէ կէօթիւրմիւշ օլան քէնտի քէլիինին կէօղլէրինի օյուպ սազլատը , վէ քէլիի օրատա պըրագը վէրաի :

Իմտի Սիզէֆպուրը շէհրինէ տախիլ օլտուգ տա՝ իընզիր Ղօլու խանէսինտէ պուլտուլար քի էլինի պաչընա տայամը , վէ մէրագ պահ ըրինէ տալըպ , իւմիւտինի գաթ՝ էթմիշ պիր զաթ կիպի , Եիւզ պին թիւրլիւ վէսվէսէլէրլէ տիւշիւնմէքտէ իտի : Խիւլասէյի քէլամ, Գուրաթ՝ Եօլտա կէլիլի իքէն չըգարմը օլտուզը քէլիին կէօղլէրինի պիր թապագ իւզէրինէ գօյուպ հուզուընա վարտըգտա՝ « իշթէ էֆէն տիմ, էմրինիլ իւզրէ Եէնօվէվայը թէլէֆ իտիւպ , վէ հաթթա թասթիգ իթմէք իչիւն կէօղլէրինի չըգարըպ կէթիրտիմ » տէր տէմէզ , պիրտէն թիմարխանէ գաչկընը տիվանէլէր թարզը սըչըպըպ , պիր աճայիպ վէ զարայիպ շամաթա իլէ պուչաղա տավրանտը . վէ « Եը գըլըն շունտան , կէօրմէսին սիզի կէօղլէրիմ . վէ հէր քիմ Եէնօվէվանըն իսմինի անար իտէ՝ պիլլահի անը թէլէֆ իտէրիմ » տէյիպ , պունլարը օրատան գօլտու , վէ Եէրինէ գաղ գաթը գալըպ կէօյսիւնիւ տէօվէր իտի . « Ա՛հ Ղօլ ,

նէ՞ էթտին , նէ՞ հի.քմէթ քի ինթիգամ՝ պմագ. իպթիտա պանա փէ.ք լէզիզ կէլէյօր ըտը . լա. քին շիմտի իսէ՞ Ալլահ զազէպի կէօրիւնիւյօր . ա՛հ Ղօլ՝ պոււնտան սօղրա տիւնեատէ թէսէլլին վէ բահաթըն օլմատըգտան սօղրա՝ արթըգ սէ. նին իշին ճէհէննէմին տիպի տինէ հո՛ւ » տէյիպ քէնտիսինէ ազիմ՝ մէրագ պասթը :

ԵՒՏԻՆՃԻ ՖԱՍԸԼ

ԵՒՆՕՎԷՎԱ ՄԱԽՏՈՒՄԸ ԻԼԷ ՊԻՐԼԻՔՏԷ
ԳԱԹԼ ՕԼՈՒՆՄԱՍԱՆ ԳՈՒՐԹՈՒԼՈՒՊ
ՏԱՂՏԱ ԱՐԱՄ ԻԹՄԷՍԻ

ԵՒՆՕՎԷՎԱ օլ մահալտէ պիր միւտտէթ պիխօտ եաթտըգտան սօղրա՝ կէօղլէրինի աչ տըգտա մախտումիլլէ քէնտիսինի կէօրտիւ . կէօք եիւզիւ պուլութլու , այ էնմիշ , վէ զիւ յատէ գարանլըգ օլուպ , հաթթա եաղար գարտան օրթալըգ աղարըպ էսէն բուզիկեարտան տաղլար ինլէր իտի . վէ օլ պալգան գուշլարը նըն սէտալէրի՝ վէ ծնտան կէչէն պիր Գուրտուն ուլամասը՝ Եէնօլլէվայէ օլ տէրէճէ գօրգու վէրիւր իտիլէր , քի եիւրէյինին չարփընթըսընտան վէ սօուղուն շիտտէթլնտէն , տիշլէրինի չաթըրտայարագ թիթրէտիյի էսնատէ , մախտու միւնը կէօյսիւնէ սարարագ « էյ եէրի կէօյիւ

եարատան թանդըրմ . հէր նէ գատար գալպիմ՝ մէրագ պահրինտէ տաղլարանմագտէ իսէ տէ՝ պիր վէչլէ գաթի իւմիտ օլմայըպ , նիչէ քի՞ Սէն իւզէրիմիզտէ հաղըր նաղըրսըն , վէ նիչէ քի՞ զալիմ՝ ինսանլարըն եիւրէյինէ ինսաֆի վէրիպ թէրահհիւմ՝ էթտիւրտին , էօյլէ տէ՞ շու վահշի ճանավարլարըն փէնչէսի ալթընտա պու պիսա. հիպ գուլունու էղտիւրմէ » տէյէրէ.ք , աղլէյիպ , վէ գարնընը տօյուրմագ իշինն աղահալարտան պիր աղ միյլլէ գօփարըպ եէրիտի : Մախտու մը գուճաղընտա՝ օլ գըշտա գըյամէթտէ , չէօլիւն իշ եիւզիւնէ տօղրու եօլու պիլմէյէրէ.ք իլէրույէ կիթէր ի.քէն , պիր տաղտան աշտը իսէ՝ ի.քի տէփէ արասընտա , ճէսիմ պիր տէրէ կէօրտիւզիւնտէն աշաղա էնտի . վէ անըն ալթ թէրաֆընտա՝ գուտրէթտէն իշի օյուլու պիր գայա կէօրտիւ քի՞ տէրունինտէ պիր գաչ նէ. ֆէրէ մուհաֆաղա օլուպ , պարընապիլիլլէր էտի : Պոււնտան մատէ՝ գափուսունուն եանընտան՝ տաղըն էթէ.քլէրինտէն սիւզիւլիւպ ապու հայաթ կիպի պիր պէրրագ վէ լէզիզ սու ա. գար ըտը , վէ սույուն քէնարընտա գուտրէթտէն պիր գապագ ֆիտանը փէյտա օլուպ պէօյիւմիւշ իտի . հալ պու քի եափրագլարը տէօ. քիւլիւպ միյլլէսի տախի չիւրիւմիւշ օլտուղընտան եէնմէզ տէրէճէլէրինէ վարմը ըտը :

Իմտի Եէնօլլէվա թիթրէյէրէ.ք պու մաղա. ըյէ կիրտի . վէ գար վէ պօրա վէ ֆուրթու նատան հըֆղ օլտու էմմա՝ սուգտան վէ աճ .

լըգտան գուրթուլամատը . հաթթա քէնտինին
վիճուտի թիթրէմէյէ վէ մախտումը աճլըգտան
աղլէմէյէ պաշլատը .

Օլ տէմ Եհնօվէվա պունու եէրէ պըրաղըպ
տիզ չէօքէրէք , « Էյ քիմնէսիղլէր քիմնէսի
րապպիմ . գըլ էսնասընտա տախի կէօք եիւ
ղիւնիւն գուշարընը պէպէյիպ իտարէ էթտի
յին միսիլի շիւպհէսիղ պիղի տէ գալըրաճագ
սըն . համո ու սէնալէր օլտուն . սիփէր օլաճագ
եէրիմիղի թախսիս էթտին , էլպէթտէ թաամ
տա իհասն իտէճէք սին » տէյու տուա իտէր
իքէն , պուլութլար տաղըրմայա պաշլայըպ կիւ
նէշ չըգըպ , չէօլէսինի մաղարանըն ալթ թա
րաֆընա գատար վուրտու . վէ Եհնօվէվա պու
թէպտիլթէ ֆէրահընըր իքէն պիրտէն կէօր
տիւ քի՝ մաղարանըն էօնիւնէ պիր տիշի կէյիկ ,
մէմէլէրի սիւտտէն տօլու օլտուղու հալտէ , կէ
լիպ տուրտու . կէօրիւնիւրտիւ քի՝ մահալը մէղ
պուրէ , մէղքիւրէ կէյիյին եուվասը օլմայըլըտը ,
վէ տավրանըչընա նաղարէն՝ աղա ալճը գօրգու
սու չէքմէմիշ օլուպ՝ միւլայիմ օլտուղընտան , Եհ
նօվէվա պունու օգչամագ իչիւն եանընա վարտը
իսէ՝ իպթիտա իւրքիւպ , սօղրա եանընա եա
գըն կէլտի , վէ Եհնօվէվա սըրթընը գաշըտըգ
ճա՝ խօշլանըր ըտը . վէ մախտումընը կէթիբիպ
մէմէլէրինէ եանաշթըրտըգտա՝ վար իսէ կէյի
յին եավրուսունու գուրտար թէլէֆ էթմիշ
օլտուգըրընտան , վէ մէմէլէրինին հաֆիֆլէն
տիյինի իսթէյիպ , մախտումըն էմմէսինտէն զա

յէթիլլէ ըահաթլանտըլընտան՝ ալըշըպ տուր
տու . վէ մախտում էյիտէն սիւտ էմէրէք տօ
յուպ ույուտու իսէ՝ պունու վալիտէսի մաղա
րանըն մախտուս եաթագ իչիւն օյուլմուշ կիպի
պիր մահալինէ եաթըրտը . վէ քէնտի նաֆա
գա պուլմագ իչիւն մաղարատէն տըշարը չըգտը .

Էթթէ պէրու կէղինիպ արատըգտա՝ պիր
քէսիլին թաշ պուլտու , վէ գապագըլարըն իքի
թանէսինի պիր թագրիպ քէսիպ , չէկիրտէք
լէրինի թէմիղլէյէրէք եայգայըպ , պիր քեասէ
վէ եախօտ չանագ թէրթիպ էյլէտի . վէ մա
ղարայէ կիրտիքտէ՝ գապագըլարը եէրէ պըրա
ղըպ կէյիյէ պիր աղ օթ վէրտի , վէ կէյիկ եէ
տիյի եէրտէ՝ մէմունիյէթինի պէյան իթմէք
իչիւն Եհնօվէվանըն էլլէրինի եալար ըտը . վէ
պու արատա՝ Եհնօվէվա կէյիյի սաղմայա պաշ
լայըպ , գապագտան եախմըշ օլտուղը քեասէ
լէրի տօլտուրտու իսէ՝ գալպի ըահաթ օլուպ ,
ֆէրահընտան , հիչտէն նաֆագա փէյտա էթ
տիյի իչիւն , ճէնասըլ Հագգա՝ թէշէքքիւր իթ
մէյէ պաշլատը . « Էյ գատիրի մութլագ րապ
պիմ . շու կէյիյի քի՝ անսըղտան իրասլ պու
յուրտունուղ , էլպէթտէ պու ճարիյէնիղին իւ
ղէրինտէ օլան մուհապպէթինիղին ալամէթի
տիր . վէ քիմ տէրխաթըր իտէպիլիր քի՝ սէ
մատէ ուչան պիր գուշուն աղըրտա գապագ
թօխմու օլուպ տա , պու մահալտէ տիւշիւրիւպ ,
վէ մահսուլ վիրէճէք , քի շիմտի իչիմիղէ եա
րար օլտուն . վէ հաթթա՝ շու ալէվլէնմիշ գալ

պիմի սուվարմագ իչինն տախի՝ պու վուռնարը
 եարաթտընը . պունլարըն քեաֆֆէսի տէ՝ ֆէ-
 գաթ Սիզին քէրէմ վէ ինայէթինիզլէ օլուր
 շէյէր տիր . շիւ.քիւրլէր օլուռն քի՝ պունտան
 պէօյլէ աճլըգտան գօրգու կէթիրէճէյիմիզ եօգ-
 տուր , վէ գըշտան տախի փէրվա իթմէյէճէյիզ ”
 տէյէրէ.ք՝ սիւ տտէն պիր մըգտար իչտի կէօզ
 եաշը տէօ.քէրէ.ք , վէ “ Աման եա՝ Բապպիմ՝ ,
 նէ լէզիզ շէրպէթ իմիշ , պու միսիլլի թաամ ,
 նէ կէօրտիւմ՝ , վէ նէ տէ եէտիմ՝ , վէ նէ՝ տէրէ-
 ճէ նան.քէօր ըմըշ ըմ՝ քի՝ աթալարըմ խանէսին-
 տէ պօլլուգ իչինտէ ի.քէն՝ Ալլահըն նիյմէթինի
 պիլմէզ իմիշ իմ՝ . եա՝ Բապպիմ՝ , գուսուրումու
 աֆիվ իյլէ , զիրա աճլըզըն պու տէրէճէ ֆէնա
 օլտուղընը պիլսէ իտիմ՝ , էլպէթ նիչէ ֆագըր
 իւլ ֆուգարայը իֆթիխարըլըմտան հիստէմէնա
 իտէճէ.քտիմ՝ ” տէյէրէ.ք ֆէրեաա իտէրտի :

Ինճամ մաղարատէն տըշարը չըզըպ աղաճ
 գապուգլարընը թօփլայարագ , քէնտի վէ մախ-
 տումը իչինն եաթագ թէրթիպ էթտի . վէ մա-
 զարանըն եանընտա.քի օխլամուր աղաճլարըն
 տալլէրինի էյէրէ ք՝ ըուզիկեարաան սիլիէր իթ-
 մէ.ք իչինն , գափուռուն էօնիւնէ կէրտի , վէ
 գալըն տալինտէն տախի պիր խաշ եափըպ եա-
 թագընըն պաշ թէրաֆընէ աստը . վէ հաթթա
 պու գատար զահմէթ վէ մէշագգաթա տայա-
 նամայըպ փէ.ք եօրուլմուշ օլտուղընտան , պիր
 ազ ըհաթթանմագ իչինն՝ թէրթիպ էթտիյի
 եաթագըն իւզէրինէ եաթտը , վէ աղաճլարըն

կէօլէսի վէ կէյիյին նէֆէսի՝ խայլուճէ մաղա-
 ըայէ սըճագլըգ վէրիր իտի . պու արատէ Եէ-
 նօվէվա , օլ իընզիր Ղօլուն ճէպրիյլէ զընտան-
 տա.քի փէրիչանիյէթինէ նիսպէթէն պու հա-
 լինտէն պին քէրրէ խօշուլթ օլուպ թէշէ.ք.քիւր
 իտէրտի . վէ մէզ.քիւր չէօլտէ օլ կիւնտէն սօղ-
 ըա չէ.քէճէյի ճէֆալէր խաթրընէ կէլմէսիլլէ՝
 սուրբ խաշըն էօնիւնէ տիզ չէօ.քէրէ.ք՝ “ էյ ճի-
 հանըն խէլասըզը իչինն միհնէթի քէսիրէյէ
 գաթլանան Բապպիւլ Ալլահըմըզ Յիսուս ֆրիս-
 տոս . Սէնին սապրըն պանա թէսէլլի օլարագ՝
 հէր պիր վէշլէ կէլէճէ.ք միհնէթլէրէ գաթլա-
 նաճագըմ՝ , պէնի խէլաս իտէճէյինի պիլէրէ.ք ”
 տիմէնին իւզէրինտէ զաֆլէթ պասըպ ուլուտու ,
 քէզալի.ք մախտումը վէ հա.քէզա կէյի.ք :

ՍէֆիՉիՆՃԻ ՅԱՍՈՂ

ԵՆՏՈՎ.ԵՎԱ՝ օլ չէօլտէ սա.քին օլտուգտան
 սօղըա՝ թէր.քի տիւնեաճասընա էօմիւր կէչիր-
 տի . գըշ մէվսիմի կէլիպ եէթիչիր իտի , լա.քին
 Եէնօվէվա ապա վազիֆէ իթմէզ իտի . պահար
 մէվսիմինտէ աղաճլարըն կէօլէսինտէ օթուրուպ՝
 Պայգուշ վէ Գարղա վէ պունլարա մումասըլ
 պէա սէտալը գուշլարըն էօթիւչիւնտէն պաշ-
 գա սէս իշիթմէզ իտի , վէ գըշ մէվսիմինին
 սյ գարանըզը կիճէլէրի՝ գարանըգտէ եալը-

նըդ օթուրտուղը , վէ կիւնտիւղլէրի . իսէ՛ գար
 իւղէրինտէ վահշի հայվանաթ իղինտէն սրաշգա
 իղ կէօրէմէտիյի հայտէ՛ Աթալարը վէ սէվիւրլիւ
 էր էհիտի խաթրընա կէլիւ ճանը սըգըմադ
 լէ՛ անլէրի կէօրմէյէ արղու իտէրտի , վէ հաթ
 թա օլ արալըդ պիր ինսան եիւղիւ կէօրմիւշ
 օլսայըտը , զիյատէ խօշուլթ օլուպ , թէսէլլի օ
 լաճաղըտը . վէ « Նէ մութլու իւնսի իւրֆէթ ի
 տէն ինսանլարա . հայ պու քի պունլար տա՛
 պիրի պիրինէ խուսումէթ վէ էտավէթ իթմէ.ք
 տէն իւրֆէթին գըյմէթինի պիլէմէյօրլար . խա
 յըր , խայըր . անլէր իլէ իւրֆէթ իթմէսի տախի
 մագպուլ տէյիլ տիր . էյ րապպիմ , անլէր պէ
 նի թէր.ք էթտիլէր իսէ՛ Սէն տայըմ իւղէրիմտէ
 նագըր սըն » տէյերէ.ք գալպինտէն հէր տայըմ
 թէֆէ.ք.քիւր իթմէյէ մէշուլլ օլմագլէ՛ սաաթ ,
 ինտինտէ տագըդէ կիպի կէլիւ կէչէրէ.ք տէֆի
 զամմ իտէրտի . վէ պագը օթ վէ միլվէ թօիւ
 լամագլըգլա վագըթ կէչիրիւ , թէհի տէսթ
 գալտըղը կիպի՝ « Ս՛հ , շիմտի պիր գաշ շիֆթ
 շիշ վէ պիր մըգտար թէլ փամպուգ օլսայըտը՝
 անը գըվըրըպ տա չօրսպ էօրմէ.քլէ էյլէնիր ի
 տիմ . նէ հի.քմէթ քի՛ պաղը ատէմլէր հէր ֆէ
 նալըղը իշտիլլի.քտէն տօղտուղընը ֆէհհմ իթմէ
 յերէ.ք , իշլէրի վար ի.քէն՝ իշտէն գաշարլար ,
 քի էն զօր իշ ինսանա փէ.ք խօշ էյլէնճէ տիր .
 վէ շիմտի կիւղէլ քիթապլարըմ օլսայըտը՝ միւ
 թալսա իտէրէ.ք՝ խէլստէթ թալիմլէրինտէ տէրս
 պըրը տըմ . թէօվպէլէր թէօվպէսի օլսուն եա՛

րապպիմ , խաթա էթտիմ . եօգսա սէնին հէր
 պիր խայըն աղիմ քիթապ օլուպ՝ տըգգաթ
 իտէն տէրս ալապիլիր . արթըգ պունլարը էղ
 պէր իտէճէյիմ » տէյերէ.ք՝ էլվան շիչ.քլէրի վէ
 թիւրլիւ պէօճէ.քլէրի թէճէսսիւս իտէրէ.ք
 գուտրէթի իլահիյէ թէհհմիւպ իթմէ.քտէն հա
 լի օլմագ ըտը . վէ մագարէնին իչինէ խապէթ
 իտէն կիւնէշ շալգընը կէօրիւպ՝ « էյ րապպիւլ
 ալէմին , իշ պու կիւնէշին էյիլէրէ վէ քէմլէրէ
 նութգուն իւղրէ փարլատըղը միսիլլի՛ պէնիմ
 գալպիմի տէ ինսանլարա սալիմ էյլէ քի՛ տիւշ
 մէնլէրիմէ գարշը պուլունմայըմ » տէտիլի եէր
 տէ՛ լէզիլ սէտայլէ էօթէն գուշ սէտալէրինի
 իշիթտի.քտէ՛ « էյ մուպարէ.քլէր , նիչին պէնիմ
 գալպիմ տէ ֆէրահնագ օլմայըպ , սիղին կիպի
 գայտսըղ գասէվէթսիղ օլարագ թիւր.քի չա
 ղըրամայօրում . րապպիմիլ Յիսուս ֆրիստոս՝
 սիղլէրի թէմսիլ կէթիրիւ — էյ իթիգաթ սըղ
 լար , պագըն շու հավանըն գուշարընա քի՛ նէ
 է.քէրլէր՝ նէ պիչէրլէր՝ վէ նէ տէ զախիրէ թօիւ
 լայըպ սագլարլար , էմմա ճէնսպը Հագգ ան
 լէրի գայըրըր . սիղ իսէ՛ Սլլահըն ինտինտէ
 գուշարտան տահա մագպուլ տէյիլմիսինիլ —
 էվվէթ , էվվէթ , եա՛ րապպի , պէնիմ իշիւն
 է.քէն պիչէն եօգ իտէ տէ՛ օլ ֆէլամը սահիհէ ի
 ման իտիւպ , ըրըգըմը արամամ , հէր պիր վէչէ
 Սէնտէն պէ.քլէյերէ.ք » Պագը տէֆա էլվան րէնկ
 լի շիչ.քլէրէ նագար իտիւպ՝ « էյ մուպարէ.քլէր ,
 սիղին իշիւն տախի րապպիմիլ թէմսիլ կէթիրէ

րէք, — Պագըն շու թարլանըն թիւրլիւ րէնկլի
 չիչէքլէրինէ քի՝ պու կիւն վար վէ եարըն ֆու-
 բունա աթըլարագ եանաճագ իքէն՝ Ալլահ՝ Օնլա-
 բը շու տէրէճէ կիյտիրիպ գուշաթմը տըր քի՝
 հաթթա հապրէթի Սողոմոն տախի՝ Օնլարըն րէն-
 կինտէն պիր լիպաս կիյէմէտի . պու պապտէ Ալ-
 լահըն ինտինտէ օթըլարտան աշաղըմըսընըզ զանն
 իտէրսինիզ . վէ սիզին նէ կիյէճէ յինիզի գայըր-
 մանգ մը . — էվլէթ , էվլէթ , եա՛ րապպիմ . իթի-
 գաթ իտէրէք կիյէճէ յի տէ գայըրմայաճաղըմ՝ :
 վէ գաշան տէրէնին սույու գուրույուպ , ուզաղա
 կիթէճէ յի իգթիզայը հալտէն օլտուղընտան՝
 «Եա րապպիմ — Սուսայան պանա կէլին իշսին ,
 պէնիմ օնա վիրէճէ յիմ սու՝ էպէտիյէթ սույու
 հայաթ փունարը օլաճագ տըր — տէտիյինէ պի-
 նայէն , օլ իթիգաթիլէ՝ շու թէշնէմիշ գալլիւ-
 մի սուվարմագ իշիւն՝ Սէնին աղիզ էմրինլէ՝ էլ-
 պէթտէ պիր մըգտար իչէճէք սու պուլաճա-
 զըմ՝ » տէյերէք , էօթէյէ պէրույէ կէզինմէքլէ ,
 նիհայէթ եանընտա պիր տաղ էթէյինտէ լէ-
 զիզ վէ պէրրագ սու կէօզիւ պուլարագ մէմ-
 նուն վէ մէսրուր օլտու :

Խիւլասէյի քէլամ , քեաֆֆէյի եարատը-
 լըշարա տըզգաթիլէ նաղար իտիւպ , պիրէր էմ-
 սալ վէ էօրնէք ալարագ՝ տիքէնլէրտէն տախի
 թէսէլի պուլուր ըտը , շէօյլէ քի՝ « Նէ՛ խօշ օ-
 լուր ըտը՝ շու տիքէնլէրին պիր միյվէսի օլա-
 յըտը տէ գօփարսամ ըտը . հալ պու քի էֆէն-
 տիմիզ ֆիսուս՝ նէ տիքէնտէն եէմիշ , նէ տէ

չալըտան իւզիւմ թօփլամը . վէ — Հէր պիր ա-
 զաճ՝ միյվէսինտէն պէլլի օլուր . նէ էյի աղաճ
 ֆէնա , նէ ֆէնա աղաճ էյի միյվէ վէրիւր — տէմիշ
 իտի . վէ իշթէ պէն՝ էյի աղաճըրա մուճասը
 օլաճաղըմ՝ » տէյերէք՝ ֆէրա՛ իտէրտի . վէ օլլու-
 Պէնօնա նաղար էթտիյի հալտէ՝ անը կիւզ կիւ-
 նէշինտէն խօշ կէօրիւպ , օլ շէօլին մէշագգա-
 թընը ունութարագ , Ալլահա՛ պու իհսանը ի-
 շիւն պին թէշէքըլուր իտէրտի . վէ աչըզ հէ-
 վալարտա գուճաղընա ալըպ կէզմէյէ կիթտիյի
 եէրլէրտէ՝ պուճուճա թէքէլլիւմ իտէրտի , վէ
 օլ տախի աղնամայըպ՝ էլինի վալիտէսինէ ու-
 զաթարագ կիւլիւմսիւտիւյի հալտէ՝ ֆէրահըն-
 տան չըլարըմա տէրէճէսինէ վարըր ըտը :

Եէնօվէվա՝ մախտումը Պէնօնուն զիյատէ
 հէննալըզընա վէ ուսըլըզընա նաղար իտէրէք՝
 «Էյ րապպիմ, — Հէրքիմին գալլի սապի չօճուգ-
 լար կիպի օլմաղ իտէ՝ սէմավի մէլքիութինէ
 լայըզ օլմաղլար — տէյի նութգ էթմիշ իտին ,
 աճէպ նիշին ինսանլէրին գալլի պու սապի չօ-
 ճուղուն գալլի կիպի թէմիզ օլմայայտը . եա՛
 րապպիմ , Սէն էսիրկէ պուճու հէր պէլա վէ
 գաղատէն » տէր իքէն՝ ֆիլիսէ խաթըրնէ կէ-
 լիպ , « Ս՛հ նիշին պիր ֆիլիսէյէ կիտիպ՝ հու-
 զուրու Հագգտէ Խրիսթիյան գարտաշարըմ
 իլէ նիյազ իթմէյէյտիմ . խայըր , խայըր . քեաֆ-
 ֆէի տիւնեա՝ Սէնին շէրիֆ պէյիթիլէ միւշեր-
 րէֆ օլուրլար . վէ տինտարըն գալլի էօյլէ պիր
 շէօլտէ՝ աճէպա Սէզհէպի շէրիֆին սայըմանգ

մը » տէյերէք՝ տայրմ գըշ վագըթլարընտա
մաղարէսինտէ կիզլէնիպ՝ շու միսիլլի էֆքեարը
մագպուլէյլէ տէֆի դամմ իտերտի :

ՏՕԳՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՖԱՍԸԼ

ՊԵՆՕՆՈՒՆ ՏԻԼԷ ԶԸԳՄԱՍԸ ՎԷ ԵՆՆՕՎԷՎԱՆԸՆ
ՀԷՐ ՊԻՐ ՇԷՅԻ ԻՍՄԻ ԲԷՍՄԻՅԼԷ ԹԱՐԻՖ ԻԹՄԷՍԻ

ՏԻՐԷՆ արասընտա պիթմիշ կիււ միսալի ,
ԵՆՆՕՎԷՎԱՆԸՆ ԵՎԼատը Պէնօն՝ օլ չէօլ ԵԵՐԱԵ
միսլի մէլէք մէյտանէ կէլիպ՝ ԵԻԼԵԻՄԷՅԵ պաշ-
լատը իսէ , վալիտէսի՝ վահշի թիւքի ազզընտան
գուրթարտըղը պիր կէյիք Եալրուսու տերի-
սինտէն Ելպիսէ թէրթիպ իտերէք կիյաիրտի .
վէ օթ , քէօք , սիւտ վէ սու իլէ փերվէրիշ օ-
լուրտը իսէ տէ՝ վիճուտի դայէթիլլէ սաղ , վէ
ֆիքրու ֆիրասէթի թէարիճլէ արթմագտէ օլ-
տուղընտան , Եէմէյինի վէ չար Եթրաֆընտա
կէօրաիւքլէրինի իտրագ պիրլէ ֆէրգ իթմէյէ
պաշլատը , վէ վալիտէսինին պէ հէր սէօյլէտի-
յի լուղէթի Եզպէր իտերէք , վաւէ տէյու իշ
պու իամի լէզիղի ազզընտան չըգարտը իսէ՝
ԵՆՆՕՎԷՎԱ , թարիֆի միւմքլինսիղ տերէճէլէրտէ
մէմու՛ն վէ մէսրուր օլարագ , հիքեայէթիւ-
նագլիյէթ իթմէյէ պաշլայըպ , վէ կիւնէշտէն
գարընճայատէք , աղաճտէն օթատէք , վէ մա-

ղարատէ վէ ճիվարընտէ պուլունան քեաֆֆիէի
մախլուգաթըն իամի րէամիլլէ թարիֆ իտերտի :

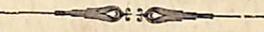
Պէնօնու՛ն պու միսիլլի հայլէրի վէ վալիտէ-
սինէ մէյլիւ մուհագպէթի տերէճէսիղ ֆէրա-
հա պատի օլուպ՝ գըշ մէվսիմինտէ պու թէսէլ-
լի իլէ վագթըն՛նասըլ կէլիպ կէշտիլինտէն խա-
պէրի օլմագ ըտը :

կիւնէլրտէ պիր կիւն՝ պահար մէվսիմինտէ ,
վալիտէսի Եվլատընըն Ելինտէն թութարագ ,
Ենվաի րէնք չիչէքլէրտէն միւրէթթէպ պիր չա-
յըրըղա վարտըլար իսէ՝ պահար ֆասլընըն
խօշըուղը Պէնօնա թէէսիր իթմէքլէ՝ « Էյ վալի-
տէ , պու չայըր պիր վագըթ գուրու օվալտը ,
վէ պիր Եյեամտէն սօղրա՝ գարիլէ պէմպէյաղ
օլուպ , շիմտի իսէ՝ Եէշիլ չիմէն վէ Եվսին չի-
չէքլէրլէ տօնանմը . վէ աղաճլար տախի՝ գը-
շըն Եափրագլարը Եօգ իքէն՝ շիմտի Եէշիլ Եափ-
րագլար փէյտա Եթմիշլէր . վէ կիւնէշին չէօլէ-
լէրի Եվլէլքլինտէն սըճագ վէ տահա խօշ տուր ,
հավա աչըդ վէ տահա պէրրագ տըր . վէճա-
սըլ հէր պիր շէյ հիյեթի ալիյէսինի տէյիշթի-
րիպ , սուրէթի ախէրէ թահվիլ Եթմիշլէր .
պաղ , ճանըմ Վալիտէ , շու օթլարըն իւղէրին-
տէ կէզէն պէօճէքլէրէ . այ նէ կիւղէլ , պագ-
շու քիւշիւք օթլարա , նէ չարէ քի իսիմլէրինի
պլիմէյօրում » տէտի իսէ՝ վալիտէսի տախի ճէ-
վապ վէրիպ , « Թաթլը Եվլատըմ , պունլար չի-
չէք տիր , իշթէ պունլար լալէ տիր , շու քիւ-
շիւքլէր Մէնէքչէ , վէ օլ պիրլէրի տախի Սիւմ-

պիւլ օլուպ , պունկար պահարա սիւս վիրմէք
 իչիւն պիթմիշ տիր . խթէտիյին գատար հէր
 պիրինտէն թօփլա , պադ նէ կիւզէլ ըայիհալէ
 ըի վար տըր » տէյու իզին վէրաիքտէ՝ Պէնօն
 սէվինէրէք նազիք էլէրինի ուղաթըպ պիր մըգ
 տար շիչէք թօփլայարադ գօգլայըպ կէզինմէք
 տէ իքէն՝ գուշ եուվալարը եանընա վարարգ
 տա՝ « Օղլում , էթրաֆընտա հիչ պիր շէյ իշի
 թիթորմուսուն » տէյու վալիտէսի սիւալ իյէ
 տի . Պէնօն տախի՝ գուշլարըն թաթըր նաղմէ
 լէրինի հէնուզ իշիթմիշ օլուպ , « էվիթ վա
 լիտէ . աղաճտան աղաճա պազը քիւչիւք սէս
 լէր ուշտուղընը կէօրիւյօրում . ճանըմ վալիտէ ,
 պունկար նէ՝ օլույօր » տէյու սիւալ էթտիքտէ ,
 վալիտէսի պէրապէրինէ ալարագ , իւզէրի չամ
 աղաճը պիր գայալըպ վարըպ օթուրսուլար ,
 վէ ալթ թէրաֆա էէնօվէվա պիր ազ թօխում
 սաչտը իտէ՝ ալայլէ գուշլար վէ խուսուսիյլէ
 թօյ վէ Օրման թափուղու , վէ նաղմէլէրի կիւ
 զէլ Պիւլպիւլ , վէ տիլպազ Գանարեա , վէ սիւս
 լիւ Գարտէրինա թօփլանմայա պաշլատըղլա
 ընտա՝ « Պադ էվլատըմ , էօթմէլէրինէ թէա
 ճիւպ էթտիյին կիւզէլ գուշլար , իշթէ պունկար
 տըր » տէտի իտէ՝ « Այ նէ՝ կիւզէլ , թաթըր թաթըր
 էօթէն սիզ մուպարէքլէրմիսինիզ , սիզ գըշ մէվ
 սիմինտէ կարգ կարգ տէյի պէտ պէտ էօթէն
 Գարկատան պին գաթ տահա ալա վէ մագ
 պուլսընըզ . շիմտի վալիտէ սէօյլէ պանա , նա
 սըլ օլտու տա պիւթիւն պու տէրէճէ վէզնինտէ

կիւզէլ օլտուլար , եօգտա պէն գըշըն նամիղաճ
 իքէն սէ՞ն մի թէրթիպ էթտին պունկարը . հալ
 պու քի սէն հիչ այրըմատըն եանըմտան , պիր
 տէ վար քի՝ սէնին պու տէրէճէ ույանըպ վէ
 գուտրէթլի օլտուղունա իթիմաթ իտէմէյօ
 ըում » տէյու , ապընը սիւալ իյլէտի :

Եէնօվէվա տախի « էյ էվլատըմ . սանա սա
 յըր վագըթտա վասֆ իտէրիմ քի՝ եէրի վէ
 կէօյի , Մահիթապը վէ կիւնէշի , եըլտըղլարը
 վէ հէր պիր կէօրաիւքլէրինի՝ սէմալի ֆէտէ
 ըիմիզ սալիհ վէ աոիլ Ալլահ խալգ իյլէտի »
 տէտի իտէ՝ « վար իտէ՝ պու աոիլ Ալլահ զա
 յէթ գուտրէթլի պիր զաթ օլմալը » տէտիքտէ՝
 վալիտէսի՝ Պէնօնուն շու ազըլը սէօզիւնէ զա
 յէթ խօշլանտըղընտան , կիւլիւմսիւյէրէք սի
 նէսինէ սարըպ սէվմէյէ պաշլատը :

ՕՆՈՒՆՃՈՒ ՖԱՍԸԼ

ՊԵՆՕՆ ՎԱԼԻԻՏԷՍԻՆԻՆ ՄԷՐԱԳԼԸ ՀԱԼԻՆԻ
 ԹԷՍԷԼԼԱ ՎԻԲԷՐԷԲ ՖԷՐԱՀԱ ԹԷՊՏԻԼ ԻՏԷՐ

Եէնօվէվա՝ օղլու իլէ պէրապէր , գըշը ,
 պահարը վէ եազը խօշնուտըուգլա կէշիւրիպ ,
 արթըգ կիւզ մէվիմի իլէրուլէմէյէ վէ հէվա
 լար պուլութլանմայա պաշլատը իտէ՝ եէր եիւ

ղիւնտէ պուլունան չիչէք, օթ վէ միյվէլէրտէն մահրում օլադադ, գուշար էօթմէդ օլտուլար, վէ բուղիկե սր սօուգ էամէյէ պաշայըպ՝ աղանւլարըն ետիրադլարը տէօքիւլէրէք գուրու տալէրն գալաըլար :

Ձէվալը Եհնօվէվա, մաղարանըն գափու սունտա օթուրուպ, կէլէն գըշը խաթըրնա կէթիւրէրէք մէրադլանըր ըտը, վէ օղլու Պէնօն՝ պունու պէօյլէ մէրադլը կէօրտիւքտէ՝ « Ե՛յ վալիտէ, ճէնապը Հադգ պիղէ պու էյլիքլէրի իհսան էթմիշ իքէն՝ շիմտի կէրու ալաը . աճէպ ս պիղլէրէ օլան մուհապպէթիսի՝ տէ մի կէրու ալաճադ, եօգսա գըյամէթին սօն կիւնիւ տիր » տէտի իսէ՝ « Խայըր, խայըր էվլատըմ . ճէնապը Ալլահ՝ հիշ պիր վագըթտա մուհապպէթիսի պէնի ատէմին իւղէրինտէն գալաըրմազ, էյէրչի պիղ իթիգաթլը օլուր իսէք . վէ էյէրչի Ալլահըն պէօյիւքլիւյինի թանըլըպ տա իման իտէր իսէք, Միըն մուհապպէթի տէ իւղէրիմիգտէ պիրգարար տըր, Փագաթ տիւնեատէ կէօրիւլէն զաթլար պիգարար տըր : Իշթէ գըշ կէլիյօր, օնտան սօղրա պահար կէլիւր, տաղլարա, պաղլարա վէ պախչէլէրէ սիւս վիրմէք իշիւն . հէր սէնէ պու միսիլլի սիր . սէն արթըգ կէլէճէք պահար իշիւն շիմտիտէն իֆիթիխար իթմէլի սին . իշթէ պու կէլէն գըշ սէնին իպթիտա կէօրէճէյին գըշ տըր . օնտան սօղրա կիւղէլ հէվալէր կէլիւր, պէնիմ պաշըմա կէլտիյինտէն պիլիրիմ քի՝ Ֆէրահտան սօղրա մէ

րադ, մէրադտան սօղրա Ֆէրահ կէլիւր իսէ տէ՝ շիմտիլիք շու ճէվրու ճէֆալէրտէն խէլաս չարէսի եօդ իքէն՝ իյիտճէսինէ գաթլանմայա, վէ սէնին կիպի լագայտ տուրմայա նիյէթ էթտիմ :

Եհնօվէվա՝ Պէնօնու պէրապէր ալարադ, գըշըն նաֆագա իթմէք իշիւն, եէվմիյէ տաղլարը տօլաշըպ էլմա, արմուտ, ճէվիդ վէ քէսթանէ, վէ եէմէյէ մախսուս օթ վէ քէօք վէ միյվէ թօփլար ըտը, վէ խուսուսիյլէ՝ կէլիյի, քէնտիւտէն վէ էվլատընտան զիյատէ գայըրըպ, իգթիգա իտէն օթլարլէ մաղարանըն պիր թարաֆընը տօլտուրուր ըտը . վէ թաամճա իհթիյաճլըգ գալմամըշ ըտը իսէ տէ՝ Փագաթ ուրուպալարը, կիճէ վէ կիւնտիւղ խայլու սէնէլէր կիյտիյինտէն զիյատէճէ էսկիյիպ, վարչա վարչա օլուպ տէօքիւլմէքտէ իտիլէր :

Վէ եհնէ պիր կիւն մաղարա գափուսունտա՝ փէրուշան հալտէ օթուրուպ տիւշիւնմէքտէ իքէն՝ տէրհալ տէր խաթըր պիրլէ, էլլիտէսինին եըրթըգլարընը՝ պիր տիքէն ուճունա, իվիւք եէրինէ սաման պաղլայըպ, պիրիպիրինէ իլիշթիւրիւր իտի իսէ տէ՝ հալ պու քի՝ իմթիգաճ իթմէլիպ սէօքիւլտիւյինի կէօրտիւքտէ, մէրադլանարագ աղլէլիպ, « Ալի, շիմտի պիր իյնէ վէ պիր թէլ իվիւք օլա ուղրունա ճան Փէտա օլմաղ մը . իւնսիւ իւրֆէթ վէ շէնիւ շէնիւք արասընտա պուլունան ատէմիլը՝ ճէնապը Հադգըն նիչէ ինայէթ վէ նիյմէթլէրինէ նայիլ օլուր

լար իսէ տէ՝ միւթէչէքքիւր օլմամագտէ տիրւ
լէր « տէտիրի անտէ՝ Պէնօն , պունուն մէրագլը
օլտուղընը ֆէհմ իտիւպ « է՛յ վալիտէ . խաթ-
ընտէ՝ միւտիր քի՝ — Շու կէյիյիմիղին թիւլէրի
նի՛չին տէօքիւլմիւշ — տէտիմ իսէ՝ — Օղլում ,
ճէնապը Հագգ պունու գայըրըպ՝ եազըն սը-
ճաղըն շիտտէթինտէն բէնճիտէ չէքմէմէսի ի-
չիւն՝ տահա հաֆիֆի վէ գըրմըղըյա մայիլ էլ-
պիտէ վէրիր — տէմիշ իտին . պու պապտէ նի՛-
չին մէրագ իտէրսին , մատէմ քի Ալլահու աղիմ
իւշչան հազրէթլէրի՝ պիզի կէյիքտէն զիյատէ
գայըրըր , էլպէթ պիզէ տէ պիր գըշըրգ ուրու-
պա իհսան իտէր « տէյու թէսէլլա էթտի իսէ՝
Եէնօվէվա կիւլիւմնիւյէրէք՝ « Հագգըն վար էվ-
լատըմ . հէվանըն գուշարընը վէ եէր եիւզիւ-
նիւն հայվանլարընը վէլ հասըլ ճէմի մախլուգ-
լարը գայըրան Ալլահ , պիքէս վէ իմտատէ միւլս-
թամ գէվալը վալիտէնի տէ , պիր գըշըրգ ու-
րուպասըլլէ մէմնուն իտէճէյինէ ասըա շիւպհէմ
օլմայըպ , անտէն իւմուտիմի գաթ իթմէմ » տէ-
յու ճէվապ վէրտի :

Պիր գաչ կիւնտէն սօղրա՝ Եէնօվէվա , Պէ-
նօնա մաղարէտէն պիրթարաֆա կիթմէմէսինի
թէնպիհ իտէրէք՝ պէլինէ սիւտ տօլու պիր գապ
ասըպ , վէ էլինէ ասասընը ալըպ , օրմանըրգ ի-
չինէ միյվէ թօփլամայա կիթտի . վէ պիր թէ-
փէյէ չըգըպ տինգէմէք վէ սիւտիւ իչմէք իչիւն
օթուրտուգտա՝ էօթէ թէրաֆտան պիր ճանա-
վար , աղզընտա պիր գօյուն իլէ սէյիրթէրէք

կէլիպ , վէ էօնիւնտէ տուրարագ աղըն աղըն
պագմայա պաշլատը իսէ՝ Եէնօվէվանըն աղըլը
թարումար օլտու , լաքին՝ պագը մէրթէպէ գօր-
գու , ինսանէ ճէսարէթ վէրտիյինտէն տօլայը ,
Եէնօվէվա ազընը պաշընա թօփլայարագ , է-
լինտէ պուլունան տէյնէքլէ պիրտէն իւզէրինէ
հիւճիւմ պիրլէ գաֆասընա վուրտու իսէ՝ հիք-
մէթի Պարի՝ ճանավարըն պաշը տէօնիւպ , գօ-
յունը աղզընտան պըրագարագ , տէրէյէ տօղ-
րու ինլէյէրէք սէյիրթիպ կիթտի :

Տէրհայ , Եէնօվէվա գօյունուն աղզընա պիր
մըգտար սիւտ աղըլթար պէլքի ճանլանըր տէյի ,
էմմա նաֆիլլէ օլտու . վէ պու գօյունու կէօր-
տիւքտէ՝ թիւրլիւ պէթիւրլիւ միւլահազալարա
վարըպ , « է՛յ վահ , զէվալըր գօյուն . էլպէթ ,
զաթը իլէ իսքեան էթտիյիմ միւպարէք թօփ-
րագլարտան կէլիյօր սուն՝ քի պու գատար վա-
գըլթ տըր հասրէթինի չէքմէքտէյիմ . ահ , սէն
ճանլանսայըտըն՝ սէնի նէ մէրթէպէ վէ նէ տէ-
րէճէ մէսրուրիլէթլէ գապուլ իտէճէյիտիմ .
վէ Պէնօն տախի աճէպ նէ՝ գատար ֆէրահ ի-
տէճէյիտի . քիմ պիլիր , պէլքի փէտէր վէ վա-
լիտէմին էր էհիլիմէ վէրտիյի սիւրիւլէրտէն սին .
էվլէթ , էվլէթ . իլթէ պույնուզլարընտան
թամղաւնըր տա կէօրիւնիւյօր . ահ , սէն ճան-
լանըպ ինսան կիպի սէօյլէչէճէք օլտայըտըն՝ սա-
նա սօրահագ նիչէ սիւալլէրիմ վար ըար . սանա
սիւալ իտէճէյիտիմ քի՝ էր էհիլիմ Սիզէֆրի
պէյ մուհարէպէտէն սաղ ու սալիմ կէլտի՛ մի ,

վէ պէն զէվալը այալի Եէնօվէվայը խաթրընա կէթիրիյօր մու , վէ հազգըմտա տահա խուսու մէթ իտէյօր մու , Եօգսա սուչում օլմատըղընը աղնատը մը : Աման թանդըմ , օլ զէվգ ու սէֆատէ տիր , պէն ճէվրու ճէֆատէյիմ » տէյու մէրագ իտէր ի.քէն՝ խաթրընա շէյլէ պիր էֆ.քեար կէլտի քի՝ « Պէնիմ արզուլու վաթանըմ զաննըմճա պուրայա եազըն օլմալը . զիրա եազըն օլմասայըտը՝ պու գօյուն պուրայա նէրէտէն կէլէպիլէճէյիտի . հէման օլլումու ալայըմ տա սօղրու վաթանըմա կիտէյիմ » տէյիպ՝ Եէնօվէվայը ֆէրեատ պասթըղընտան աղլէմէյէ պաշլատը . վէ նիհայէթ « Խայըր , խայըր . կիթմիշ օլտամ , պէնի ազատ իտէն .քիմնէլէրէ անտ իլէ վատ էթտիյիմի թէրք իթմիշ օլուրում . վէ պիր թէրաֆտան շու միսիլի եէպանիճէ Եօմիւր կէչիրմէք , վէ տիկէր թէրաֆտան Եօլիւմ թէհլի.քէսի , նէֆսիմի խէլաա իթմէք իչիւն կիթմէմէ ճէսարէթ վէրիր իտէ տէ՝ լաքին շարթ վէ վատ իտիւպ տէ՝ սօղրա սէօղիւնտէն տէօնմէք՝ քէնտինի պիլէնէ , պէյիւք թէօհմէթ վէ խաթա օլտուղընտան , վէ խալգ ու ալէմ կէօղիւնէ կէօղիւքմէմէ , պէնի ազատ իտէն ատէմէլէրին Եօմիւրնիւ՝ թէհլի.քէյէ գօյմուշ օլաճաղըմը տէրք էթտիյիմտէն » , վէրտիյիմ սէօղիւ պիր վէչլէ կէրի ալամամ . . . խայըր , խայըր . ճէնապը Հազգըն սէլամէթիմէ գարար վէրտիյի սաաթ կէլինճէյէտէք՝ պուրատան գըփրանմայաճաղըմ . զամիրէ սօղունուր հարէքէթտէ պու

լունմագտան իտէ՝ հէզար սէրէնճամէ գաթլանմասը էվլա տըր » տէյիպ , էֆ.քեարընը թէս.քին իլէյինճէյէտէք , գօյունուն տա նէֆէսի քէսիլտի :

Եէնօվէվա՝ եանընտա օլան տէրէնին իչինտէն պիր քէսիլին թաշ պուլուպ՝ գօյունուն տէրիսինի եիւզէրէք՝ կիւնէշտէ գուրութտու , վէ իւզէրինէ քիւրք կիպի թէրֆիֆ օլունարագ , կիւն պաթմա րատտէլէրինէ մաղարայա սօղրու եազըն վարտը իտէ՝ Եօթէտէն պէրու Պէնօն իսթիգպալինէ շըզպպ , « Վայ սէֆա կէլտին թաթլը վալիտէմ , կէճճէ գալտըղընտան թիւրլիւպէթիւրլիւ մէրագլարա վարմագտէ իտիմ » տէյերէք իլէրի վարտըգտա , Վալիտէսինի աճայիպ գըյաֆէթիլէ կէօրտիւյի կիպի՝ գօրգուսունտան կէրի կէրի շէքինէրէք մաղարայէ սօղրու վարաճաղը անտէ , Եէնօվէվա « Գօրգմա պէն իմ օլլում » տէր տիմէղ՝ Պէնօն վալիտէսինին սէսինի պիլ իտրագ կէրի տէօնտիւ . վէ « Աման րապպիմ , նէ՝ տիր պու հայ , վէ պու աճայիպ էլլիտէյի գամտէ պուլտուն » տէյու սիւայ էթտի.քտէ՝ օլ տախի « Հազգթէալա իհսան պույուրտու » տէտի իտէ՝ « Հահ , հահ , հահ , հահ . կէօրտին մի վալիտէ , սանա տիմէտիմ մի.քի՝ գըր իչիւն Ալլահ էլլէթտէ սանա պիր էլլիտէ իհսան իտէճէք տիր տէյու . իշթէ պագ նէ՝ կիւզէլ , այ հէ՝ խօշ րէնկի վար , թըպգը պահար ֆասըրընտա հավատէ ճէվլան իտէն պուլութլար կիպի Հազգթէա

լատան ետրատըմըն օլտուղը աղնաշըլըյօր ասէյու էլլէրէյլէ օգչարտը :

Խիւլասէյի .քէլամ պու թարղա թէ.քէլլիւմ իտէրէ.ք ի.քիսի տէ մաղարայա կիթտիլէր . վէ Պէնօն վալիտէսինէ պիր մրգտար սիւտ կէթիրտի , վէ իչտի.քտէ գօյուն տէրիտինի նէ՞ վէչչ իլէ պուլտուղընը նագլ էյլէտի :

Գըշ սէպէպինէ ի.քիսի տէ պիր միւտտէթ մաղարատա գափանըպ գալտըլար . Ֆագաթ հէվա կիւղէլ օլտուգտա տըշարը չըգարլարըտը կէղմէյէ . վէ Եէնօվէվա հէվայը վէ գարայը կէօթէրիպ՝ ճէնապը Հագգըն հի.քմէթլէրինի . վէ հէր պիր մէվսիմին սէպէպինի օլլունա նագլ իտէրտի . վէ Պէնօն , գըշ էանալէրինտէ մաղարա գափուսունտա օթուրուպ , եագըն թօփլատըղը թօխումլարտան սաչարագ , Գանարեա վէ էմնալի գուշլարըն էթրաֆընա թօփլանմալարընտան , վէ պաղը կէյիյին օթլարընտան տըշարը չըգարըպ , թափչան վէ ճէյրանլարըն թաեանընա գատար կէլիպ .քէնտի էլինտէն եէմէլէրինտէն վիէ.ք խօշլանըրըտը . վէ Եէնօվէվա պու հայլէրի կէօրտիւ.քճէ , վագաա աղիմ .քէյֆ .քէսպ իտէրտի , հայ պու թի պաղը կիճէլէր կէօղիւնէ ույդու կէլմէյիպ՝ շափգըն օլմատըղընա ճանը սըգըլարագ « Ա՛հ նէ՞ օլուրըտը շիմտի պիր շափգըմ վէ պիր աղ թիթապարըմ օլսայըտը տա օգույուպ տէֆիղամմ իյլէսէմիտի . նէ՞ մութրու էն էտնա խալայըղլարա թի՝ հէմ իշ իշլէմէ.քլէ վէ հէմ իւնտի իւլֆէթ իթմէ.քլէ

տէֆի զամմ իտիւպ՝ կիւնլէրինի կէչիրլիյօրլար ասէյէրէ.ք , պիր տէ կէօ.ք եիւղիւնէ պագտը իսէ՝ « Թէօվպէլէր օլտուն եա րապպիմ , հիչ Սէնին իւլֆէթին վէ նուրուն կիպի գըլմէթլի շէյ վամը մը տըր ճիհանտէ . շիւքիւրլէր օլտուն .քէրէմինէ թի՝ հէր սաաթտէ գուլլարընը թէր.ք իթմէյիպ՝ տէրալէրինէ պէտէլ թէսէլլա տա վէրիւպին » տէյէրէ.ք մէճտիւ սէնա էյլէտի :

ՕՆՊԻՐԻՆՃԻ ՖԱՍԸԼ

ԵՆՆՕՎԷՎԱՆԸՆ ՔԵՅՖԱՍԻՉԼԻՅԻ ՎԷ ՊԵՆՕՆԱ
ԷՕԼԻԻՄ ՆԷ ՏԻՐ ԹԱՐԻՖ ԻՅԼԷՄԷՍԻ

ԵՆՆՕՎԷՎԱ. օլ չէօլտէ մախտումը Պէնօն իլէ պերապէր եէտի տէֆա գըշ կէչիրտի . վէ եինէ գըշ մէվսիմի կէլտի իսէ՝ հէվալէր պուլլթլանմայա վէ տաղլար գար իլէ օլ տէրէճէ պէյաղլանմայա պաշլատը թի , հաթթա եաղան գարըն աղըրըղընտան աղաճլարըն տալլէրի գըրըլտը , վէ շիտտէթլի բուղիկեարըն թէնէֆֆիլսինտէն՝ մաղարա գափուսընա թօփլանման գարտան սէլամէթ օլմայա չալըտը իսէ տէ՝ չարէսինի պուլամատը , մախտումը գուճաղընտա մաղարանըն տիպինէ կիղլէնիպ եաթաղը օլան աղաճ գապուղլարընըն իւղէրինէ եաթտըլա . յա

քին երինէ սօուգտան խելյաս օլամատը . վէ գիւ
 յատէ թէհսիր իթմէքէ՛ կէյիյին սըճագ նէ
 ֆէսի տէ քեար իթմէգէ վարտը . վէ մաղարա
 գափուսունտա էօրիւլիւ օլան աղան տալլէրի
 գար իլէ տօլտու . Գուրա վէ թիւքի սէսէրի
 կիճէ տալլարը չընկըրտատրը ըտը , վէ զէվալ
 լը Եհնօվէվա խէվֆինտէն թիթրէր իտի : Պէնօն
 իսէ՛ քիւչիւքիւքտէն սօուղա ալըչգըն օլմագ
 լէ տայանըր ըտը , էմնա Եհնօվէվա թապիս թ
 տան նաղիք օլուպ , վէ զաթէն զիյգըյմէթ խա
 լի վէ սէճճատէ իւղէրինէ ալըչգըն օլմագ լէ՛
 սօուգ թէհսիր իտիւպ , ազ գալտը տօնաճագ
 ըտը օլ գարանլըգ մաղարանըն իշինտէ , վէ
 տերունի եիւրէքտէն ա՛հ իտիւպ աղլէյէրէք՝
 « Աման թանղըրմ՝ շիմտի պիր մըգտար աթէշ
 օլսա նէ՛ տէրէճէ մէսրուրիյէթլէ գապուլ իտէ
 ճէյիմի վասֆ իտէմէմ . վէ իշթէ շիմտի պու
 գատար եագաճագ արասընտա աթէշ օլմամագ
 լէ՛ սուչլու կիպի վէֆաթ իտէճէյիմ սօուգտան .
 թէօվպէյէր օլտուն , խաթա էթտիմ՝ զիրա սէ
 նին իմտատըն տայիմա իւղէրիմտէն էքսիք տէ
 յիլ տիր » տէյէրէք , սէօյլէտիյի սէօղէ նատիմ
 օլտու :

վէ սօուգտան Եհնօվէվանըն ճէմալի սօլմա
 յա՛ վէ լէ՛շէսի սարարմայա պաշլայըպ , կէօզ
 լէրինտէ էվիլէրի ճաղիպէ գալմատը . վէ օլ
 նաղիք վիճուտի զայըֆլանըպ եաթաղա տիւշ
 տիւ իսէ՛ զէվալլը Պէնօն պունուն ֆէրգինէ վա
 ըարագ , « Է՛յ թաթլը վալիտէմ , շիմտի Սէն էվ

վէլքի տէյիլին , կէօրիւյօրում քի՛ չօգ թէպաթիլ
 օլտուն . վէ նէ՛ օլտուն տա՛ տայըմ՝ Ալլա՛հ , Ալլա՛հ
 տէյէրէք Հագգ թէայատան իմտատ տիլէյօր
 սուն » տէյու սիւալ էթտիքտէ՛ Էհնօվէվա ,
 « Է՛յ մուհիպ էվլատըմ՝ Ալլա՛հ տէյօրում պէլ
 քի վէֆաթ իտէրսէմ տէ քէնուի հիմմէթլինի
 իւղէրիմտէն գալտըրմասըն » տէտի վէ . « Ա՛յ
 պու — վէֆաթ իտէրսէմ — տէտիյին սէօզ նէ՛
 օլույօր վալիտէ , զիրա հէնուղ իշիթիյօրում »
 տէտի իսէ՛ « Էվլատըմ՝ վէֆաթ իթմէք շէօյլէ
 օլուր քի՛ պէն էօյլէ պիր ույգույա վարաճա
 զըմ քի՛ կէօզլէրիմ կիւնէշին շապգընը կէօր
 մէյէճէք . գուլագլարըմ սէնին սէօղիւնիւ ի
 շիթմէյէճէք . վէ վիճուտիմ եէրէ ուզանըպ
 օտուն միսալի օլուպ սարարաճագ . հիշ պիր
 եանըմ գըփրանմայաճագ , վէ նիհայէթ պու
 վիճուտիմ շիւրիւյիւպ թօփրագ օլաճագ , տէ
 տի . վէ՛ Պէնօն աղլէյէրէք , « Ճանըմ՝ նաղլը
 վալիտէմ , նիյազ իտէրիմ օլմայա քի վէֆաթ
 իտիւպ տէ պէնի եաղընըպ պըրագասըն » տէ
 յէրէք գուճագլարընա տիւշտիւ . վէ վալիտէսի
 տէ աղլէյէրէք , « Ա՛հ էվլատըմ՝ նէ՛ չարէ քի
 վէֆաթ իթմէք իթմէմէք պէնիմ էլիմտէ օլ
 մայըպ , եալընըպ Ալլահըն ըէյինտէն մէնութ
 տուր . ինտանըն էլինտէ պիր հէօքմ օլմայըպ ,
 Ալլահ հէր նէ քի էմր իտէր իսէ՛ միւճէրրէտ օ
 լաճագ արր » տէտի . վէ Պէնօն թէաճիւպ իտէ
 րէք « Է՛յ վալիտէ , սէն պանա տիմէտին մի քի՛
 Հագգ թէայա հազրէթլէրի՛ վիէք մէրհամէթլի

տիր տէյու . պու տերէճէ մերհամէթլի օլտուգ .
 տան սօղրա՝ պու իշի նիշին իթմէլի . պէն Ալ-
 լահըն զայրֆ պիր խալգը ի.քէն՝ տէյիլ ինսա-
 նըն՝ իլլա պիր .քիւշիւ.ք հայվանըն վէֆաթընա
 սէպէպ օլմագլըղը իսթէմէյօրոււմ՝ տէտիղին .
 տէ , « Հաղգըն վար էվլատըմ . հայ պու .քի՝
 Ալլահ պիղիմ՝ բուհուումուղու ալարագ վէֆաթ
 էթտիրմէսիյլէ .քէնտիսինին էվվէլի վէ ախըրը
 օլմատըղը միսիլի , պիղլէրէ տէ պիր էպէտիյաթ
 էօմիւր իհսան իտէր . խաթընտա՝ մը տըր , ու-
 բուպամ էս.քիտիյէ վագըթ վիճուտիմէ եարար
 ետըրի գալմատըղը իշիւն՝ Ալլահըն պաղըլլատը-
 զը օ պիր ուրուպայը կիլինմիշ իտիմ . իշթէ
 պէօյլէճէ շիմտի պու ֆէսատը վիճուտի պըրա-
 զաճաղըմ , պու .քի տէրհայ թօփրագ օլաճագ
 վէ պէնիմ՝ բուհոււմ կիտիպ սէմալաթտէ (էյէր-
 շի նայիլ իսէ) սահիհ ֆէտէր Ալլահը պու-
 լաճագ տըր . վէ ծնտա օլան իֆթիխարըղ տիլ
 իլէ թապիր օլամաղ վէ միսլի տախի պուլուն-
 մաղ , էօյլէ պիր մահայլ .քի՝ արթըգ նէ սօղր-
 տան բէնճիտէ՝ նէ խասթէլի.քտէն էզիյէթ չէ-
 .քէճէյիմ վէ նէ տէ ահու ֆիղան իտէճէյիմ .
 վէ իֆթիխարըղը հիշ պիր զաւհուրաթտէն
 թէպտիլ օլմայաճագ . . . » տէյու վասֆ էթտի-
 յիտէ՝ Պէնօն սէօղլէրինտէն ճէլլ օլունուպ ,
 « էյ վալիտէ , մատէմ .քի պէօյլէ տիր , արթըգ
 պէն տէ եալընըղ գալմասընը իսթէմէյէրէ.ք՝
 ֆէսատը վիճուտիմի թօփրագ տէ պըրաղարագ ,
 սէնինլէ պէրապէր վէֆաթ իյլէմէսինի իսթէ-

քիմ , զիրա վահշի հայվանլար պէնիմ տիլիմտէն
 աղնամաղլար » տէտի իսէ՝ « խայըր , խայըր էվ-
 լատըմ , սանա շիմտիտէն վիճուտինի պըրագ .
 մայա իղին եօգ տուր . էյէր տիւնեատէ ատէմ
 կիպի Ալլահ գօրգուտույլէ էօմիւր կէշիրիր իսէն՝
 վագթիխտէ սէն տէ կէլիպ պէնի աէմալաթտէ
 պուլաճագ սըն . պու էճիլտէն էյի գուլաղ վէր
 սանա սէօյլէյէճէ.քլէրիմէ : Նէֆէսիմ .քէսիլիպ ,
 տիլիմ թութուլուպ , տիհէնիմ կէօրմէղ օլուպ
 տա՝ չէպլէրիմ գափանըր՝ վէ վիճուտիմ սօուր
 իսէ , սէն իւշ կիւն տահա եանըմտա պէ.քլէյէ-
 սին , վէ վիճուտիմ գօգմայա պաշլատըղընտա ,
 պիլէսին .քի՝ արթըգ վէֆաթ իթմիշ իմ . վէ օլ
 վագըթ պանա իւմիտ իտէրէ.ք պունտա էյլէն-
 մէն իճապ իթմէղ , հէման Ալլահա իւմիտ ի-
 տէրէ.ք՝ կիւնէշին տօղտուղը թէրաֆա տօղրու
 եօլա բէվան օլասըն . վէ ի.քի իւշ կիւնտէն սօղ-
 ըա՝ պու օրմանըղ տէրէնին նիհայէթինէ վար-
 տըղտա՝ չօգ ատէմլէրտէն մէս.քիւն պիր կիւ-
 զէլ օվայէ վարաճագ սըն » տէտի իսէ՝ « Այ
 վալիտէ , չօգ ատէմլէրտէն մէս.քիւն մը տէտին ,
 պէն իսէ հալա տիւնեատէ պիղտէն զայրի ատէմ
 եօգ տուր տէյու պէլլէրիմ . եա՝ սէվիլիւ վա-
 լիտէմ , նիշին էվլէլտէն պանա խասպեր վիրմէ-
 տին , ահ շիմտի եիւրիւմէյէ մէճալին օլապըտը՝
 կիտէր պու ատէմլէրի պուլուր ըտըգ » ճէվապը
 էթտի :

Եէնօվէվա տախի՝ « Ահ օղլոււմ . նանըլ աղ-
 նաթայըմ . . . օ ատէմլէր տէյիլ մի պէնի պու

չէօլէ նէֆի իտէն . վէ օլ ատէմլէր տէյլմ մի քի՞
 ի.քիմիզի պիրլի.քտէ գաթլ իտէճէ.քլէր իտի . . . »
 տէտի , վէ Պէնօն՝ « Ա՛յ էօյլէ իտէ պէնիմ օնտա
 իչիմ՝ նէ , պէն իտէ՝ անլէրի տէ սէնին կիպի էյի
 գըյաս էթտիմ , լա.քին պու ատէմլէր , գուզում
 վալիտէ՝ հիչ վէֆաթ իթմէյէճէ.քլէր մի » տէ
 տի , « Նասըլ վէֆաթ իթմէյէճէ.քլէր , հիչ պի
 ըիսի տախի գալմայաճագ » տէյու Պէնօն ճէ
 վապ ալտըղընտա , « Հա՛հ , հա՛հ , հա՛հ . պիրի
 սի տէ գալմայաճագ հէ՞ . էօյլէ իտէ՝ պունլար
 տա էօլիւմ՝ նէ տիր պիրմէյօրլար , պէնիմ պու
 անէտէ.ք պիրմէտիյիմ միսիլի . էյէրչի իճապ
 իտիւպ պէն օնլարըն եանընա վարաճագ օլուր
 իտէմ , տէյէճէյիմ քի՞ — Սիզ է՛յ ատէմլէր՝ ճիւմ
 լէնիզ վէֆաթ իտէճէ.ք սինիզ , վէ էյէր պու
 տիւնեատէ տայիմա հէր պիր կէօնա էյի.քտէ
 պուլունմազ իտէնիզ , սէմալի մէլքիւմ վէթինէ
 եէթիչէմէյէճէ.ք սինիզ տէյու . ա՛հ , նէ՞ խօշ օ
 լուր ըտը վալիտէ , շու ատէմլէր պէնիմ սէօղլէ
 ըիմէ գանարագ՝ տօղրու եօլտան շաշմասալար
 լար » :

« Ա՛հ թաթլը էվլատըմ , սան.քի պունլարը
 պիրմէզլէր մի գըյաս իտէրսին , վիէ.ք ալա պի
 լիլլէր էմնա՝ էյի.ք քէնտիլէրինէ խօր կէօրիւ
 նիւր . օնլար զայէթիւլլայէ պօլլուգ իչինտէ
 զէվգ ու սէֆա իտէրլէր , վէ թօփրագ անլէրէ
 պու գատար մահսուլաթ վէրիւր , վէ պու չէօլ
 տէ օլմատըզ միլվէլէր օրատա հասըլ օլուր , լէ
 զիզ թաամլար եէրլէր , վէ պահարըն չիչէ.քլէ

ըի ընկինտէ՝ էլվան ընկլի էլպիտէլէր կլիլնիւր
 լէր , վէ ասիւման երլտըլլարը թարզը փարլագ
 վէ զիյգըլմէթ միւճէվնէրլէրլէ տօնանըպ սիւս
 լէնիլլէր :

» Գըչըն սըճագ՝ եազըն սէրին մահալլէրտէ
 օթուրուրար . սէնէնին տէօրտ մէվիմլէրինին
 էանայի թէպախլլէրինէ կէօրէ՝ վէ կիճէլէրտէ
 պիրզաթ կիւնտիւզ կիպի այտընլըգտա օթուր
 մայա պիր ուսուլ պուլմուշլար տըր . էմնա եինէ
 պու գատար իհսան վէ նիլմէթլէրինէ պինաէն ,
 Ալլահու աղիմիւշլան հազրէթլէրինէ թէչէ.ք
 քիւր իթմէզլէր , վէ պազը տէֆա տախի՝ մա
 պէյնլէրինտէ զավգա վէ մարիզա իտէրլէր , վէ
 պիրի պիրինի սէպթ իտիւպ գօվարլար . հասը
 լը քէյսամ էլլէրինտէն կէլէն քէօթիւլիյի պիրի
 պիրլէրինէ իթմէ.քտէն կէրու տուրմաղլար . վէ
 եէվմիյէ իչլէրինտէն պիրինին էօլտիլիւնիւ
 կէօրաիւ.քլէրինտէ՝ եինէ նատիմ օլմայըպ , իպ
 թիտա.քի զէվգլէրինէ պագարլար , կէօյա քի
 հիչ էօլմէյիպ տէ տիւնեատէ գագըզ չագա
 ճագլար կիպի » տէյէրէ.ք վասֆ էթտի.քտէ՝
 Պէնօնուն ճանը սըգըլըպ , « է՛յ վա՛հ վալիտէ ,
 էյէր պէօյլէ իտէ՝ Ալլահ պէնի պու մագուլէ ա
 տէմլէրին արասընա կիթմէ.քտէն էսիրկէսին .
 պէն արթըզ պիղիմ զէվալլը կէյիլին՝ Գուրա
 լար արասընտա գալտըղը կիպի , օլ ինսանլարըն
 արասընտա գալմըլ օլաճաղըմ . օնլարըն արա
 սընա կիտիպ օլ թէհլի.քէլի սէֆայը սիւրմէ.ք
 տէն վէ լէզիզ թաամլարը եէմէ.քտէն իտէ :

պունտա վահչի հայվանլար արասընտա գալըսլ օթ , քէօք եհմէսի տախի էվլա տըր . ճանա վարլարտան պատէհու՝ հայվանլար տախի օթա , քէօքէ բաղի օլարազ հիչ պիրիպիրինէ ֆէնալըգ իթմէքսիզին՝ գարտաշ կիպի մուհապպէթ իտէրէր . արթըգ պէն պունլարըն արասընտա գալարազ , սալա օլ առէմ տէնիլէն մախլուգլարըն եանընա վարմայաճաղըմ՝ տէտի իսէ՝

« Խայրը էվլատըմ , իւմիտինի Սլլահա վէրիպ հիչ գօրգմայարազ կիթմէլի սին . վէ իշիթ սանա նէ վասիյէթլէրիմ՝ վար տըր իտէճէք . սանա շխմտիյէտէք սէմավի ֆէտէրին իշիւն վասֆ իտիւպ՝ տիւնեավի ֆէտէրին իշիւն հալա վասֆ իթմէմիշ իմ , իմտի մալիւմիւն օլտուն քի՝ նասըլ պէն վալիտէն իսէմ , պէն կիպի պիր տէ ֆէտէրին վար տըր եէր եիւզիւնտէ » :

« Ա՛յ նէ՞ տէրսին գուզում վալիտէ . շխմտի պէնիմ եէր եիւզիւնտէ պիր տէ ֆէտէրիմ վար հէ՞ . սէնի կէօրիւպ թուլթաուզում կիպի օնու տա կէօրիւպ թուլթապիլէճէլիմ . վէ սէմատէքի կէօրիւնմէզ ֆէտէրտէն պաշգա շխմտի եէր՝ եիւզիւնտէ պիր տէ կէօրիւնիւր ֆէտէրիմ մի վար » :

« Էվլէթ էվլատըմ , հէմտէ կիւն օլուպ տա՝ կէօրէպիլէճէք սին » :

« Մատէմ քի պէօյլէ իսէ վալիտէ , եա նի՞ շին կէլիպ պիզի պուլմայօր . վէ նի՞շին պիզի պու չէօլտէ մա՛տուր պըրաղըլյօր , եօգսանազլ էթտիյին կիպի՝ օլ տախի օլ պիր առէմլէր թա վուրընտա արը » :

« Խայրը էվլատըմ , խայրը . օլ թավուրլուլար տան օլմայըսլ՝ մուզայըրը օլարազ փէք էյի տիր . էմմա պիզիմ պուրատա օլտուզումուզուն խապէրի եօգ , պա խուսուս պիզիմ իքիմիզի տէ էօլտիրտիւլէր գըյասընտա տըր . շիւնքի պէնի պիր ըրզսըզ վէ ույղունտուզ պիր գարը տըր գըյասըլէ , պիր թագըմ խիյանէթ առէմլէր իւզէրիմէ իֆիթիրա իտիւպ , օնա՝ հէր պիր կէօնա եալանլարը ինանտըրտըլար » :

« Ա՛յ պու եալան տէտիյին սէօլ նէ՞ օլույօր ճանըմ վալիտէ . շունու պանա ազնաթ սանա , զիրա պու սէօլիւնիւ հէնուզ իշիթիյօրում » :

« Էվլատըմ , եալան վէ քիզպ տիմէք՝ օլմայան շէյ օլտու տէյու վասֆ իտէրէր իսէ օլ իշ եալան տըր . մէսէլա՝ իքի առէմ մապէյնլէրինտէ լիսանտան պիրիպիրլէրինէ պէն սէնի տէրունի ճանտան սէվէրիմ տէրէր . էմմա գալպլէրի չըֆըթ չարըսընա պէյնղէլիպ , հաթթա ֆուրսաթ պուլալար՝ պիրի պիրինի տարէ չէքմէք իսթէրլէր , իշթէ եալան տէտիքլէրի պու տուր » տէտիքտէ , « Է՛յ վալիտէ , հիչ միւմքի՞ն մի տիր քի՞ պիր քիմէսնէ օլմայան շէյ օլտու տէսին . պու միսիլլի գըյասա՝ սալաճա աղլըմըն քէօչէսինէ կէլմէմիշ իտի . վէ պու ինանլար տէտիյին նէ խիյանէթ վէ օլունպազ շէյլէր իմիշ » տէյէրէք՝ գըվըրճըգ փէրչէմլի , նազիք պաշընը սալլատը , վէ կէօյաքէնտի քէնտինէ տարըլար » :

Եհնովէ վա տախի՝ « Իշթէ էվլատըմ, փէտէ-
 ըին պու միսիլլի պազը ատէմլէրին սէօղլէրինէ
 իթիմաթ իտիւպ պլտանտը » տէյերէ.ք, իտրագ-
 իտէպիլէճէյի գապիլտէ՝ պաշլատը օլան քէյ-
 Ֆիյէթի նազլ իթմէյէ վէ « Կէօրտիւնն մի շու-
 խաթէմի » (Եիւզիւ.ք) Իշթէ փէտէրինին տիր » :

« Այ փէտէրինին մի տիր . աման վալիտէ վէր
 պագայըմ, պու անէտէ.ք սէմավի փէտէրիմին
 է.քսէրի ագըլտան խարիճ եարաթտըղլարընը
 կէօրտիւմ, կիւնէշ, այ, եըլտըղլար վէ չիչէ.ք-
 լէր կիպի . էմնա ճիւմանի փէտէրիմին պիր շէ-
 յինի կէօրէմէմիշ իտիմ » տէտի իսէ՝ Եհնովէ-
 վա խաթէմի փարմաղընտան չըգարըպ Պէնօնա
 վէրտի . օլ տախի սէվիւնճլէ նազար իտէրէ.ք « Այ
 Եհ՝ աճայիպ կիւզէլ շէյ իմիշ վալիտէ, փէտէրի-
 մին կիւզէլ պաշգա շէյլէրի վաթ մը . վէ իսթէսէմ
 աճապ պանա վէրիւր մի » տէյու սիւալ իյլէտի
 իսէ՝ « Նէ՞ տիմէ.ք էվլատըմ, սէնտէն շիւպհէ-
 սիզ բուհունու տա գըղգանմայըպ թէպիմ ի-
 տէր » տէյիպ՝ խաթէմի եինէ փարմաղընա կէ-
 չիրիպ, « Ըրղըմըն հըֆղընը վատ էթտիյիմ կի-
 պի՝ եր Եհլիմին իշ պու երմէղանընը տախի՝
 էօլիւնճէյէտէ.ք հըֆղ իթմէյէ թէհահուտ էտին-
 միշիմ . վէ պէն էօլտիւ.քտէն սօղրա՝ պու խա-
 թէմի փարմաղըմտան չըգարըպ՝ պէրապէրինէ
 կէօթիւրէսին . վէ ինտանլարըն օլտուղու եէրէ
 վարտըգտա՝ Սիղէֆրի պէյ նէրէտէ տիր տէյու
 սիւալ իտէսին . զիրա փէտէրինին իամի պու
 տուր . վէ բէճա իտէսին քի՝ սէնի օնուն հու .

ղուրունա չըգարընլար . վէ էյեր պիր քիմնէ
 սանա սիւալ իտէրտէ նէրէտէն կէլտին , վէ սէն
 քիմ սին վէ նէրէյէ կիթէյօրսուն տէյու , սա-
 գըն սէօյլէմէյէսին , վէ փէտէրինին հուզուրու-
 բունա չըգարըգտա՝ խաթէմի օնա վէրիպ վէ
 տէյէսին քի՝ պու խաթէմի սանա վալիտէմ
 կէօնտէրտի՝ պէն օղլունու թանըման իշիւն .
 պունտան պիր գաշ կիւն մուգատտէմ քէնտի-
 սի վէֆաթ էթտի . վէ պանա վասիյէթ էթտի
 քի՝ հագղընտա վուգու պուլան իֆիթիրատէն
 մէտիսէլի օլմայըպ սուչսուղ օլտուղընը , վէ սա-
 նա էլ վէտա սէլամընը , վէ զաթընէ զուհուր
 էթտիրտիյին էղիյէթ վէ բէնճիլէրտէն տօլայը
 գուսուրլարընը տէրունի գալպտէն աֆիլ էթտի-
 յինի , վէ սէնի պիր տահա տիւնեատէ կէօրէ-
 մէտի իսէ տէ՝ իհլիմալ քի սէմատէ պիրիպի-
 բինիղէ բասթ օլուպ կէօրէճէյինի սանա պէյան
 իտէյիմ . վէ սանա բէճա իտէր քի՝ տայըմ տօղ-
 բու եօլա հարաքէթ իտիւպ՝ Ալլահ էօլունու
 թութասըն . վէ վալիտէմին թալիինէ դամնագ
 օլմայասըն . վէ պէն էվլատընըն թէրպիյէսինի
 Սանա իհալէ էթտի տէյերէ.ք , պու շէօլտէ կէ-
 չիրտիյիմիզ էօմիւրիւ նազլ իտէսին քի՝ քէ-
 մի.քլէրիմի պունտան գալտըրըպ Աթալարըմըն
 տէֆն օլունտուղը մէղարա կէօթիւրտիւնլէր .
 զիրա պիր թագըմ բէզիլ ատէմլէր հագղըմտա
 իֆիթիրա իտէրէ.ք գաթիլիմէ գարար վէրալէր
 իսէ տէ՝ աթալարըմըն ըրղընը զէրբէճէ լէ.քէլէն-
 տիրմէտիմ . իշիթ էվլատըմ, սանա պիր վասի-

յն թիմ տահա վար , անը քի սանա սէօյլէմէմիչ
խտիմ :

“ Պու տիւնեատէ սէնին կիպի պէնիմ տէ
սէվիլիւլիւ Աթալարըմ վար , ան՛ , աման եա՛
րապպիմ՝ պաշրմա օլ թէհլիքէ կէլտիքտէն
սօղրա՝ անապ մերագ անլէրի սաղ պըրագաը՛
մը . . . : Փէտէրինէ ըէճա խտէսին քի՛ տէրհայ
սէնի Աթալարըմըն եանընա կէօթիւրսիւնլէր .
վէ սէն թօրուլարընը կէօրտիւքտէ՝ ֆէրահլա
ընտան պէնիմ եէտի սէնէլիք մերագըմը ու
նութուրլար պէլլէրիմ . ան՛ , գըլմէթլի ֆէտէ
րիմ վէ արդուլու վալիտէմ . անապ պէնիմ ի
չիւն նէ՞ տէրէճէ սէլ ագար կիպի կէօղ եաշ
լարը տէօքտիւնիւզ վէ անու ֆիղան էթտի
նիզ : Ա՛ն , միւմքին օլսայըտը տա՝ սիղլէրի էօլ
մէղտէն էվիլէլ պիր տահա կէօրիւր կէօղլէրիմէ
կէօրսէյիտիմ , էյ վահ՛ , էյ վահ՛ . սիղ խտէ էլ
պէթ պէնի պունճա սէնէտէն պերու էօլտիւ
չիւրիւտիւ գըլսաըլլէ՛ կէօրմէյէ արդու չէք
մէզ սինիզ . պէն տախի սիղլէրի միւճէրրէտ սէ
մավաթտէ պիր տահա կէօրէճէյիմ իւմիտիլլէ
թէսէլլա պուլուրում . ան՛ , շու տիւնեատէ մէյ
լի մուհապպէթ էթտիլինիղ զաթլարը՝ ախրէթ
տէ եինէ կէօրէճէյիմիղին իւմիտի նէ՞ տէրէճէ
մէսրուր խտէր ինսանը ” : Պու սէօղլէրինին ա
րասընտա Պէնօն աղլէմէյէ պաշլատը խտէ՛ վա
լիտէսինին եիւրէյի տախի պիր թիւրլիւ օլուպ ,
“ վայ նաղըր էվլատըմ , աղլէյօրմուսուն . աֆվ
էքէ գուզում գուսուրումու քի՛ սէնի պու

սէօղլէրիմէ մերագա ուղրաթտըմ . սէվիլիւլիւ
վալիտէնի գայպ խտէճէք իսէն տէ , Հազգ
թէալա հաղրէթլէրի՝ սանա վալիտէ եէրինէ
պիր ֆէտէր վիրէճէք , վէ օլ քի պէնտէն դի
յատէ սէնին իւղէրինտէ նաղարը օլաճագ , էյ
արթըզ վաղ կէլ աղլէմէտէն , զիրա սէնին
կէօղ եաշլարըն ճիյէրիմի սատ վարէ խտէյօր .
ֆէտէրին սանա տէրունի գալպտէն մուհապ
պէթ կէօսթէրէքէք՝ գուճագլարընա ալըպ օ
թուրաճագ . վէ — Սէ՛ն մի սին էվլատըմ — տէ
յիպ՝ սինէսինէ սարաճագ . սանա պին թիւր
լիւ սիւալլէր խտէրէք՝ սէնի կէօրտիւքճէ ֆէ
րահընտան վէ մերագընտան աղլէյէճէք ” տէ
տի : Ենէօլէվա՝ պու սէօյլէյիլլէրիլլէ մերագա
օղրատըրընտան , անու ֆիղան խտէրէք վէ
“ Օ՛ֆ ” չէքէրէք աղլէր իքէն , թապու թիւվա
նը քէսիլիպ արգասը իւղէրինէ տիւչիւպ ու
ղանտը . վէ զայըֆիլըրնտան տիլի թութուլուպ ,
արթըզ պիր նութգ իթմէյէ մէտարը գալմատը :

ՕՆԻՔԻՆՃԻ ՖՍՍԸԼ

ԵՆՆՕՎԷՎԱՆԸՆ ՔԵՅՅՍԻՁԼԻՅԻ ԱՂԸՐԼԱՇԸՊ
ԷՎԼԱՏԸՆԱ ՎԱՍԻՅԵԹԼԵՐ ԻԹՄԵՍԻ

ՀԷՎԱԼԵՐ ԵՄԱՆՆԱՄԱԳՏԷ օլուպ՝ վէ ֆաս
լը պահար բուզիկեարըլարը թէնէֆֆիւզ , վէ

կիւնեչ՝ էօմիւր պատչ էտիծի շէօլէլէրինի նէշը
 իթմէյէ պաշլատը խտ՝ մաղարէնին էթրաֆըն
 տաքի գար վէ պուղլար էրիմէյէ եիւզ թութ
 տուլար . հալ պու քի՝ Եհնօվէվանըն քէյֆիսիզ
 լիյի կիւն պէ կիւն պէտթէրտէն պէտթէր օ
 լուպ , իւղէրինէ էօլիւմ նիշանէլէրի շէօքտիւ
 խտ՝ արթըգ ճան վիրէճէլինի խորագ պիրլէ ,
 տայլմ՝ եանընտա պուլունան խաչը էլլէրինէ
 ալլպ վէ էպէտիյաթ էօմիւրիւ թէֆէքքիւր ի
 տէրէք աղլէմէյէ պաշլարըտը , վէ « Նիշին սուչ
 լարըմը աֆվ էտիծի վէ թէսէլլա վէրիծի պիր
 Բուհպան պուլունմայրպ՝ էօյիւտ վէ նասիհաթ
 լարըլէ պանա ճէսարէթ վիրմէյէյտի , վէ ա
 զիզ Գուտտաստէն (Հազորգութիւն) հիստէ
 մէնտ իյլէմէյէյտի » տէրիտի . պիր տէ Ալլահը
 խաթրընա կէթիլիպ , « Նիշին դամմ շէքէյիմ
 քի էյ Բապպիմ , Սէն հէր եէրտէ հազըր սըն ,
 վէ էօլիւմ եաթաղընա եաթըպ ուզուրունա
 վէֆաթ խտէն վէ սըգլէթտէ օլանլարա թէսէլ
 լա վէրիծի սին » տէյէրէք՝ էլլէրինի կէօյսիւնէ
 պաղլատը վէ կէօղլէրինի կէօյէ տիքէրէք գալ
 պինտէն Հազգ Թէալայա նիյաղ իտէրտի :

Ձէվալլը Պէնօն՝ վալիտէսինին եանընտան
 աղա այրըմայրպ , մէրագընտան՝ եէմէյէ իլմէ
 յէ տախի իսթէյքի գալմատը . վէ հէր ան վա
 լիտէսինին կէօղլէրինէ նազար իտիւպ՝ իշարէթ
 լէ հէր նէ քի էմր իտէր իտի խտ՝ տէրհալ իճ
 րասընտա պուլունուր ըտը , վէ հաթթա եաթա
 զընըն եանընտաքի գայանըն նէմինի տէ սիլէր

իտի քի՝ սու տամլայըպ տա խասթէյի իւ
 շիւթմէսին տէյու . վէ տայրմա եաթագ միսիլ
 լի օլան չալըլարը տիւգէր իտի , վալիտէսինին
 պիր աղ րահաթ իթմէսի իշիւն . վէ պաղը տէ
 Ֆա գապագլարլէ թէմիզ սու վէ սիւտ կէթի
 րիպ՝ « Նաղը վալիտէմ . տուտագլարըն հարա
 րէթտէն գուրումուչ . իչ պիր մըգտար քի սէ
 րինլէնէսին » տէյէրէք , այագլարընա գափա
 նըպ սօղրա էլլէրինի էօփմէքլէ , « Ահ թաթլը
 վալիտէմ , նիշին պէն Սէնին եէրինէ խասթէ օլ
 մատըմ քի՝ պէն էօլէյիտիմտէ սէն սաղ գա
 լայտըն » տէրիտի :

Պիր սապահլայն՝ Եհնօվէվա պիր գաչ սա
 աթ րահաթ ույույուպ ույանտըգտան սօղրա՝
 խայլուճէ էյլիքտէ պուլունտու . վէ ույուր իքէն
 քէնտի էլինտէն խաչ տիւշմիւշ օլուպ՝ եաթաղըն
 եանընտա արաշթըրտըգտա , Պէնօն ֆէրգինէ
 վարըպ խաչը պուլարագ էլինէ վէրտի . վէ « Էյ
 թաթլը վալիտէմ , պու աղաճ փարչասընէ՝ տիր
 քի՝ տայլմ էլինտէն պըրագմայօր սուն » տէյու
 սիւալ իյլէտիքտէ « Ահ նաղը էվլատըմ . է
 յէր թիղլտէն պէօյլէ խասթէլէնիպ էօլիւմ տէ
 րէճէսինէ վարաճագըմը պիլսէյիտիմ , սանա
 տահա էվլէլ պիր աճայիպ էսրար վասֆ իտէ
 ճէքտիմ : Էյի շէյին էսրար գալմասը իճապ իթ
 մէզ . շէօյլէ պիլէսին քի՝ սէմալի ֆէտէրին քէն
 տի կիպի պիր տէ էվլատը վար սըր . ահ նէ
 չարէ քի՝ պու էվլատըն էթտիյի էյլիքլէրի վէ
 կէօթէրտիյի միւճիզաթլարը վէ պիղիմ խէլաս

լըղըմըղ իշխան գաթընաւորը հէզարան ճէֆաւարը սանա լայըզը իւզրէ աղնաթամամ. վէ պու չէօլտէ սաքին օլտուզուն իշխան աղնամանյա տա գատըր տէյիլսին :

» Իպթիսա սանա ճիհանտէ հէսապըզ ինսանըր սաքին՝ վէ նէ՞ ահլազտա նէ՞ մէշրէպտէ օլտուզըրընը պէյան իտէրէք, էօլիւմ նէ՞ տիմէք օլտուզընը վասֆ էթտիւմ, անը քի չօգ վարմայըպ պու զէվալըր վալիտէնտէ կէօզլէրինլէ նազար իտէճէք սին. շիմտի Իպնուլլահ Յիսուս ֆրիստոս հազրէթլէրինին թարիխինի սանա մուխթասարճա նազլ իտէճէյիւմ, վէ օլ վազըթ իտրազ իտէճէք սին պու աղաճըն էլիւմ տէ թութուղումուն սէպէպի նէ՞ օլտուզընը, վէ իտէճէք սէօզլէրիմի էյիճէ տիյնէ քի՝ ֆիքրինէ պըպ գալպինտէ էէր էթտիրէսին. զիրա սանա աղ սէօյլէյիպ չօգ մանա աշիքեար իտէճէյիւմ :

» Սէմավի փէտէր՝ ճընար ինսանըն խէյասլըղընը վէ պունտան զուհուր իտէն ճան վէ թէն էօլիւմիննիւ, վէ ճէննէթի ալանըն պունլարա գալիանտըղընը կէօրմէքլէ՝ պունլարա զաթէն օլան մուհապպէթի քէսիրէսինտէն տօլայը մէրհամէթ իտիւպ, միւֆրէտ էվլատը Բէպպիւլ էրպպալ՝ Յիսուս ֆրիստոսու ճիհանէ իրոսալ իյլէտի, օլ քի պիքիւր Մարիամին ըահմի վաքին տէ բուհուլ գուտուստան թէն ալարազ, Պէյթիւլ Լէհիմտէ (Բեթլէհէմտէ) պիր մաղարա տէրունիլտէ թէվէլլիւտ իյլէտի. վէ պէօյիւ

տիւքտէ՝ պաշլատը Ալլահ քէլամլարընը ինսանլարա վազ իթմէյէ քի՝ — էվվէլքի ֆէնա թարիգինիղի թէրք իտէրէք, նէտամէթլէ տօլրու թարիգէ կէլին. պէն ճիւմլէնին փէտէրի օլան սէմավի փէտէր Ալլահ թարաֆընտան կէլտիւմ, օլ նասըլ էյի վէ մէրհամէթլի իտէ՝ քէզալիք սիզլէր տէ օլուպ, անը տէրունի տիլտէն վէ պիրի պիրլէրինիղի խիւլուսճէ սէվմէլի սինիզ. վէ տիյնէյին պէնիւմ քէլամլարըմը, վէ հէր քիւմ տիյնէյիպ իճրա իտէր իտէ՝ օլ կէօրէճէք Ալլահը, վէ ճէննէթի ալպէ միւէստէր օլարազ, թարիֆի միւմքինսիզ մէպուրիյէթէ նայիլ օլաճազ, վէ քէզալիք հէր քիւմ քէլամլարըմըղ տիյնէմէզ իտէ՝ ճէննէթ էրիւզիւ կէօրմէյէճէք, իլլա՝ ճէհէննէմ աղապընտա գալըպ, նիհայէթի օլմամազ իւզրէ էղիյէթ չէքէճէք տիր — տէրիտի :

» Պիր խաթուն ֆէնա պիր իլլէթէ ուղրայըպ՝ հէքիմլէրտէն իւմիտի գաթ՝ օլունմուշ էօլիւմ թէհլիքէսինտէ իքէն, էֆէնտիմիզ Յիսուս ֆրիստոս՝ անը էյիյէ թէպտիլ էթտի : ֆէզալիք պիր տուլ խաթունուն՝ ֆազաթ պիր էվատը օլուպ վէֆաթ էթմիշ խաթ. արթըզ սէն ֆէհմ իյլէ օլ խաթունուն նէ տէրէճէ մէրազ պահըրինէ զարգ օլտուզընը, Յիսուս ֆրիստոս տէրհայ խանէսինէ վարըպ, — էյ խաթուն մէրազ իթմէ — տէյերէք — էյ չօճուգ գալը — տէր տիմէզ, հիքմէթի Պարի օլ չօճուգ ույգուտան ույանըր կիպի գալըտը իտէ՝ էլինտէն թու

Թոււ պալիտէսիննէ թէսլիմ իյէտի . արթըզ օլ
վալիտէսինն մէսրուրիյէթիննի վէ պու միւճի
զաթէ նէ մէրթէպէլէրտէ թէաճիւպ էթտիյիննի
վասֆի խտէմէմ :

» Էֆէնտիմիդին էթտիյի միւճիզաթլար եա
լընըզ պուճլար տէյիլ տիր , իլլա նիչէ հէսապ
սըզ հիքմէթլէրի օլուպ , եանսի ալիլէրին կէօզ
լէրիննի աչտը . մուրտարլարը անատան սօղմա
կիպի թէմիզլէտի . քէօթրիւմլէրի սաղալթ
տը . հասըլը օլ տէրէճէ հիքմէթլէր իճրա էթ
տի քի՝ վասֆընը իթմէք միւճըինսիզ տիր :

» Օլ վազթըն ինսանլարը ֆէնալըզա միւպ
թէլա օլմագլէ՝ պու գատար միւճիզաթլարընը
կէօրտիւքլէրի եերտէ իման իթմէտիքտէն գա
թինսաղար՝ անը ֆատըլ վէ իֆթիրա իթմէքտէ
խտիլէր . վէ նիհայէթ էլիմտէքի թութտուղում
աղաճըն ըէսմինտէ պիր պէօյիւք խաչ թէրթիպ
խտէրէք՝ էլլէրիննի վէ այազլարընը թիմուր էք
սէրլէրլէ իւզէրիննէ մըլլատըլար . վէ մըլլանան
եէրլէրտէն գանլէր ազմայա պաշլայըլ՝ հասըլը
խաչ իւզէրինտէ ըուհունու ֆէտէր Ալլահա
թէսլիմ իյէտի . վէ պու խաչտա՝ օլ զալիմ ին
սանլար պունու զէվգ վէ սէպլթ խտէրլէրտի »
տէյու թարիֆ էթտիքտէ Եէնօվէվա , Պէնօն
հիտտէթլէնիպ « վայ խընդիրլէր վայ՝ վայ զա
լիմլէր վա՝ . . . յ . աման վալիտէ՝ ֆէտէր Ալլահ
օնլարըն պու հալիննէ նասըլ թէհամիլէլ էթտի
տէ՝ պաշլարընա երլարըլմ էնտիրիպ եէր իլէ
եէքսան իթմէտի . վալլահիւլ ազիմ՝ էյէրլէլ

պէնիմ գուտրէթիմ օլսայըտը՝ ճիւմլէսիննի տէ
խարապը եէպապ խտէրտիմ » :

Եէնօվէվա տախի « էյ մուհիպ էվլատըմ,
իշթէ Յիսուս ֆրիստոս էֆէնտիմիզ հազրէթ
լէրի ճինսի ինսանտէն օլ տէրէճէ թասալլութ
վէ էզլիէթ չէքմիշ իքէն՝ անլէրէ ֆէնալըզ ի
տէճէք եէրիննէ — Եա՝ ֆէտէր , աֆիլ էթ պուն
լարըն գուտուրլարընը , զիրա նէ էթտիքլէրիննի
պլիմէյօրլար — տէյու , ֆէտէր Ալլահա նիյազ
իյէտի . վէ իշթէ ինսանլարըն մուհապպէթի
իշիւն՝ պու թարզլէ վէֆաթ էթտի . հալ պու
քի՝ վէֆաթը միւճէրրէտ լաղըմ ըտը , զիրա
պու ազիմ գուրպան օլմասայըտը՝ ճինսի ին
սանըն հիչ պիր քիմէսնէնին սէմավի մէլքիութ
լէյիննէ տուխուլ օլմասը միւճըին տէյիլիտի ,
վէ պիզ իքիմիզ տախի կիրէմէյէճէյիտիք » տէ
տիքտէ , Պէնօն տըզգաթլէ տիյնէյիպ , պու
ազ սէօզտէն նէթիճէսիննէ աշինա օլարադ , զի
յատէ գալպիննէ թէէսիր իթմէքլէ՝ անը ֆէր
եատ պասըպ , « Այ , եազըլք Յիսուս ֆրիստոս »
տէյէրէք գապլթ օլունմազ տէրէճէտէ աղլար
ըտը . վէ կէօզ եաշլարընը կիյտիյի կէյիք տէ
րիսլըլէ սիլէրէք , « էյ վալիտէ , շիմտի էլպէթ
պու սէմավաթտէ տիր » տէտի խտէ՝ « էվլէթ ,
էվլէթ էվլատըմ . զիրա՝ ըուհու գուտու
սունու ֆէտէր Ալլահա թէսլիմ էթտիքտէն
սօղրա՝ վիճուտիննի պիր ճէտիտ մէզարա տէֆն
իօխւպ՝ իւզէրիննէ պիր թաշ եուվարլատըլար .
էմմա պու իւչ կիւնտէն սօղրա տիրլիտի . վէ

տիւնեատէ գըրգ կիւն տահա միւտտէթի կիւ
 զար էթտիքտէն սօղրա՝ ղիյչան վէ սալթա
 նաթլէ սէմավաթէ չըգտը . վէ պիր ազ ատէմ
 լէր օլ պիրլէրի կիպի ֆէնա օբնայուպ , պունուն
 նութգու ազիզինի տիյնէմէքլէ իման իտէրէք ,
 օնա տէրունի գալպտէն մուհապպէթ կէօսթէր
 տիլէր , վէ վէֆաթը իչիւն տէրէճէսիզ կէօզ
 եաչը տէօքտիւլէր . օլ իսէ անլէրէ — Աղլէմէ
 յին , մէրագլանմայրն , զիրա պէն սիզէ ֆէտէ
 րիմին ինտինատէ եէր թէտարիքլէյէճէյիմ , անտէ
 իսթիրահաթլէ սաքին օլմանըզ իչիւն . ֆագաթ
 տէտիյիմ թարիգէ հարէքէթ իյլէյին , վէ պի
 լէսինիզ քի ճիւմլէնիզ եանրմա կէլիպ , միսիլ
 սիզ վէ վասֆը միւմքլինսիզ մէսրուրիյէթէ նայիլ
 օլաճագ սընըզ . վէ էյէր կէօզլէրինիզէ կէօ
 զիւքմէյէճէք իսէմ տէ՝ պիլէսինիզ քի գըյա
 մէթէտէք սիզին իլէ պէրապէր իմ — տէյու թէ
 սէլլա վիրէրէք սէմավաթէ չըգտը , վէ ֆէտէ
 րինին սազ թարաֆընա օթուրտու » տէտի
 ղինտէ , Պէնօն « էյ վահ , պու անն գատար նէ
 աճայիպ էսրարըարտան մահրում գալմըչըմ ,
 շիմտի Յիսուս ֆրիստոս սիղիմ պու չէօտէ
 էօմիւր կէչիրտիյիմիզի պիլիթ մի . վէ աճէպ
 պիր տէֆա պունու կէօյտէ կէօրէճէքմիլիլ »
 տէյու սիւսալ էթտի . էէնօվէվա տախի « Հայ ,
 հա . . . » , հէմ կէօրիւր , հէմ պիզի սէվիպ
 հիմմէթ իտէր . վէ տօղրու միւլահազալար վէ
 րիթ թէքմիլ էյի օլմամըզ իչիւն . ահ նուրի
 աիտէմ էվլատըմ , սէն պիր աճայիպ չօճուգ

տուն , վէ շու մահսուր գալպիմի մէսրուր իյ
 լէտին . հալ պու քի՝ էլ ան տախի թամ տէ
 յիլ սին , վէ էյէրչի տըզգաթ իտէր իսէն՝ վա
 րարագ հէր շէյի եալընըզ պաչընա աղնայրպ
 թամ օլաճագ սըն . էյէր իճասը հալտէն ին
 սանլար գաթլինէ ֆէրման իթօէլէր՝ էլպէթ
 հազրէթի ֆրիստոս՝ փէտէրինէ — Աֆվ էթ —
 տէտիյի կիպինիյազ իթմէյէճէք սին , չիւնքի ազ
 էվվէլ՝ — էյէրչի գուտրէթիմ օլապըտը՝ ճիւմ
 լէսինի տէ իսարասը եէպապ իտէրտիմ — տէ
 յու քէնտին թագրիթ իյլէտին . սէնին միւլա
 յըմլըղընըն անընքինէ աօլա էմսալ օլամագ , վէ
 մուհապպէթին օնուն մուհապպէթինէ գաթան
 պէյնզէյէմէզ . վէ էյէրչի պիզլէր պունուն վէ
 ֆէտէր Ալլահըն ինտինտէ մագպուլ օլուպ սէ
 մավաթէ կիրէճէյիսէք՝ տայիմա անըն վասֆ օ
 լունմագ սալիհէթլիյինէ իմրէնմէլիլիզ , վէ պու
 միւրատէ իրմէմիզ իչիւն , իպնուլլահ պիզէ
 հիմմէթ իտէր վէ իսթէր . չիւնքի պու նիլէթլէ
 տիւնեայէ թէչրիֆ պույուրուպ՝ իաչա կէրիլ
 տի . էյ իքի կէօղիւմիւն նուրի էվլատըմ . ու
 մարըմ քի աղնատըն պու քիւչիւք իաչըն
 տայըմ էլիմտէ թութուպ պագը պաչըմ իւզէ
 րինտէ թաչըտըղըմըն սէպէպլինի , պու իսէ՝
 պիղիմ աչգըմըզա պունուն իւզէրինտէ վէֆաթ
 իտէնին պիզէ օլան մուհապպէթինի , վէ սէ
 մավի մէլքիուլթլիլի իչիւն՝ միհնէթ վէ մէչագ
 գաթէ գաթլանմագտէ պուլունտուղընը թա
 րիֆ իտէր . իլթէ պու ատէթա աղաճ փարչա

սը , պու սէպէպտէն ինտիմիզտէ շու տէրէճէ
 գըյմէթլի տիր » : Վէ աղլէմէյէ պաշլայարագ ,
 « էյ վաճ նազլը էվլատըմ . սանա էպէտիյէթ
 զի.քրի իչիւն՝ ֆագաթ պու խաչը պըրագա
 ճաղըմ . անը քի պէն վէֆաթ էթտի.քտէ՝ սօ
 ուգ էլլէրիմտէն ալըպ հըֆզ իտէսին . վէ սէն
 տախի քէմայէթէ կէլիպ վագթը հալին խօշ
 օլուր իտէ հիւճըէլէրինին պիլիննէ վագ իթմէյէ
 հիճապ իթմէյէսին . վէ պունա նազար էթ
 տի.քճէ՝ պունուն իւզէրինատէ պիլիմ՝ աշղըմըզա
 վէֆաթ իտէնի , վէ շիմտի տէ՝ բուհունու թէս
 լիմ իտէճէ.ք զէվալը վալիտէնի խաթըրնա
 կէթիբէսին :

« Իշ պու խաչըն հիմմէթիյլէ՝ կէրէ.ք պու
 ֆանի տիւննեատէ սուլճ վէ իսթիրահաթլէ էօ
 միւր կէչիբէճէյինի , վէ կէրէ.ք էպէտի տիւն
 եանըն տիվանը իլահիյէսէնտէ իզզու հիւրմէթլէ
 շէրէֆեապ օլաճաղընը իւմուտվարըմ . սանանա
 սիհաթըմ օլտուն քի՝ ճիւմլէյի պիլ իթթիֆագ
 սէվէսին . վէ տայըմ ի.քի էլին էյլի.քտէ օլուպ՝
 ճիւմլէյէ լաթիֆ , միւլայիմ վէ հալիմ օլտարն .
 վէ գատիր օլտուղուն էյլի.քլէրտէն կէրի գալ
 մայըպ՝ էյէրչի միւմ.քին իտէ՝ էյլի.ք էօլունա՝
 ճանընը տախի ֆէտա իտէսին . վէ — էթ էյ
 լիլի , աթ տէրեայէ , պալըգ պիլմէզ իտէ՝ խա
 լըգ պիլիբ — ֆէհվատընճա , էթտիյին էյլիլի
 թանըմայըպ նան.քէօր օլուրլար իտէ տախի քէ
 տէրլէնմէ : էյէրչի իշ պու խաչըն նազարը՝ սա
 նա պու միտիլլի էֆ.քեարըլար վիբէրէ.ք՝ պուն

լարը նիհայէթինէտէ.ք հիւննի իճըա իտէճէ.ք
 օլուր իտէն՝ պիլէսին քի՝ վալիտէնին իշ պու
 սանա պըրագաղը քիւչիւ.ք միրաս՝ ֆէտէրի
 նին սանա պըրագաճաղը չօգ խազինէլէրտէն
 տախի մագպուլ տուր :

« Ճէնապը Հագ.գ էօլունու աչըգ իտէրէ.ք ,
 թիւրիւ թէհլի.քէլի տաղլար վէ չէօլ օվայէրի
 սէլամէթ կէչտի.քտէն սօղրա՝ ֆէտէրիննէ գա
 վուշմայա նայիլ էյլէսին . թէէստի.ֆ չէ.քմէ էվ
 լատըմ . Ալլահիւ թէայա վէ թէգատտէսէ հազ
 րէթլէրի հէր եէրտէ հաղըր նազըր օլուպ , պէ
 հէր թէհլի.քէտէն պիլի գօրույուճու տուր . վէ
 պիլ տախի՝ իւմիտիմիզի Անտէն քէսմէյիպ
 տայըմ լութֆու քէրէմինի մաթլուպ իթմէյէ
 մէճպուր վէ պօրճույուլ :

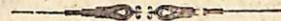
« Էվլատըմ , ունութմայասըն էօլ նաֆա
 գասը իչիւն պիլը գաչ գասպագ սիւտ , վէ ճա
 նազարլարտան հըֆզ օլունմագ իչիւն՝ շու տէյ
 նէյի պիլիլի.քտէ ալմայա . սէն զէվալը էվլատըմ ,
 թապիլաթտան զայըֆ միզաճ սըն , էմին գայտ
 իթմէ , զիրա վալիտէնի վահչի գուրտտան
 իտէլաս իտէն գուտրէթլի Ալլահ , ֆէնտիլնէ իւ
 միտ էթտի.քտէ , սէնի տէ վէ սայըրլարընը տա
 միւճէրբէտ էսիրկէր » տէյու նասիհէթ վէ վա
 սիյէթ էյլէտի :

Հալ պու քի՝ Եհնօվէվա զիյատէ սէօյլէտի
 յինտէն իւզիւլիւպ հատտտէն թէճալուղ զա
 յըֆլըզա տիւշտիւ , վէ հաթթա անճագ սօ
 չուղունու ալապիլիյօր ըտը . վէ պիւթիւն վի

ճուտինտէն պիր սօուգ թէր տէօքիւլտիւ իսէ՝
 օլան գուվլէթինի թօփլատը , վէ եաթաղընտան
 պիր ազ դալգըպ տէրունի դալպտէն « Ա՛ն »
 իտիւպ կէօզ եաչը տէօքերէք « Ա՛ն նազը կվ
 լատըմ՝ Պէնօն , կէլ տիզ չէօք էօնիւմոն , պա
 ըի սանա սօն տուամը տա վիրէյիմ՝ նասըլ քի
 պէն՝ աթալարմտան այրըլաղըմ էսնատէ ,
 հէր նէ կէօնա տուալարընը ալտըմ իսէ » տէ
 տիքտէ՝ Ֆազըր Պէնօն աղլէյերէք տիզ չէօ
 քիւպ պաչընը էյտի . վէ պիչարէ Ենօվէվա
 տախի էլլէրինի Պէնօնուն պաչընա դօյարագ
 Ֆէրեատու Ֆիղանլէ շու միսիլի նութօք էլլէտի .
 « է՛յ սէվկիւլիւ վէ ազիզ էվլատըմ՝ Ճէնապ
 Ալլահ սէնի մուպարէքլէսին , վէ բուհուլ գու
 տուս տայըմ սէնի տօղրու եօլա վէ Ֆազիլէթէ
 գուլաղուզ իտիւպ , խաթա վէ իսեանտէն էսիր
 կէսին քի՝ սէմավաթտէ սէնի պիր տահի նուր
 կէօզիւյլէ կէօրմէյէ նայիլ օլայըմ » տէյիպ՝ մու
 հապպէթի քէսիրէյլէ անը եանընա ալըպ սի
 նէսինէ սարտը թաթըլ թաթըլ փուս իտէրէք .
 վէ « է՛յ էվլատըմ՝ հէման Ճէնապը Բահման իւլ
 ըահիմ սէնի հէր վէչլէ էսիրկէյերէք , ինսան
 լէրին Ֆէնա էմնալլէրինէ ույնայասըն , չիւնքի՝
 պազըլարընըն կիթտիլի եօլ Ֆասիտ օլուպ , թիւր
 լիւ Ֆէնալըգլարտան ճէլպ օլունուրլար . պուն
 տան պէօյլէ տիւնեատէ դէվգ ու սաֆա իլէ միւտ
 տէթի կիւզար էթտիքճէ՝ պէն զէվալը վալի
 տէնի խաթըրնտան չըգարմա . վէ էյեր պէնիմ
 սանա օլան մու հապպէթիմ , վէ կէօզ եաչըպ

ըրմ , վէ էնճամքի Ֆէրեատու Ֆիղանլէրիմ դալ
 պինտէն չըգարաճագ օլուր իսէն՝ պիլիչ օլա
 սըն քի՝ արթըգ պիր տահի՝ նէ պու Ֆանի տիւն
 եատէ , վէ նէ տէ էպէտի տիւնեատէ պիրիպի
 ըիմիզի կէօրէմէյէճէյիզ . էվլատըմ՝ տայիմա
 մէրհամէթլի վէ սատըգ օլուպ , հէր տայըմ Ալ
 լահ դօրգուսու եիւրէյինտէ պագա դալսըն »
 տէյիպ , Ենօվէվանըն արթըգ թագաթըլ քէ
 սիլտիլինտէն , « Օ՛ֆ » տէյիպ եաթաղըն իւզէ
 ըինէ ուզանտը . վէ կէօզլէրինէ էօլիւմ տիւ
 մանը պիւրիւլիւպ պիւթիւն պիւթիւնէ դա
 փանտըգտա լալ քէսիլտի վէ նէֆէսի թութուլ
 տու իսէ՝ զէվալը Պէնօն քէնտիսինի շաչըրըպ՝
 էօլտիւ մի եօգսա պայըլտը մը պիլէմէտի . վէ
 էլլէրինի պաչընա վուրարագ եանընա տիզ
 չէօքտիւ . վէ ահու Ֆիղան իտէրէք՝ « է՛յ Բապ
 պի Բահիմ . է՛յ քէրէմքեանի Ալլահը ազիմ . է՛յ
 վալիտէթուլլահ Մարիամ , աման իտա էլ Մէ
 սին , աման էլ աման , կէլ շու սէվկիւլիւ վա
 լիտէմի ույանտըր . պէն զէվալը էվլատընա
 պաղըլա պունու » տէյու տուա վէ նիյազ ի
 տէրտի :

Իմտի պունլարը պու հալտէ պըրագարագ
 կէլէլիմ Սիզէֆրի պէյէ :

ՍԻԶԵՖՐԻ ՊԵՅԻՆ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՏԵՆ
ՉԻՖԹԼԻՔԵԱԹԻՆԷ ԱՎՏԷԹ ԻԹՄԷՍԻ

ՍԻԶԵՖՐԻ պէյ՝ էմնայը մուհարէպէտէ , հէր նասըլ իսէ՝ վուրուլուպ մէճրուհ օլտուղընտան , իֆաղաթ պուլունճայատէք չատըրընա չէքիւ լիպ կըլէնմէսի իճապ էթտի . խընղըր Ղօլունճ նաղէնին Եէնօվէվա հագգընտա իրսալ էթտի յի իֆթիրանամէ տախի օլ վաղըթա թէսա տիւֆ իթմէքլէ՝ օլ սըղը վէ աղըրլարընըն արասընտա , պու ույղունսուղ մէքթուպու օ գուտու իսէ՝ պիրտէն էօվքէլէնիպ զաղէպէ կէլէրէք , Եէնօվէվանըն գաթլինէ էմիր պու յուրտու . վէ քէնտինին էն սատըղ տօսթու վօլֆ նամ պիր զաթ , ճէմի վաղըթտա եանընտան էքսիք օլմաղ իքէն , զըտտ օլտու տա՝ օլ սաաթ եանընտա պուլունմատը . վէ կէլտիյի անտէ՝ Սիղէֆրի՝ Եէնօվէվանըն գաթլի զըմնընտա էմիր էթտիյինի պունա նագլ կըլէտի իսէ՝ իխթիյար վօլֆ իչիթտիյինտէ՝ պիրտէն ագլը թարումար օլուպ , “ Էյ վա՛հ Պէյիմ , սէն նէ՝ եափտըն . պիհամտուլիլլահի թէայա , պու սագալը թէվէքքիւլիւ աղարթմատըմ , վէ՝ “ Չօգ կէօրէն չօգ պիլիբ ” ֆէհվասընճա , տիւնեատէ պաշըմա կէլմէտիք հէնկեամէ վէ ուգուպէթ գալմամըլ տըր . վէ շէօյէ պիլիբիմ

քի՝ Եհլին Եէնօվէվա կիպի ահլագը համիտէյէ թէրպիյէ օլմուշ պիր զաթ պուլունմայըպ , վասֆ էթտիյինիղ հարաքեաթը նապէրճայէ հիչ պիր վէչհլէ սիւլիւք իթմէկ դըյաս խտէրիմ . վէ պու մատտէ՝ պիւթիւն պիւթիւնէ իֆթիրա օլ մագլէ , վիք միւլահագասըղ պուլունմուշսու նուղ . աֆիվ էտին էֆէնտիմ , վէ հագգընը սէօյլէմէք յաղըմ կէլիբ իսէ՝ պիլէսինիղ քի սիղին իթիպար էթտիյինիղ Ղօլ , օլ տերէճէ թէսքի յէսի պօղուգ պիր էտէպսիղ մագուլէսի տիր քի՝ վասֆընտան աճիղ իմ . ա՛հ նէ չարէ քի միւրայիլիքլէ գալպիլիղի ճէլպ իտիւպ , նագալընըղա նայիլ օլմուշ տուր . հալ պու քի՝ քիւ շինին հէր էթտիյինի՝ — Էվիլէթ , էյի էթտին , աֆիերին — տէյու հուղուրընտա մէտհիյէ իտէն տօսթ՝ տիւշման տըր . սաըլ տօսթ՝ տօսթուն կիւճէնէճէյինէ պաղմայըպ , գուսուրունու եիւղիւնէ վուրան տըր . վէ պէր ագս՝ ֆէնա հարաքէթի մէտհիյէ իտէն տօսթ , քէնտի մէնֆիլաթընէ չալըչըպ , տօսթունու՝ գալպիլիտէն զէվգ իտիւպ՝ վէ հաթթա իղրարա տաթի ուղրաթըր , վէ պու իսէ՝ ինսանիյէթին մուղայըրը օլտուղը մալիւմ տիր . ճէնապը Հագգըն ինտինտէ՝ մուհաքէմէսիղ ատէմ գաթլի իթմէք՝ աղիմ գուսուր օլտուղընը պիլիբսին . վէ պու պապտէ էն էտնա պէնտէնի ահքեամաըղ թէլէֆ իթմէք ճայիղ կէօրիւլմէկ իքէն՝ նէ՝ տիւմէք տիր քի՝ օլ մէրթէպէ ահլագը համիտէթլէ մէվսուֆ , վէ Եհլի ըրղ , վէ էտէպիաթ օլան

նէֆսի էհլինին , պիլա մուրաֆա թէլէֆինէ
 ֆէրման խտսին : Պէնիմ պիլտիլիմ , սէնին էհ-
 լին պու մաստէտէն զէրրէճէ մէտխէլի եօգ-
 տուր . վէ էյէր միւմքին իսէ՝ սարֆը էվգաթ
 իթմէյէրէք , պիր ան էվվէլ գուսուրունու իս-
 լան իթմէյէ գայրէթ ու տէվամ խտսին » տէ-
 տի իսէ՝ Սիղէֆրի գուսուր էթտիլինի իտրագ
 էթտի էմնա , գապահաթ Եէնօվէվատէ մի եօգ-
 սա Ղօլտա՛մը արը ֆարգ իտէմէզ իտի . վէ
 խուսուսիլէ Ղօլ թարաֆընտան Սիղէֆրիյէ մէք-
 թուպ կէթիրէն ատէմ զիյատէ ֆիթնէ օլուպ ,
 վէ մէքթուպ տա ուսթալըգլը գալէմէ ալըն-
 մը շտուղընտան , վէ Սիղէֆրի տախի գըզգանճ
 թապիլէթլի օլմագլէ իթիմաթ էթմիշ իտի :

Հէրնէ հալ իսէ՝ Սիղէֆրի պէյ մախուս
 պիր թաթար թայեին իտիւպ , այրըճէ պիր
 պույրուլթու իլէ Ղօլա իրսալ իլլէտի . « Իշ
 պու պույրուլթում վիսուլինտէ Եէնօվէվայը
 սագըն գաթլ իթմէյէսին . ֆագաթ հարէմ
 տայրէսինէ կէօզ մահպէսինէ գօյարագ , մէս-
 նէտինէ լագըմ կէլէն իզղէթ վէ իգրամը իտէ-
 սին » տէյու , վէ թաթարա տախի խայլուճէ
 ազճէ իհսան իտիւպ , « Եյէրչի աճէլէ եէթի-
 շիպ պանա պիր սէլամէթ խապէր կէթիրիր ի-
 սէն՝ սէնի իհեա իտէրիմ » տէյիպ եօլա չը-
 գարտը :

Թաթար կիթտիքտէն սօղրա՝ Սիղէֆրի պէ-
 յին մէրագը կիւն պէ կիւն թէրագգը պուլ-
 մագտէ իտի , պազը Եէնօվէվանըն միւթթէհիմ՝

լինէ վէ պազը մէտխէլի օլմատըղընա , վէ
 հաթթա Ղօլու չօգ սէվէր իտի իսէ տէ՝ օնուս
 տա միւթթէհիմիլինէ շիւպհէսի վար ըտը : Պու
 միսիլի միւլահազալարըն բահաթարըլըղընտան՝
 վօլֆու օն տէֆա եօլա չըգարըր ըտը , « Պագ-
 թաթար կէլիյօրմու » տէյէրէք . վէ քէնտախի
 տախի՝ նէ կիճէ վէ նէ կիւնտիւզ բահաթ ի-
 տէրտի :

Խիւլասէյի քէլամ , թաթար կէլիպ Եէնօվէ-
 վա մախտումը իլէ պէրապէր պիր իզսիզ տէրէ-
 նին իշինտէ գաթլ օլունմուշ տէյու խապէր
 վէրտի իսէ՝ Սիղէֆրի պէյին ագլը պաշընտան
 կիթէրէք մէրագ պահրինէ դարգ , վէ վօլֆ
 տախի՝ զիյատէ մահզուն օլտուլար : Չատրըն
 էթրաֆընտա օլան էթպաալարընըն էֆքեար-
 լարընա իզտիյաթ մէրթէպէ տօղունտուղըն-
 տան , ճիւմէսի պիլ իթթիֆագ անտ վէ շարթ
 էթտիլէր քի՝ վէթանլարընա վարտըլարը հալ-
 տէ՝ օլ խընղըր Ղօլու փարչալարըլար :

Իմոի Սիղէֆրինին եարասը պիր ազ էյուլէն-
 տիքտէն սօղրա՝ մուհարէպէյէ չըգան արապ-
 լարը ֆէթհ իտիւպ , արթըգ պիր գօրգու սը-
 րասը գալըմագլէ՝ շիֆթիքեաթինէ կէլմէսի
 զըմնընտա գըրալ թարաֆընտան բուխաթ
 թահսիլ իտէրէք՝ պիլէսինճէ վօլֆու վէ պիլ
 գաշ իյիտ էթպաալար ալըպ , սաքին օլտու-
 ղը մահալէ տօղրու եօլա բէվան օլտու . վէ հա-
 չան կիճէնին պիր նըսֆընտա շիֆթիքեաթընըն
 իպթիտաքի գարիյէսինէ վարտը իսէ՝ օրանըն

էհայլիսի ալա վէ էտնա չօգտան պերու պէյլէրի նի կէօրմէք արզուսինատէ օլտուգլարընտան , նի ճէ պօրու սէտայլէրինի իշիթտիլէր իսէ՝ քեաֆֆէսի պիրտէն իսթիգպալինէ չըզըպ , ազխմ իլթիֆաթլէ սերայընէ կէթիրտիլէր : Մահայլի մէզպուրէտէ՝ էհայլինին հալ վէ իսթըրընը սիււալ էթտիքտէ՝ քէնտիսի դավղատա իքէն վուգու պուլան իսասարաթլըզլարը , վէ նամուսսուղ Ղօլուն հարէքեաթը նամէրգիյէսինի , վէ Եէնօվէվանըն մէտհէ շայեան թալթիֆ վէ ֆազլիլէթինի նագլ էթտիլէր իսէ՝ Սիղէֆրի պէյի զայէթիւլ զայէ մէրագ պասթըղընտան օրատա էյլէնէմէղ օլուպ , վէ մանէթթէսսիւֆ , օրատան գալգըպ՝ մագարըը հիւքիւմէթի պուլունան Սիղէֆպուրը շէհրինէ բէվան օլտու . վէ սապահլայըն օրայա վարտըգտա , կէօրտիւ քի՝ սերայընտա շէնիք օլուպ մուսիգալար չալընըյօր , վէ սէպէպլինի սիւալ էթտիքտէ , աղնատը քի՝ խընդիր Ղօլ պիր հավատիս ալըը , կէօյա Սիղէֆրի պէյ զավղատա էօլտիւ տէյու . վէ արթըգ եէրինէ կէչէճէք ագրէպէսի օլմամագլէ՝ պէն եէրինէ օթուրուպ պէյ օլաճաղըմ ֆէրահը իլէ զիյաֆէթ թէրթիպ իտէրէք՝ բէֆիդլէրինի տավէթ իտէրէք , վէ զիյատէ շան վէ սալթանատ վէ զուրուրիյէթլէ սուֆրանըն իւսթ թէրաֆընտա օթուրուպ վէ բիւֆագասը տալի էթրաֆընտա պուլունուպ իշրէթ իտէրէր իտի . վէ վէլիինիյմէթինին էմէքտարըլար էլ կէօյիւստէ Ղօլուն էօնիւնտէ աիվան սուրուպ

վէ խըզմէթ էթտիքլէրի եէրտէ , մապէյնլէրինտէ կիլլի միւքեալէմէ իթմէքտէ իտիլէր . շէօյլէքի՝ « էյէրչի Պէյիմիղ ֆիլ հագիդէ վէֆաթ էթմիլ իսէ՝ պու լանէթլի պիւթիւն պիւթիւնէ էմլագ ու էշեասընը զապթ իտէճէք » տէյու . վէ իշլէրինտէն պիրի տէ « Պէն պու ատէմի պու հալտէ մութլու կէօրէմէյօրում . չիւնքի պագըն պիր տէֆա սուրաթընա քի՝ գալպլինին րահաթսըղըղընը նանըլ պէյան իտէյօր , վէ էթտիլի սէֆա վէ ճիւմպիւշ՝ զէհիւր կիպի կէլիյօր , վէ եէտիլի եէմէք միտէսինէ շէօքիւյօր . ես պագըն պիր տէֆա , սալպ օլունմայա կէօթիւրիւլէն միւթթէհիմլէր թարըը օթուրույօր . տօղրուսու , նէ պուլուն պու տիւնեատէ զէվգիւնտէն , նէ տէ ախրէթտէ շէքէճէյի էզապտէն հիստէմէնտ օլմասընը իսթէմէմ » տէյու ճէվապ էթտի :

Վէլհասըլ Սիղէֆրի պէյ շէհրին գալուսունա եանաշարգտա պօրուլար չալըրըպ իշարէթ կէօսթէրտի . վէ տերհալ դուլէլէրտէ օթուրան պէքճիլէր տալի իշարէթ շէքտիքլէրի սասաթ օլ զիյաֆէթտէ զէվգու սէֆա իտէն խընդիր Ղօլ վէ բէֆիդլէրի , կէօյա եըլըրըմ վուրմուշ կիպի՝ պիրտէն սուֆրատան գալգըպ « էյ վահ , Պէյ կէլտի , Պէյ կէլտի » տէյու թարումար օլտուլար . վէ եէզիա Ղօլ նէ իտէճէյինի շաշըրըպ , հալլիլիէ էնտի Պէյինի աթտան էնտիրիպ եօգարը չըգարմագ իշիւն , Սնընէօղէնկիսինէ սարըլարըլ էսնատէ , Սիղէֆրի

Պէյ պունա պետ չէհրէ իլէ պագտը իսէ տէ՛ պիր չէյ սէօյլէմէտի . պու սրրատա Ղօլուն լէհ չէսի սօղուլուպ , վէ հա.քիմինին հուզուրուն տա , գըլըղը՝ գալլալինին միւթթէհիմիլիինի իս պաթ էթտի : Պիւթիւն նամուսուզլուգլարը քիթապ կիպի սիւրէթինտէ եաղըլըլտը , վէ Պէյինին էօնիւնտէն կիտէր ի.քէն՝ սէրխօշ մի սիլլի այագլարը սօլաշըպ , վէ էլլէրի թիթրէ մէ.քտէն ըլըգ վիրմէ.ք իչիւն թութտուղու չէմ տանը անճագ զապթ իտէպիլիյօր ըտը : Սիղէֆրի պէյ սէրայէ կիրտի.քտէ՝ միւսրիֆիլի.ք վէ ույ զունսուզլուգտան պաշգա պիր չէյ կէօրէմէտի . վէ օրատա կէօրմէտիլի վէ թանըմատըղը ատէմէրի պուլտու : Պու անտէ՝ էս.քի էմէ.ք տարլարը էօթէտէն պէրու աղլէյէրէ.ք կէլիպ էլլէրինէ սարըլտըլար խատէմ տաիրէսինէ կիրտի.քտէ սիլահլէրինի սօյունուպ , եէզիտ Ղօլ տան սէրայ վէ չէհր գափուսու անախթար լարընը ալտը . վէ վօլֆա էմր էթտի քի՛ գալէ գափուլարընը տըգգաթ իտիւպ՝ ասլա տըշա ըըյա պիր քիմնէյի սալը վիրմէսին . վէ պուն տան մատէ պէրապէրինէ կէլէն քիչիլէրէ զիյա տէսինճէ իղղէթ վէ իգրամ օլունմասընը էմր իյլէտի :

Սիղէֆրի պէյ՝ իպթիտա Եէնօվէվանըն հիւճրէսինէ կիրիպ , անը քի՛ խընղըր Ղօլ մահպուս մատտէսինտէն սօղրա քիլիթլէմիշ իտի . վէ էթտիլի հարէ.քէթ զամիրինէ տէավաճը օլտուղըն տան , օլ կիւնէտէ.ք հալյա աշըպ իչէրի կիրմէյէ

ճէսարէթ իտէմէմիշ իտի . վէ Սիղէֆրի պէյ իչէրի կիրտի.քտէ՝ զէվալլը Եէնօվէվանըն պըրազըպ կիթտիլի թէրթիպտէ հէր չէյի եէրինտէ պուլտու . եանի՛ նագըշ իլլէտիլի քեար կեահը , վէ էր էհլիսի մուհարէպէտէն զալէպէ իտէրէ.ք ալտէթ էթտիլինտէ՝ պաշընա թագ մագ իչիւն , մախտուս քէնտի նագի.ք էլլէրիլլէ եափտըղը թէֆնէ եափրաղընտան պիր չէլէնկ , պու քի՛ կէօրիւլմէյէ շայեան ըտը . վէ պիր թէրաֆտա՝ ֆիթարտը վէ պաղը պէսթէլէր քի՛ անլէրի , էր էհլինին հասրէթիլիլինտէն քէնտի սի եաղմըշ օլուպ , եանըգ մագամլէրլէ թէրթիպ էթմիշ իտի , վէ տիկէր թէրաֆտա՝ Եօլ լատըղը քեաֆֆէյի մէ.քթուպլարըն պիրէր տէ գօփեասընը պուլտու քի՛ օլ մէ.քթուպլարըն հիչ պիրիսի Սիղէֆրի պէյին էլինէ եէթիշմէմիշ իտի . վէ պու մէ.քթուպլարը Սիղէֆրի պէյ օգուսուգտա՝ սատագաթ վէ մուհապպէթտէն իպարէթ թաֆսիլաթլար պուլտու . զէվալլը Եէնօվէվա՝ ճէմի վազըլթտա , Սիղէֆրի պէյին սաղլըղը վէ սէլամէթի իչիւն՝ րապալիյէ նիյաղ վէ սուա իթմէ.քտէն տուր օլմայըպ , վէ իրսալ էթտիլի մէ.քթուպլարըն ճէվապընը ալմատըղընա , զայէթիլլէ մէրազ վէ թէհաճիւպ իտէր իմիշ : Սիղէֆրի պէյ տախի՛ տայիմա մէ.քթուպ Եօլ լամագտան տուր օլմամըշ ըմըշ , հալ պու քի՛ եէզիտ Ղօլ , նէ՛ Սիղէֆրինին.քինի Եէնօվէվայէ վէրիր իմիշ , նէ՛ տէ Եէնօվէվանըն.քինի Սիղէֆրիլլէ Եօլլար ըմըշ :

կիւնէշ ինմէ բատէլէրինէ կէլմիշ իտի , հալա Սիղէֆրի՛ Եհնօվէվանըն հիւճրէսինի ա-
րաշթըրմագտէ իտի . վէ հաթթմ ալունու մէ-
րագ պասըպ աճը աճը աղլէշէրէք վէ ահու ֆի-
ղան իտէրէք , վէ պիտուշ Եհնօվէվայը՝ պիղայրի
հագգ գաթիլ էթտիլինի՝ զամիրի տէավայէ թու-
թուշտուղընտան , չըլտըրմա տէրէճէսինէ վար-
տը . վէ պու հալտէ իքէն՝ գաթիու աշըլըպ , իշէ-
րիյէ սատագաթիլը վէրթմայիմ նամ խաղայըգ-
կիրտի . վէ Եհնօվէվանըն մահպէստէ եազըպ
վէրտիյի մէքթուպու Սիղէֆրիյէ թէսլիմ կլլէ-
տի . վէ պաղըշլատըղը էլմաս կէրտանըղը կէօս-
թէրէրէք , քէնտիսի խասթէ իքէն՝ Եհնօվէ-
վանըն էթտիլի իգրամիէրի նագլ իլլէտի , վէ
էնճամքի զուհուր իտէն մատտէլէրի տախի՝
եէրլի եէրինճէ աղնաթտը իսէ , Սիղէֆրիսին
մէրագը հատտը թէճաուղ իտիւպ , Եհնօվէ-
վանըն հէր հալտէ մէտիսէլի օլմատըղընը իա-
րագ իթմէքլէ , վէրթմայիմին վէրտիյի մէք-
թու հիւղնիւ մաթէմէ օգույուպ՝ կէօղ եաշ-
լարըլլէ ըպաթտը . վէ պիւթիւն պիւթիւնէ
գասպահաթը քէնտիսինէ համլ իտիւպ՝ պիլա
մուրաֆա միւրասէլէսինի եազտըղը սասթա
լանէթ օգուր ըտը :

Նիհայէթ զագէպէ կէլիպ , տիվանէ օլմուշ
կիպի՝ գըլըճընը արար ըտը քի՝ օլ խընղըր Ղօ-
լու փարչա փարչա իտիւպ՝ եէրլէ եէքսան իլ-
լէսին , Հալ պու քի՝ իլթիլար Վօլֆ՝ պունու
մէքս իտիւպ , « Եֆէնտիմ , պու էտէպսիղ մա-

գուլէսի Ղօլու տախի մուհաքէմէ իտէրէք , ճէ-
վապընը իշիթմէքսիղին , էօրֆիլթմէնիղ հագգ-
տէն ըէվա տէյիլ տիր » տէտի իսէ՝ « Շու
սէպէպ օլուպ տա սէվկիւլիւմ Եհնօվէվայը օլ
հալլէրէ կիրիֆթար իտէն քէլփի պուգալը
կլէ օլ մահպուսա իլգա իլլէյին » տէյու էմը
էթտիքտէ , Ղօլու ըէֆիղլէրիլլէ պէրասէր
թութուպ՝ Եհնօվէվանըն հասպ օլտուղը մահ-
պուսա իլգա իլլէտիլէր :

Իրթէսի կիւն՝ Սիղէֆրի պէյ էմը էթտի քի՝
Ղօլու հուղուրունա կէթիւրսինլէր , վէ օլ կէլին-
ճէյէտէք՝ Եհնօվէվանըն եազտըղը մէքթուպու
պիր տահա կէօղտէն կէշիրտի իսէ՝ « Սագըն
» զագէպէ կէլիպ տէ՝ թալիսիղ Ղօլու գաթիլ
» էթտիրմէյին , իլլա՝ պէնտէնիղ կիպի Սիղ տէ
» աֆիլ կլլէյին րէճա իտէրիմ քի՝ պէն-
» տէնիղին վասէթասըլլէ , հիշ պիր քիմանէ թէք-
» թիր օլունմասըն վէ պիր գաթրէ գան տէօ-
» քիւլմէսին » տէյու եազըլտըղը պէնա , Սիղէֆ-
րիյէ զիյատէճէ թէէսիր իտիւպ , էօվքէսի պիր
փարչա թէսքին օլտու . վէ գաչան Ղօլ իշէրի
կիրտի իսէ՝ պունա զագէպանէ պագարագ « Էյ
Ղօլ , էյ Ղօլ . պէն սանա նէ՝ քէօթիւլիւք էթ-
տիմ իտի քի՝ պէնտէն պու միսիլի ինթիգամ
ալտըն , վէ գալպիմտէ ծուրմայաճագ եարա
աշտըն . սանա նէ՝ քէօթիւլիւք էթտիլէր իտի
այալ վէ վէլէտիմ քի՝ էօլիւմիէրիլլէ թէսէլի
պուլտուն . պիլիւրսին քի՝ սէն մայէէթիմէ կէլ-
տիղինտէ , ճիւմէնին կէօղիւնտէ խօր վէ պիր

սիւրիւնն թիւ մագուէսի խորն . պէն իսէ՛ սէնի
 աճը յարագ մերհամէթ էթտիմ տէ՛ սէնին նանը
 նիյմէթին օլտում . վէ էնճամ հէր պիր ումու-
 բու խուսուսումտան մատէ՛ ըրզըմը տախի սա-
 նա թէսլիմ իյլէտիմ . վէ պէն տախի պուրա-
 տա պուլունմատըրըմ վագըթ , ետրիմ վէքիլ
 թայեին էթտիմ . էմմա՛ — Մերհամէթտէն մա-
 րագ հասըլ օլուր — Ֆէհվապընճա՛ սէն վարտըն
 պանա պէօյլէ հազմ՝ օլունմաղ տէրէճէլէրտէ
 քէօթիւլիւքտէ պուլունտուն » տէտիքտէ , Ղօլ՝
 Պէյնի զիյատէ զագէպլի պուլաճագ տըր վէս .
 վէսէսինտէ իքէն՝ պիր տէ պէօյլէ թաթլը տիլ
 իլէ թէքթիր էթտիյինի կէօրտիւքտէ , աղասը-
 նըն թաթլը սէօղլէրի գալպինէ երլտըրըմ թար-
 զը հատիյնտէն , էթտիյի էտէպսիզիյի ֆարգ-
 ու տէրք պիրլէ՛ ահու ֆիզան իտէրէք , « է՛յ
 վա՛հ էֆէնտիմ , նա՛սըլ աղնաթայըմ . տօղբու-
 սու լէհնօվէվանըն պու խուսուստա զէրրէճէ սու-
 չու եօգ տուր , վէ քեաֆֆէյի էքսիքիք վէ
 գուսուր պէնտէնիզտէ տիր . հալիմէ պագմա-
 յըպ , շէյթանա ույարագ պիր տէրտէ միւպ-
 թէյա օլտում , վէ լէհնօվէվանըն գալպի՛ Սէն է-
 ֆէնտիմէ գալի վէ սէմատէն էնմիշ մէյայըգ
 թարզը պիւթիւն օլմագլէ՛ պէնիմ միւճիպսիզ
 թէքիլիֆիմէ պիր վէճհլէ մէյլ իթմէտի իսէ՛ էս-
 րարըմ ալէմէ ֆաշ օլմամասը իչիւն՝ ճանընա
 գասթ իյլէտիմ » տէյու թագրիլի քէյամ իյլէ-
 տիղինտէ , պու իգրարընտան Սիզէֆրի խայլու-
 ճէ թէսէլլի պուլուպ , ֆագաթ գաթլինէ հէօքմ՝

էթտիյի սաաթա հէր ան լանէթ օգումագտան
 տուր օլմաղ ըտը . վէ տերհալ օրատան « Երգըլ
 շունտան , պիր տահա կէօղլում սէնի կէօրմէ-
 սին » տէյիպ տըչարը գօվտուղու հալտէ՛ իւզէ-
 րինէ օլ տէրէճէ նէտամէթ վէ մէրագ շէօքտիւ-
 քի՛ հաթթա եանընտա պուլունանլարըն ճիւմ-
 լէսի տէ՛ շինտի չըլտըրըր տէյու գօրգուլարըն-
 տան թիթրէրլէր իտի . վէ օլ հէվալիտէ պուլու-
 նան ասքէր զապիթլէրի՛ հալի քէյֆիյէթէ ա-
 կեահ օլտուգլարընտան Սիզէֆրինին պաշընա
 թօվլանըպ , թէսէլլի վէրտիլէր իսէ տէ՛ քեար
 էթտիրէմտիլէր . վէ տայիմա լէհնօվէվանըն
 հիւճրէսինտէ իյլէնէրէք , ֆիլիտէ վագթինտէն
 պաշգա վագըթ տըչարը չըգմաղ ըտը :

Սիզէֆրի պէյ՝ էթրաֆ ու էքնաֆէ հէսապ-
 սըզ ատէմլէր իրսալ իյլէտի , լէհնօվէվանըն մէ-
 զարընը պուլտուբուպ հիչ տէյիլ իսէ՛ մէրսու-
 մէնին քէմիքլէրինի լայըգ օլան իզգէթլէ տէֆն
 էթտիրմէք իչիւն . լաքին քեաֆֆէյի կիտէն-
 լէր պօշ կերու տէօնտիւլէր . զիրա լէհնօվէվա-
 յը գաթլ իթմէյէ թայեին վէ թախսիս օլու-
 նան իքի ճէլլատըր՝ ֆիրար էթմիլլէր իտի , վէ
 նէ մահալէ թէլէֆ իթմէյէ կէօթիւրտիւքլէրի-
 նի՛ պիր քիման պիլմէզ իտի , վէ պու ատէմլէ-
 րին նէ թէրաֆա վարտըգլարը տա մալիւմ տէ-
 յիլ իտի :

Էնճամ Սիզէֆրինին չարէսի թիւքէնմէքլէ՛
 էմր իտէրէք լէհնօվէվանըն վէֆաթը զիքրինի
 իճրա էթտիրտի . վէ մահալի մէգքիւրէնին ֆի-

լիսէսի տէրէճէսիդ պէօյիւք իտի իսէ տէ՛ զիքը
տուասընա հազըր պուլունմագ իչիւն կէլէնէր
սըղըշամատըլար . վէ Սիղէֆրի պէյ՝ նագէնին
այալի Եէնօվէվանըն վէ սէվկիւլիւ էվլատընըն
էպէտիյաթ զիքրի իչիւն՝ օլ ֆիլիսէնին հավ
լիսինտէ՛ սօմաքի մէրմէրտէն իպարէթ պիր ճէ
սիմ թիւրպէ եափտըրըպ , վէ ճանը իչիւն հէ
սապսըղ սառագա վէ իանէ տաղըթտը :

ՕՆՏԷՕՐՏԻՆՃԻԻ ՖԱՍՐԼ

ՍԻԶԵՖՐԻ ՊԵՅ ԱՎԱ ԶԸԳԸՊ

ԷՆԼԻ ԵԵՆՕՎԷՎԱՅԸ ՎԷ ՄԱՆՏՈՒՄԸ ՊԵՆՕՆՈՒ
ՄԱՂԱՐԷ ՏԷՐՈՒՆԻՆՏԷ ՊՈՒԼՄՍԱԸ
ՎԷ ԿԵՅԻՔԼԵՐԻ ՏԷ ՊԵՐԱՊԵՐ ՕԼՏՈՒՂԸ ՀԱԼՏԷ
ՇԱԶԼԸԳԻԼԷ ՇԵՀԻՐԷ ՏԵՕՆՄԵԼԵՐԻ

Նիշուցեթ՝ Սիղէֆրի պէյ խայլու սէնէլէր
մէրագլէ կէչիրտիքտէն սօղրա՛ սատըգ տօսթու
վօլֆ վէ սայըր բէֆիդլէրիյէ սէյրանկեահէ չըգ
մայա պաշլայըպ՝ տէֆիդամմ իտէրտի . վէ տօսթ
լարընտան պիրի պիր կիւն պուճա մախսուս զիւ
յաֆէթ վէրիպ՝ օրատա քիմի թիւրքիւ չաղը
րըրըտը , վէ քիմի տէ օլ ասիրտէ ասըղաթ
քեանլար իչինտէ միւթատ օլան օյունլարլէ
մէշըուլ օլուրտու Եինէ քէնտի տօսթլա

ըընտան պիրի ճանաւար ավընա չըգաճագ օ
լուպ , իգրամէն Սիղէֆրի պէյի տէ տալէթ իյ
լէտի իսէ՛ օլ տախի պու իչէ քիւչիւքիւքաէն
միւպթէյա օլտուղընտան մէսրուրիյէթլէ թէք
լիֆինի գապուլ իյլէտի : վէ պահար իպթիտա
լէրինտէ պիր կիւն հավա աչըտըգտա՛ օլ տէ
վիրտէ պուլունան զապիթանլէրէ զիյաֆէթ էթ
տիքտէն սօղրա՛ ճիւմլէսի պիրլիքտէ աթլարա
սիւվար օլարագ ավա չըգտըլար պիրլիքտէ խայ
լուճէ միւհիմնաթ պարագ . վէ չիֆթլիքեաթ
տէնտըշարը չըգտըլարընտա , պօրուլար չալը
նըպ ավա եիւրիւյիւշ իտէրէք պիր էյեամ իլէ
քի կիթտիլէր իսէ՛ օրման վէ տէրէլէր արասըն
տա պիր չօգ կէյիք ավլատըլար . վէ խուսու
տիլէ Սիղէֆրի պէյին էօնիւնէ պիր պէօյիւք
կէյիք բասթ օլուպ՝ աթ իլէ արգասընա տիւ
շիւպ գօվալար իքէն , կէյիք սէյիրթիպ պիր
տէրէ իչինտէ օրմանլար արասընտա պիր մա
ղարէ տէրունինէ կիրտի . վէ պու կէյիք՝ զէ
վալը Եէնօվէվայը օղլու Պէնօն իլէ պէրապէր
պուճա սէնէլէր սիւտիլէ պէպէյէն կէյիք իտի :

Տէրհայ Սիղէֆրի պէյ աթտան աշաղը էնիպ
աթը պիր աղաճա պաղլատըրտան սօղրա՛ մա
ղարպէ եաղլաշարագ գափուսունտան իչէրի
պագըպ , վէ նիճէ թա տէրունինտէ կէյիլին եա
նընտա պիր զայըֆ վէ սարարմըշ , սօրմուշ վէ
պիզգաթ էօլիւմիւն քէնտիսի կիպի ինտան գը
յաֆէթլի պիր մախլուգա կէօրտիւ իսէ՛ թէ
հայեիւրտէ գալարագ թէաճիւպ էթտի , պէօյ

լէ իզսիզ պիր մահալտէ ինսան պուլունմասրնա .
 օլ իսէ՛ զէվալլը վէ տէրտիմէնտ Եէնօվէվա քէն .
 տիտի իտի . վէ ֆիլ հագիգէ չէ.քաիյի ճէվրու
 ճէֆալարտան ինսանլըգտան չըգըպ , ճիսմի գա .
 ֆէսէ տէօնէրէ.ք , էօմիւր թապիր էթտի.քլէրի
 մուպարէյին՝ զէվալլընըն վիճուտինտէ վէ եիւ .
 զիւնտէ էսէրի գալմամը ըտը :

Վէհհասըլ՝ Սիգէֆրի պէյ ավաղ էթտի , « Է՛յ
 քիչի՛ ճի՛ն մի սին , նէ՛ սին . հէր քիմ իսէն չըգ
 տըշարը սէնի կէօրէյիմ՝ » տէյու : Եէնօվէվա Սի .
 զէֆրինին էմրինէ իթաաթ իտէրէ.ք , տէրհալ
 Գուրտ աղղընտան ալտըղը Գօյուն փէօսթէ.քիւ .
 սինի իւզէրինէ պիւրիւնիւպ , գըլըրճըգ սաչ .
 լարը՝ սինէսինտէ վէ արգասընտա փէրուչանէ
 տաղըլալանտըղը հալտէ՛ չէ.քաիյի սիսսէթլէր .
 տէն չէօփէ տէօնմիւչ , գօլլարը վէ այագլարը
 չըպլագ օլտուղընտան , սօուգտան թիր թիր
 թիթրէյէրէ.ք տըշարը չըգըպ հուղուրունա տուր .
 տուղընտա , Սիգէֆրի գօրգուտունտան կէրու կէ .
 բու չէ.քիլէրէ.ք , « Սէն քիմ սին , վէ նէ՛ վէչիլ
 պուրայա կէլմիչ սին » տէյու թէաճիւպլէ սիւալ
 իյլէտի , հուղուրունտա տուրան էհլի օլտուղը .
 նը աղա ֆարգ իթմէյէրէ.ք . հալպու քի՛ Եէ .
 նօվէվա , տէրհալ Սիգէֆրինին էլլիսէսինտէն վէ
 սիմասընտան թանըյըպ , « Է՛յ պունճա սէնէլէր
 հասրէթիլէ մաթէմնագ օլտուղում վէ ճանու
 տիլտէն արղուլու նուրի տիտէմ էր էհլիմ Սի .
 զէֆրի պէյ . պու գըլըգտա նագար էթտիյին
 պիչարէ՛ ճէֆա.քէար էհալին Եէնօվէվա տըր .

չիւ.քիւրլէր օլտուն ճէնապը Հագգըն քէրէմինէ
 քի՛ սուչում օլմատըղը հասէպիլէ , պու հա .
 գիրի էգատ վէ խէլաս իտէրէ.ք , շու տաղ պա .
 շընտա , հէր ան վէ հէր տայըմ նաֆագամը վէ .
 ըիպ , պու սասթա գատար սաղ վէ սալիմպէս .
 լէյէրէ.ք իհեա իյլէտի » տէտիյի անտէ , Սիգէֆ .
 ըի պէյ էհլինի թանըմատըղընտան (*), պիրտէն
 երտըրըմտան վուրուլմուչ կիպի ագլընը գայպ
 իտիւպ չըլտըրմա տէրէճէսինէ վարտը . վէ ճէ .
 վապա լիյագաթը գալմայըպ՝ գալպինտէ պին
 թիւրլիւ վէսպէսէլէր ճէվլան իթմէ.քլէ , « Սճէպ
 Եէնօվէվանըն հալա հայաթտա օլմասը միււ.քի՛ն
 մի տիր » տէյու թէֆէ.ք.քիւր իտէրտի . վէ էօյ .
 լէ պիր իզսիզ մահալտէ ըէֆիզլէրինտէն տէ ու .
 գագ պուլունտըղընտան խէվֆ իթմէյէ պաչլա .
 յըպ , « Խայըր , խայըր . միւճէրրէա պու կէօր .
 տիւլիւմ , Եէնօվէվա քէնտիտի օլմայըպ , հէր
 հալտէ անըն բուհու աղիզի տիր » շիւպհէսինէ
 զահիպ օլարագ , « Է՛յ պէնիմ գըյմէթլի էհա .
 լիմ Եէնօվէվանըն բուհու աղիզի . էլպէթ պի .
 զայրի հագգ՝ էօվքէ իլէ տէօ.քտիւրտիւլիւմ
 գան իչիւն պէնի թէ.քթիր իթմէյէ չըգ տըն տը .

(*) Նստանիյէթին վէ մէտէնիյէթին մուղայրը օ .
 լարագ , պագը փայտէ քիւհիւ.ք վէ էսնա հալտէ
 օլուպ , պահըլ պու եա , կիւն օլուր տա ըիւթպէյէ
 նայիլ վէ եախօտ պէչ ըն մանղըր սահիպի օլանլա .
 բըն , հալի էվլէլէրիտէ գօնուչտուգարը ըիւֆէ .
 գասընը թանըմատըղարը միսիլի օլմայըպ , իլլա՝
 հիյէէթի վէ շէ.քլի քեաֆֆէթէն տէյիչմիչ օլտու .
 ղընտան , ֆիլ հագիգէ թանըմատը միււ.քիւսիպ իտի :

շարք . ան՝ , վար իսէ՝ սենի օլ խընդըրլար պու-
 րատա թէլէֆ իտիւպ թէնինի պու մաղարայէ
 տէֆն էթտիլէր տէ՝ գաթիլինէ սէպէպ օլան պէն
 պիշարէյի՝ գապիրին էօնիւնտէ կէօրմէքլէ պու-
 րատա ճէվլան իտէն բուհուն , — Նիշին պու զա-
 լիմ՝ պէնիմ իսթիբրահաթ իտէն ճէնաղէմէ գա-
 պիր էզապը վէրիյօր — տէյու թաղիր իթմէյէ
 կէլտին . ան՝ , էյ բուհու աղիզ , ուզադ օլ պէն-
 տէն Ալլահ աշգընա . կիթ սէմավաթտէ բա-
 հաթ իյլէ . զիրա՝ զամիրիմին պէնիմ իլէ օլան
 տէավասը պանա քեաֆի տիր . տիւնեատէ բա-
 հաթսըզ պէն պիշարէնին մաղֆիրէթի իշիւն նի-
 յաղ իյլէ . հիշ օլմաղ իսէ՝ միւլայիմ գըյաֆէթ-
 տէ կէօրիւն կէօղիւմէ , եախօտ մէլայըգ շէք-
 լինտէ կէօրիւնիւպ , աֆվ էթտիյինի խապէր
 վիրէրէք պէնի թէսէլլա իյլէ ” տէյու ֆէրեատ
 իթմէյէ պաշլատը իսէ՝ քեզալիք Եննօվէվա
 կէօղ եաշլարընը զապթ իտէմէյիպ “ Մուհիպ-
 պիմ վէ գալպիմին սիւբուրի Սիղէֆրի , Ալլահ
 աշգընա օլսուն ագլընը պաշընա թօփլա . պէն
 Եննօվէվանըն բուհու օլմայուպ , զաթը քէնտի-
 սի իմ . շիւքիւրլէր օլսուն ճէնապը Հագգա քի՝
 օլ ճէլլատլարըն գալպինէ թէրահհիւմ պըրա-
 գըպ՝ պէնի էվլատըմ իլէ գաթիլ իթմէյէ գըյա-
 մայարադ , սաղ պըրագտըլար ” տէտի . էմնա
 Սիղէֆրի հայա տալընիլըրնտան այըլամայըպ ,
 վէ Եննօվէվանըն սէօղլէրի թէէսիր իթմէմէք-
 լէ՝ շաշգըն միսալի եիւզէնտէն եօգարը պա-
 գար ըտը , կէօյա խայայ սէյիր իտէյօր կիպի .

վէ նիճէ Եննօվէվա գուվլէի հարաքէթլէ էլինէ
 եափըշտը իսէ՝ գալպի պիրտէն իւրքիւպ “ Օ՛ֆ
 Ալլահ աշգընա օլսուն , ուզադ օլ . էլլէրին փէք
 սուգ ” տէյու կէրու շէքիլիր իքէն , “ խայըր ,
 խայըր . նիշին Սէնտէն գաշայըմ . տախի էվլա
 տըր քի՝ պէնի տէ իսթիբրահաթ էթտիյին մէզա-
 րա շէքիպ կէօթիւրէսին . զիրա՝ տիւնեա իւ-
 ղէրինտէ բահաթլըղըմ գալմատը . վէ շիմտէն
 կէրու էօլիւմ պէնիմ ինտիմտէ տիւնեանըն հէր
 շէյինտէն մագպուլ տըր ” . վէ եինէ Եննօվէվա ,
 “ է՛յ Սիղէֆրի , նուրի տիտէմ էֆէնտիմ . Բահ-
 ման աշգընա օլսուն ագլընը պաշընա թօփլա .
 վէ պիլէսին քի՝ պէն Եննօվէվա քէնտիսի իմ .
 նաղար իյլէ շու խաթէմի քի՝ նիշան իշիւն վէր-
 տիյին պէրկիւզար օլմաղլէ , հայա շու անէ տէ-
 կին սէնին աշգընա փարմաղըմտա թաշըմագտէ
 իմ . աման Պէյիմ քէնտինէ կէլ : Եա Բապպի
 Բահիմ հագրէթլէրի՝ իսմի աղիղին աշգընա .
 տիտէյի գալպինի քիւ շատ իյլէ վէ ագլընա քէ-
 սէր վիրմէ ” տէյու աղլէյէրէք ճէնապը Հագ-
 գա տուա իթմէյէ պաշլատը :

Նիհայէթ Սիղէֆրի պէյ՝ կէօյա տիւշ կէօր-
 միւշ տէ ույգուտան այըլըյօր կիպի օլ տալիւն-
 լըգտան այըլըպ , “ էյ վահ՝ ֆիլ հագիդէ սէն
 սին պէնիմ գըյմէթլի Եննօվէվամ ” տէյէրէք
 այաղլարընա գափանտը . վէ պիր միւտտէթ
 կէօղլէրինի՝ օլ գարարմը սօլմիւշ լէհճէսինտէն
 գալտըրամայըպ վէ շէնէսի տախի քիլիթլէնտի-
 յինտէն սէօյլէմէյէ լէյագաթը գալմամագլէ ,

հէման սէլ սույու կիպի կէօղ եաշը տէօքէր ի տի . վէ հնճամ « Ս՛հ , պէնիմ սէվկիւլիւ եհա լիմ Եհնօվէվա , ա՛հ , սէպէպիմտէն նէ հալի վիէ ըուշանիյէթէ կիրիֆթար օլմուշ սուն . աման եա՛ Բապպիմ , աֆիվ իյլէ գուսուրումու . քի՛ պէն սէպէպ օլուպ անը ճանաւարլար իլէ ըէֆիւգ իյ լէմիշ իմ . վէ պու եծիլտէն՝ կէօղիւմիւ գալտը ըրպ եիդիւնէ պագմայա լայըգ տէյիլիմ . եա՛ Եհնօվէվա , աճէպ Սէնին ինտինտէ զաղէպէ միւսթահագգ օլան էր էհլինին սուշու վէ գու սուրլարընը աֆիվ իտէր միսին » տէտիյի հալտէ , « վայ մուհիպպիմ Սիղէֆրի , գալպի մահղունիմ ճէմի վագըթտա հագգընտա ինթիգամ տիլէ մէտի . վէ Սէնին պիր թագըմ հիլէպաղլէրտէն ալտանտըղընը ֆարգ ու խորագ իտէրէք , էվվէլ վագըթտէն օլան մուհապպէթիմին իլք վէ սօն վայընը թէնդիլ իթմէմիշ իմ . գալգ նուրի տի տէմ Էֆէնտիմ , Սէնի սինէմէ սարայըմ » աէյիպ աղլէմէյէ պաշլատը :

Շու արալըգ՝ Սիղէֆրի՝ էթտիյի եօլտուղլու զա տէֆաթէն նատիմ օլարագ , անճագ պաշընը գալտըրապիլիպ « Էյ մուհապպէթիլի այալիմ . ըէ ճա վէ նիյաղըմ տըր քի՛ պէնի ապա թէքթիր վէ թագիր իթմէյէսին . ա՛հ նէ՞ ֆիքիրսիդլիք էթմիշ իմ քի՛ սէն միպի մէլէյին շու վէչլէ սէրէնճամլէր չէքմէսինս սէպէպ օլմուշ ըմ » աէ տիրքտէ , « վագ կէլ պու մէրագըրտան նաղը եարիմ , զիրա պու սիասէթ միւճէրրէտ պէնիմ գատիրիմին իգթիղասըյըմը . վէ պու սիւրէթ

լէ պէնի խէլաս իթմէք իչիւն՝ ճէնապը Հագգ պու մահալտէ չիլէ չէքտիրմիշ տիր » տէր իքէն , էօթէ թարաֆտայն Պէնօն սըրթընտա կէ յիք տէրիսինտէն էլպիսէսիյլէ , վէ գար իւղէ ըրնտէ եալըն այագ վէ պաշ աշըգ գուճաղըն տա պիր մըգտար տա օթ կէթիրտի կէյիք իչիւն . վէ նիճէ քի Սիղէֆրի պէյի կէօրաիւ իսէ թէաճիւպ իյլէտի , պաշընտաքի սօրղուճընա՝ վէ պէլինտէքի վարըպ սիւահլարընա , վէ անըն հիյպէթիսի նաղար իտէրէք , գօրգուսունտան ավաղ իյլէտի .

« Սման վալիտէծիլիմ . աճէպ պու ատէմ , օլ վասֆ էթտիյին ֆէնա ատէմլէրտէն տիր տէ՛ սէնի էօլտիւրմէյէ՞մի կէլտի . սագըն գօրգմա , պէն շիմտի սէնի պունուն էլինտէն գուրթա ըրը ըմ . աղլէմէ վալիտէծիլիմ , Սանա ֆէնալըգ իթմէքտէն իսէ՛ տախի էվլա տըր պէնի թէլէֆ իյլէսին » տէյիպ՝ սէյիրթտի վալիտէսինս սա ըրըտը իսէ՛ « Գօրգմա սէվկիւլիւ էվլատըմ , է էլինի էօփ . պու զաթ , սանա հիչ պիր ֆէնալըգ իթմէտիրքտէն մատէ՛ էյուլիքլէր տախի իտէ ճէք տիր . զիրա՛ չօգ տէֆա վասֆընը կէչտիլիմ սէվկիւլիւ ֆէտէրին տիր , քի Սլլահ էօլլամը պուրայա , չէքտիլիմիդ սէրէնճամ վէ էղիյէթլէ ըրիմիդ թէմամ օլտուղը իչիւն » աէտի :

Պէնօն՝ թըպըք ֆէտէրինս պէյիղէր իտի . վէ նիճէ պասպաընա սէյիրթիպ գուճաղընա ա թըրտը իսէ՛ Սիղէֆրի աճը աճը աղլէյէրէք անը թսթըր թսթըր էօփմէյէ պաշլատը . վէ անըն

իլէ սէօյլէյմէք իսթէտի իսէ տէ՝ աղլէմէքտէն
 գուտրէթի գալմայրայ՝ ֆագաթ « Ա՛հ մուհիս
 էվլատըմ, վահ նազըր օղլում » սէօյլէյէպիւ
 տի . վէ էնճամ Սիղէֆրի՝ պիր էլիյէ էէնօվէ
 վայը , վէ օլ պիր էլիյէ Պէնօնու թութարագ ,
 կէօղլէրինի կէօյէ գալտըրըպ վէ « Համու սէ
 նա օլսուն էյ քէրէմքեանի , քի պունճա միււ
 տէթտէն պէրու միհնէթ պահրինէ զարգ օլան
 գալպի , վասֆը միւմքինսիղ վէ պէօյիւ քտէն պէօ
 յիւք մէսրուրիյէթ վէ շազըղա նայիլ իյէտին .
 վէ շիւքիւրէր օլսուն քի՝ պու կիւն սէվկիւլիւ
 այալիմի գապիրիսթանտան տիւնեայէ իրսայ ,
 վէ նազըր էվլատըմ պաղշ իթմէյէ հիմմէթ
 պույուրտուն . . . » տէյու թէշէքքիւր իյէտի .
 վէ էէնօվէվա տախի կէօղլէրինի վէ էլլէրինի
 յէմայէ սօղրու գալտըրըպ՝ « է՛յ ճիւմէ մախ
 յուգը եօգտան վար իտէն Բապալիմ . մէրագտէ
 օլանլարըն գալպինի անի սաաթտէ թէսէլլա
 իթմէյէ ֆագաթ Սէն գատըր սըն , համու օլսուն
 Սէնին հէսապսըղ մէրհամէթլէրինէ . . . » տէր
 իքէն՝ Պէնօն տախի վալիտէսինի վէ ֆէտէրինի
 պու միսիլլի նիյաղտէ կէօրէրէք , ուֆաճըգ վէ
 զայէթ նազիք էլլէրինի պէր հէվա իտիւպ ,
 « Շիւքըր օլսուն Սէնին էվամիրի շէրիֆլէրինէ ,
 եա՛ Բապալի քէրիմ . . . » տէյու ավաղ իյէտի :

Պու սոււալարտան սօղրա՝ իւշիւ տէ , պիր
 տէն՝ պիրի պիրինէ սարըլարագ , պիր միւտտէթ
 սէսսիղ սէտասըղ գալտըլար . վէ էնճամ էէնօ
 վէվա « է՛յ մուհիսպալիմ Սիղէֆրի . աճէ՛ սէվ

կիւլիւ Սթալարըմ հալա սաղ մը տըրլար . վէ
 քէնտի գըղլարընըն սուչսուղ օլտուղընը իֆատէ
 էթտի՛ն մի . էյ վահ , էյ վահ , էէտի սէնէ տիր՝
 էլպէթտէ պէնիմ վէֆաթըմ իշիւն աղլէյօրլար »
 տէտիղինտէ , « Թէէսուֆ իթմէ , աթալարըն
 սաղ տըր , վէ Սէնին սուչսուղ օլտուղընու ան
 լէրէ իֆատէ իյէմիշ իմ . վէ շիմտի՝ վագըթ
 կէշիրմէքսիղին , պիր Թաթար չըգարըպ Հագգ
 թէրաֆընտան պուլուչսուղըմըր միւթտէ իտէ
 յիմ , քի զայէթիյէ մէմուն վէ մէսրուր օլա
 ճագլարընա աղա շիւպհէ եօգ սուր » տէյու
 Սիղէֆրի պէյ ճէվապ էթտի :

Էէնօվէվա՝ օլ վագըթ կէօղլէրինի վէ էլլէ
 րինի սէմայէ սօղրու գալտըրըպ , գալպի մահ
 զունուն էսրար սոււալէրինին իճրա օլտուղը , վէ
 էր էհլինին զավղատէն սէլամէթ գուրթուլուպ
 քէնտինին սուչսուղ օլտուղընը իտրագ էթտիք
 տէն գաթինաղար , կէլիպ օրատա թէսատիւ
 ֆէն պունու պուլտուղը , վէ նիհայէթ՝ քէնտի
 տախի թիւրլիւ բէնճիտէլէրտէն իտէյա օլուպ ,
 օղլունու՝ քէնտի էլիյէ սաղ վէ սալիմ ֆէտէ
 րինին էլինէ թէպիմ իթմէտի , վէ տիւնեա կէօ
 զիւյէ՝ սէվկիւլիւ Սթալարընը տէֆաթէն կէօ
 րէպիլէճէյի պապընտէ , ճէնապը Բահմանէ թէ
 շէքքիւր իտիւպ , ֆէտէր Սլլահըն էօքսիւղլէր
 ֆէտէրի օլտուղընը իգըրար էթտիքտէն սօղրա ,
 Սիղէֆրինին էլինտէն թութուպ՝ պունճա սէնէ
 լէր սաքին օլտուղը մէսքեանընը կէօթէրմէք
 իշիւն մաղարէտէն իչէրի կիւրտիլէր :

Սիզեֆրի պէյ՝ մաղարէ դափուսունտան է յիլիպ իչերի կիրտիքտէ , նէճէ տիվարըրը նէմ՝ նագ վէ եափրագլարլէ էօրթիւլիւ պիր խաչ , վէ իպատէթ էթտիյի եերի տիղլերինտէն չու գուրլանմը , եասթըրը քիւթիւք վէ պիր օթ տէօչէք , պիր դաչ գապագտան գապլար կէօր տիւղինտէ՝ մերագընտան եիւրէյի սատ փարէ օլուպ , Պէնօնու գուճագլարընա ալարագ Եէնօվէվանըն եանընա օթուրտու վէ տէտի . « Էյ Եէնօվէվա , Սլլահըն գա՛նղը քերէմիյլէ պէօյլէ պիր չէօլտէ պունճա միւտտէթ մէսքեան իթմէյէ գատիր օլտուն , էլպէթ սէմալաթտէն պիր մէլիք սանա եէվմիյէ թաամ թաշըյօր ըտը , սէն քի՛ եէտի սէնէ , պիր փարչա էթմէյին , վէ լայըգըր եաթաղըն վէ աղ պուչուգ աթէչին օլմագսըզըն , շու միտիլի պարընըմագ պիր մա հալտէ գըշը գըյամէթի կէչիրտին . ա՛հ , Սէնին օլ նագիք վիճուտին օլ տերէճէ իսթիրահաթլէ ալըշմը իքէն՝ նա՛սըլ եալըն այագ պաշ աչըգ պու իւրեան հալ իլէ միւտտէթի կիւգար իյլէտին . վէ պիր Պէյ գըզը վէ Պէյ էհլի օլուպ , տայիմա ալթուն վէ կիւմիւշ քեասէլերտէն թաամ իթմէյէ ալըշգան իքէն՝ շիմտի գապագ գապլարընա միւթաթաճ օլտուն , էյ մութլու ճան սէնին պու սերէնճամլերինէ սէպէպ օլան քէսէ , աճէպ նէ տերէճէլերտէ քէմ սէօյլէյիպ պէտտուալար օգուտուն » տէտի իտէ՛ Եէնօվէվա Սիզեֆրինին հատտսըղ մերագընը աղնայըպ՝ մախսուս սէօղիւնիւ գարշըլայարագ , վէ նէղաքէթլէ

կիւլիւմնիւյերէք « Է՛յ Սիզեֆրի , կէչէնլերի ունութուպ շիմտիքի հալէ պագալըմ . չէօյլէ պիւլէսին քի՛ պագը վագըթլար օլտու քի պու չէօլտէ սերայտէն զիյատէ մէմնուն վէ մէսրուր օլտու . վէ պիլէսինիղ քի՛ տիւնեանըն իֆիթիխարըղը՝ եալընըղ սերայլերտէ օթուրանլարա՞ մախսուս օլմայըպ՝ պագըր եապանիլէր ինտինտէ տէ տէ պուլունուր ըմը . արթըգ պունլարը պեր թէրաֆ իտէրէք , նաղար իյլէ շու էվլատընա քի՛ մէվլուտինտէն պու անէտէք , ատէթա պիր թաամ եէմէմիշ , վէ զահմէթիւ միհնէթլէ մէյտանէ կէլմիշ իքէն՝ վիճուտի թէնտիւրիւսթ վէ աֆիլիթի եերինտէ , վէ պիղիմ չօճուգըղը մըզտա փէրվէրիշ օլտուղումուղ ուսուլտէն տախի զիյատէ թէրագգալը օլմուշ տուր » տէյիպ , էվիլէ էմիրտէ կէյիլին մաղարայէ կէլմէսինտէն պաշլայարագ , ճէնապը ֆիպրիանըն՝ էօմիւրլէրինին հըֆըր զըմնընտա իհասան պույուրտուգլարըր լութֆու քերէմ , հիքմէթ վէ միւճիղաթլարընը , վէ էնճամ Սիզեֆրի պէյէ՛ կէյիք գըլաղըղ օլուպ մաղարայէ կէլտիլինէ տէյին նագլ իյլէտի .

Սիզեֆրի՝ արգգաթլէ տիյնէյիպ , նիհայէթ « Շիւքիւրլէր օլտուն էյ քերէմքեանի րասպիմ քի Սէնին հիքմէթլերին քիմնտէն սիւալ օլունամագ , վէ Սանա իւմիտ իտէնլերի , հիշ պիր վագըթտա մահրու՞մ պըրագմագ սըն . Է՛յ մուհիպ էվլատըմ . ապա ճէնապը Հագգը իաթլընտան չըգարմայասըն , քի Սէն՝ փէտէրինտէն

Թէրք վէ ըհտտ օլուննու ըտըն , վէ էյերչի Աւլաճ նազար իթմէսէյտի՝ միւճէրրէտ վալիտէն ինէ պէրապէր աճլրդտան թէլէֆ օլաճագտընը . վէ էյեր պու կէյիյի իրսալ իթմէսէյտի՝ վալիտէն վէֆաթ իտիւս , սէնի տէ ճանաւարըր եէյէճէքտի . պու կէյիք պանա բասթ օլտու ղը անտէ՝ պէն պին թիւրլիւ մէրագտէ իտիմ , վէ պագ Ալլահըն հիքմէթինէ քի , պէնի՝ սիա տէթ չէքտիյինիղ մաղարայէ կէթիրիպ , եինէ սէլամէթինիղէ սէպէպ օլտու : Էվլատըմ , ճէմի վաղըթտա Ալլահտան իւմիտինի քէամէ , վէ էլ պէթտէ սէնի թէրք իթմէյիպ հէր վէչլէ է սիրկէյէճէք տիր » :

Նիհայէթ՝ Սիղէֆրի պէյ Եհնօվէվանըն վէ օլըունուէն էլէրինտէն թութուպ , մաղարատէն տըչարը չըգտըլար . վէ օլ անտէ պօրու չալըպ իչարէթ կէօսթէրտի իսէ՝ պօրունուէն սէտասը տէրէլէրի չընկըրտաթըպ , ճիւմէ ըէֆիղլէրի վիյատէ վէ սիւվարի հէր թէրաֆտան սէյիթտիրէր , « Պէյ Եօլընու շաչըրտը » տէյէրէք . վէ պօրու սէսինէ վարըպ , Սիղէֆրիյի պուլտուգլարընտա , գուճաղընտա պիր կիւղէլ օղլան , վէ գօլթուղունտա պիր զայըֆ վէ լէհչէ սի պօղուգ տիչէհլի , վէ քէնտիսինին կէօղլէրի եաշ իղէ տօլմու չէօրաիւլէր իսէ՝ պիր հալէ պէյնղէթմէյիպ թէաճիւպ էթտիրէր » :

Սիղէֆրի օլ վաղըթ « Էյ սատըգ տօսթլարըմ , միւթտէ վէրիլիմ սիղլէրէ քի՝ պունճա սէնէլէր տիր հասրէթիլլէ եանտըղըմ սէվկիւլիւ

էհլիմ Եհնօվէվայը վէ գըյմէթլի էվլատըմ Պէնօնու , Հագգըն ինայէթիւ քէրէմիլլէ՝ իչ պու չէօլտէ բասթ կէթիրտիմ » տէտիյի անտէ՝ հաղըր օլանլարըն քէաֆֆէսի տէ թէհայեիւրտէ գալտըլար . վէ Սիղէֆրի պէյ՝ Եհնօվէվանըն հիւքէայէսինի իչիթտիյի կիպի մութասարէն նագլ էթտի իսէ՝ ղայէթիլլէ մէմնուէն վէ մէսրուր օլտուլար . վէ տէրհալ՝ Եհնօվէվայէ վէ Պէնօնա ուրուպա վէ տէօրտ աթլը պիր արապա կէթիրմէք իչիւն իքի թաթար չըգարտըլար . վէ օրատա պուլունանլար , պիր եիւքսէք թէֆիէյէ չըգըպ աթէշ եագտըլար . վէ աղաճլարըն ալթընա սէճճատէլէր սէրիպ , ալլատըգլարը մախլուգլարըլլէ՝ թիւրլիւ թասմլար թէրթիպ էթտիլէր . վէ Սիղէֆրի պէյ՝ պիր թէրաֆրնա Եհնօվէվայը , վէ տիկէր թէրաֆրնա Պէնօնու ալըպ , քէնտի գափութուլլէ պունլարըն իւսթիւնիւ էօրթտիւ . վէ Պէյին էթպաալարը տալկըն տալկըն պագըպ վէ ինճէ ինճէ թէֆթիլ իտէրէք Եհնօվէվայը թանըտըլար իսէ՝ տիղլէրինէ գափանըպ էլէրինի փուս իտէճէքլէրի վաղըթ , քէաֆֆէսինտէն էվլէլ՝ Պէյին սատըգ տօսթու իսթիյար վօլֆ սէվինճինտէն վէ եալտա ղամիրինին ալթիւսթ օլմասընտան , սապրէ թէհամիլիւլիւ գալմայարագ աղլէյէրէք եանընա վարըպ , « Էյ նաղը Հանըմըմ . շիւքիւրլէր օլտու ըապլինին քէրէմինէ քի՝ չու սիննի ուլարատէ սէնի պիր տախի տիւնեա կէօղիլլէ կէօրմէմ իչիւն՝ պէնի Արէպլէր ղավըատընտա

թէլէֆ էթտիրմէյիւ պ հզատ էթմիշ » տէյիւ պ , Պէնօնու գուճագլայարագ « Ս՛՛՛՛ նազը Պէյզա տէմ , սէն .քի՛ պիզզաթ փէտէրինին ըսմինտէ սին , հէման ճէնապը Հագգըն նագարըլէ՛ փէ տէրինին գահրամանըլը վէ վալիտէնին միա լիմէլէ.ք հալիմլէյի ելէ պիրլէշտիրիւյ՝ հէյնի հա ճէթտէ պունլար կիպի ֆագլիլէթ էհլի օլասըն » տէյերէ.ք՝ էօփիւպ սէվմէյէ պաշլատը :

Պէնօն պու գատար խալգը էթրաֆընտա կէօրտիւ.քտէ՛ ըէնտինէ գօրգու կէթիրտի իտէ տէ՛ սապիլէյին իգթիզասընճա՛ պիթթէտրիճ ա լըշպւ , թիւրլիւ պիլմէտիյի վէ հէնուղ կէօր տիւյիւ շէյէր իչիւն սիւալ իթմէյէ պաշլատը : Վէ սիւվարի աքէրինի կէօրտիւ.քտէ՛ օնու աթ իլէ պիթիշի.ք ինսան գըյաս իտէրէ.ք , « է՛յ փէ տէր , պէն պու անէ գատար տիւնեատէ տէօրա այագլը վէ ի.քի պաշլը ինսան վար օլտուղընը պիլմէղ իտիմ » տէյու սիւալ էթտիյի էսնատէ , աթլըլար՝ աթտան էնիւպ , պունուն էանընա պիր աթ կէթիրտիլէր իտէ՛ տահա զիյատէ թէտճիւպ լէնէրէ.ք « էա՛ փէտէր , սիզ պու աճայիւպ մախ լուգու գանտէ՛ պուլտունուգ . տօղրուսու պու թէրաֆլարտա պունուն էմալլինի շիմտիյէ տէ կին սալա կէօրմէտի.ք » տէյիւ պ , աղընտա.քի կէմինի կէօրտիւ.քտէ՛ « Ս՛յ , նէ՛ աճայիւպ . պու մախլուգ վար իտէ՛ պու միսիլլի մատէնլէ պէս լէնիյօր » տէյու ճէվապը էթտի : Ս.թէշին շավգ վէրտիլինի վէ գըլտըրտաղընը ֆարգ էթտիղին տէ « Ս.ման գուզում վալիտէ , կէլ սէյը իլէ .

աղնաշըլըյօր .քի՛ շու ատէմլէր պուլութտան էրլտըրմը շալմըլար . վէ էախօտ պունլարա Հագգ . թէալա հագրէթլէրի հիպա էթմիշ . էա զըգ սանա վալիտէ .քի՛ շիմտիյէտէ.ք պունլարը սէն պիլմէտին » տէտի . էէնօվէվա տախի գը զընարագ « էվլէթ էվլատըմ , ֆիլ հագիգէ՛ պու աթէշ , Սլլահըն լութֆու քէրէմիյէ պիգէ իհ սան օլունտու » տէտի.քտէ « Ս՛՛՛՛ վալիտէ , պիզ տէ ֆի.քը իտիւպ տէ՛ պունու տա Սլլահտան մաթլուպ իթտէ իտի.ք նէ՛ օլուրլար . ա՛հ օլ գըշլարտա գըյամէթլէրտէ նէ՛ կէօնա ըահաթ էօմիւր կէշիրէճէյիտի.ք » տէյու հէյրան օլտու :

Սուֆրայա գօյտուգլարը թաանմարը վէ միյ վէլէրի Պէնօն կէօրտիւ.քտէ՛ զայէթիլլէ խօշունա կէլմէ.քլէ՛ տէրհալ էլինէ ի.քի գըրմըղը էլմա ա լըպ , « է՛յ փէտէր , պու էրմալար՝ պիզզաթ շիմ տի աղաճտան գօփարըրիչ կիպի օլմասընտան , միւճէրրէտ սէմթինիզտէ գըշ օլմամալը տըր . Ս՛՛՛՛ , նէ՛ խօշ ըմըշ սիզին իլէ պիրլի.քտէ օլուն մասը » տէյիւ պ , կէօղիւնի էրմա թըրաշ պիր սու քէասէսինէ տի.քտի , էմմա էլ ուզաթմայա գօր գույօր ըտը . էնճամ ճէսարէթ իտիւպ էլինէ ալտըգտա , « նէ՛ աճայիւպ , վէ սէպէպի նէ՛ տիր .քի՛ պու պուղ քէասէ էրիմէյօր » տէյու փէ տէրինէ սիւալ էթտի . վէ փէտէրի տախի՛ « էվ լատըմ , պու պուգ տէյիլ տիր , իլլա պիլլօր տուր » տէտիղինտէ , « Ս.ման էա՛ ըապպիմ . նէ՛ աճայիւպ կիւգէլ շէյէր վար ըմըշ տէ պէն պիլ մէյօր ըմըշ ըմ՛ » տէր ի.քէն , պիր խըղմէթ.քէար

կիւմիւշ պիր թէփաի կէթիրիպ Պէնճոնուն էօնիւնէ գօյտուգտա , պիր տէ իշինէ նազար էթտի.քտէ քէնտի սիւրէթինին այնընը կէօրտիւ իտէ՝ էվվէլճէ պիրտէն գօրգտու . սօղրատան ալըըպ , վէ սաղընարադ էլ էթտի թէփաինին իշինտէ. քինի թուժմայա , օլ տախի էլ էթտի . վէլհա սըլ պու նէ եափտը իտէ՝ օլ տախի այնընը եափտը , վէ էնճամ պու քէյֆիյէթին տէ ապընա վագըֆ օլտու :

Իմտի՝ զէվալը Պէնճոն չէօլտէ թէրպիյէ օլ մուշ օլուպ , պու շէյլէրտէն տօլայը միւպթէ տիլի.քէ սիւալ վէ հարէ.քէթլէրիյէ , զիյաֆէթտէ պուլունանըարը տէֆիղամմ վէ Աթալարընը մէմուուն վէ մէսրուր իյլէտի :

Չիյաֆէթ պիթէր պիթմէղ՝ էլպիտէ կէթիրմէյէ կիտէն թաթարլար կէրույէ ափտէթ էթտի.քլէրինտէ՝ Եէնօվէվա սուֆրատան գալգաւրադ մաղարայէ վարըպ իշերի կիրտի . վէ իպատէթ իտէ իտէ տիղլէրիյէ չուգուրլաթարը թաշ իւզէրինէ տուրուպ ճէնապը րահմանէ թէ. շէ.քիւր տուաար սունտուգտան սօղրա՝ կէլէն էլպիտէլէրի կիլինէրէ.ք , ճէֆալէրինին զի.քրի ի. չիւն՝ իաչը էլինէ ալըպ Սիզէֆրի պէյ վէ օլլուիլէ արապայա պինտի.քլէրինտէ , քեաֆֆէյի հազըր օլանըար , վէ օլ միւպարէ.ք կէյի.ք տէ օրթալարընտան օլտուղը հալտէ՝ եօլա ըէվան օլտուլար :

Սիզէֆալուրղ շէհրինէ եագըն վարտըգտա՝ նիճէ Եէնօվէվանըն պուլունտուղընը հէր թէ.

րաֆտէ իլան վէ պէյան օլտու իտէ՝ այա վէ էտնաար իշ վէ էշեալէրինի թէր.ք պիրլէ՝ պայրամ էլպիտէլէրինի թագընարադ շէնլի.քլէրլէ իտթիգալիլինէ չըգտըլար . վէ խալըն իշինտէն ի.քի թէր.քի տիւնեա րուհպան էլլէրինտէ պիրէր թէսպիհ վէ ասա իլէ զուհուր իտիւպ , պիրտէն արէպէյէ եանաչարադ՝ կէօղ եաչարըլլէ Եէնօվէվանըն էլլէրինէ սարըլըպ շու վէշլէնուլթգ էթտիլէր :

« Է՛յ հանըմ էֆէնտի , աֆվ իյլէյին գուսուրումուզու քի՝ Սէնի աթալարընա թէպիմ պիրլէ ըէնճիտէ վէ սէրէնճամլէրտէն իտէլաա իթմէ.ք վաճիպէյի զիմմէթիմիղտէն ի.քէն՝ զալիմճէսինէ հարա.քէթ իտիւպ , էօյլէ պիր իղսիզ մահալտէ պըրաղը վէրտի.ք . հալ պու քի՝ իշ պու ուչղունսուղ հարէ.քէթիմիղ՝ պիզլէրէ զայէթ թէէտիր իտէրէ.ք՝ զամիրիմիղէ տօգունտըլընտան , տիւնեայը թէր.ք պիրլէ պիր Սանասթըր պուճաղընտա , օլ անտէն պէրու՝ էթտիյիմիղ եօլտուղըլա նէտամէթ կէթիրիպ , իշլէտիյիմիղ կիւնահըմըղը աղլէմէ.քտէ իտի.ք . վէ նիճէ քի՝ հի.քմէթի իիւտա , պու տէֆա պուլունտուղընը իշիթտի.ք իտէ՝ Սէն էֆէնտիմիղտէն աֆվըղ թալէպ իթմէ.ք իշիւն մախսուսէն կէլտի.ք » տէյերէ.ք այագլտընտ գափանտըլար իտէ՝ Եէնօվէվա պիրտէն էլինի ուղաթարադ պուլըրը այաղա գալտըրըպ , վէ « Է՛յ մուպարէ.քլէր , պէնիմ վէ օլլումուն էօմրիւնիւ պախշ էթտիլինիղ իշիւն պէն սիզլէրէ թէշէ.ք.քիւր ի.

տէճէք իւրէն , սիւղ մի պէնտէն ափվլըդ տիլէ
 , յօրսունուզ » տէյիպ , մէմունկիյէթի քեամիլէ
 սինի իպրազ իյլէտի . վէ օլ իքի Բուհպանլար
 իսէ՝ Եննօվէվայը գաթի իթմէյէ թայեիւն վէ
 թախսիս օլունան իքի ճէլլատլար ըտը . վէ օլ
 հէնկեամտէ՝ Հանըմէրի Եննօվէվա , պու միսիլ
 լի ափվլըդ իհասն էթտիքտէ , ան ապընտան
 պէրու՝ պունլարըն ֆամիլեալարընա Սիղէֆրի
 պէյին էթտիյի մուհաստէնաթը քէսիրէ զըմըն
 տա , տէրունի տիլտէն թէշէքքիւր իտէրէք
 կիթէճէքլէրի վագըթ՝ Սիղէֆրի պէյ , « Ս՛յ սիլ
 մի իտինիլ սէվկիւլիւ Էհլիմին վէ նէվզատէ վէ
 լէտիմին Էօմիլունիւ պախշ իտէնլէր . ֆամիլեա
 լարընըզա էթտիյիմ էյլիքլէր՝ ֆէրիլէյի զիմէ
 թիմտէն տիր . վէ շիմտիքի հալտէ ալըն շու
 նու . տայիմի սէֆայը խաթըրլէ ֆամիլեալարը
 նըզ իլէ եէյիպ իչիպ տուա Էտին . վէ իգթի
 զանըզ օլտուգճա՝ իֆատէյի հալ էյլէյին » տէ
 յէրէք , քիֆայէթ իտէճէք մըգտար փարա վէր
 տիքտէն գաթիինազար՝ պիր չօգտա հէտիյէ վէրտի
 Հասըլը քէլամ՝ շէհիր գաթուսունտան իչէրի կի
 ըէր իքէն՝ գամիանալար չալընմայա պաշլատը
 զընտա՝ էթրաֆ ու էքնաֆտան սէյրու թէմաշայա
 կէլէն խալլըն հատտիւ հէսապը Էօգ ըտը . վէ
 պիւթիւն էհալի՝ ալա վէ Էսնա՝ մէմուն վէ
 մէսրուր օլուպ , ճէնապը Հագգա թէշէքքիւր
 տուատը սունարլար ըտը , վէ հաթթա օլ կիւն՝
 Հագգա թէրաֆընտան շալլըլա վէ մէսրուրիյէ
 թէ մախսուս պիր աչըգ վէ պէրբագ կիւն իտի :

Եննօվէվա Էլպիտէյի ըէամիյէ իլէ , Պէնօն տալի
 գուճազընտա օլտուղը հալտէ՝ արէպէտէ օ
 թուրուպ , կէօղլէրինի եէրտէն գալտըրամայա
 ըագ կիթէրլէրտի . վէ Պէնօն հալա կէյիք տէ
 ըիտի ուրուպա իլէ պուլունուպ , էլլէրինտէ խա
 չը թութար ըտը . վէ զէվալլը՝ նէ՝ օլույօր , նէ
 ընյէ կիթէյօր օլտուղընը ֆարգ իտէմէյիպ , Էօմ
 ըիւնտէ կէօրմէյիպ վէ իչիթմէտիյի հէզարան
 շէյլէրի հէյրանլըզլա նազար իտէրտի . վէ Սի
 զէֆրի պէյ արէպէտէն Էնիպ , պարկիլիլէ Եննօվէ
 վանըն սաղ թէրաֆընտա վէ սատըգ տօսթու
 Վօլֆ իքի բուհպանլար իլէ տալի սօլ թէրաֆըն
 տա , մուպարէք կէյիք տէ պիւթիւն սիւվարի
 աքքերիլլէ պէրապէր արէպէնին արգասընտան
 կէլիլ իտի . վէ պէօլլէ պիր թէմաշայը աճիպէ
 յի՝ հէր քէս կէօրմէյէ մէճպուր օլտուղընտան ,
 թէլաշէյլէ սէյիլթիպ կէլիլէր իտի :

Մէսքեան իտէճէք սէրայլէրինէ վարըպ Էն
 տիլէր իսէ՝ էթրաֆտաքի պուլունան քեաֆֆէ
 յի քէօյ վէ գասապալարըն գարըլարը վէ գըզ
 լարը օրատա մէվնուա պուլունուպ , իչլէրինտէն
 պիր գըզ(*) Էհլի ըրզլըգ ալամէթի օլտրագ ,
 թիւրիւ չիշէքլէրտէն պիր թաճ Էօրիւպ , Են
 նօվէվանըն պաշընա թագտըգտա , « Է՛յ նազլը
 Հանըմըմըզ . ճէնապը Հագգա սէմալաթտէ սիլ

(*) Պու գըզ՝ մահպուտա , Եննօվէվայէ՝ գաթի օ
 լունաճազընըն խապէրինի վէրիպ , վէ Անտէն մէք
 թուպ ալարագ Սիղէֆրիյէ վիրէն Վէրթայիմ նամ
 գըզ ըտը :

լէրէ զէվայ պուլունմազ թամ թէտարիք էթ-
տիյի էհալիի ճիհանէ մալիւմ իսէ տէ՛ պու հա-
գիրինիզին զայէթ ուֆագ պիր հէտիյէսինի տա-
խի՛ թէրաֆընըգտան հիւանիւ գապուլինէ հիւմ-
մէթ պույրուլմասը հագգընտա նիյազ օլունուր ՝
տէտիքտէ՛ էվվէլ էմիրտէ Եէնօվէվա պունու-
թանըյամատը . վէ նիճէ վէրթայիւմ օլտուղընը
աղնաթտըգտա , անինտէ՛ մէքթուպու վէրտի-
յի կիճէնին մահպուստաքի հալլէրինի վէ սող-
րաքի չէքտիքլէրինի տէր խաթըր պիրդէ՛ թիթ-
րէյէրէք մէրսումէ գըղա սարըլըպ , էօփէրէք ,
սէվէրէք , խայլու միւտտէթ գուճաղընտան պը-
րագմատը . վէ նիհայէթ էլլէրինի սէմայէ գալ-
տըրարագ « Շիւքիւրլէր օլտուն էյ րապալիւմ ,
քի Սանա իւմիտ իտէն միւճէրրէտ մահրում
գալմազ , վէ պէնիւմ օլ էմնատէքի պուլունտու-
ղում հալիմէ , վէ գաթի իթմէյէ կէօթիւր-
տիւքլէրի տսուլէ նաղարէն՝ քիւմ իւմիտ իտէր-
տի՛ քի պէն եինէ էվվէլքի սալթանաթըմա նա-
յիւ օլարագ , պու կիւնլէրէ եէթիչէճէյիւմ . եա
րապալի քէրիւմ . շու ֆանի տիւնեատէ պէօյլէ ին-
սան աղընա մուղայըր հալլէր վուգուա կէլ-
տիքտէ՛ շիւպհէսիզ րուզի գըյամէթտէ զուհր
իտէճէքլէր՝ տիլ իլէ թապիր օլունմասը միւմ-
քինսիղ տիր ՝ տէյիպ , օլ շիչէք թամը թէր-
թիպ իտէնէ վէ հագըր պուլունան խաթունըա-
րա թէչէքքիւր էթտի . վէ օլ վագըթ վօլֆ
« Պէյիւմ Սիզէֆրի , ֆիլ հագիդէ եէր եիւզիւն-
տէ էհլի ըրըլըգտան քէպիր ֆագիլէթ եօգ

տուր . վէ պէն՝ նիչէ տէֆայլըր պու շէհրէ
թիւրլիւ մէթանէթլէր իճրասըլլէ կիրմիլ իսէմ
տէ՛ պու կիւնքի կիպի կէօրմէմիլ իտիւմ՝ տէ-
տիքտէ , Պէյ տախի՛ « իրւտանըն քէրէմի զանի
տիր , վէ պու շէօհրէթ տէ ֆագիլէթէ մէպնի
օլտուղընտէն՝ պիզիւմ իչիւն թէտարիք օլմուշ
ըմիլ ՝ տէյու ճէվապ վէրտի :

վէլ հասըլ Եէնօվէվա թէպրիքէ կէլէնլէրին
ֆերահընտան վէ քէնտինին տէօքտիւյիւ կէօղ
եաչլարընտան , վէ զաթը տա զայըֆ օլուպ չօգ-
ճա եօրուլտուղընտան , պիր էյեամ իսթիրա-
հաթ իթմէյէ միւխթամ օլմագլէ , եէտի տէնէ
տիր հասրէթ չէքտիյի հիւճրէսինէ կիրիպ , էվ-
վէլա Ալլահա թէչէքքիւր տուասը սունարագ ,
սանիէն պիր թէրաֆտա ուզանըպ ույգույա
վարաը :

Սէրայտէ խըզմէթ իտէն խալայըգլար՝ օլ ա-
նէ կէլինճէյէտէք սիյահ մաթէմ էլալիսէսի կի-
յինիլլէր իքէն՝ պիրտէն ագ սայէլէր թէլֆիֆ
էթտիլէր . վէ Սիզէֆրի տախի տէրհալ վօլֆու-
Եէնօվէվանըն Աթալարընա իրսալ էյլէյիպ՝ քէ-
րիմէլէրի Եէնօվէվա իլէ՛ թօրունըրը Պէնօնու
սաղ վէ սալիւմ պուլունտուգլարըն պապընտէ
միւթտէ կէօնտէրտի : Աթալարը իտէ՛ վօլֆու-
նէթթիչտիյի սաաթ՝ տիւխթէրլէրինին եէտի եըլ-
լըգ մէվթի րէամինի իճրա իթմէքտէ իտիլլէր .
վէ Հոգդ թէրաֆընտան օլարագ , թէսատտիւ-
ֆէն՝ Եէնօվէվանըն նիքտահընը իճրա իտէն իխ-
թիյար րուհպան , իչ պու զիքրտէ տախի հա-

զըր ըտը . վէ գըզըրը ուղրունա՝ պու միսիլի
րուհանի րէսիմէրի իծրա էթտի.քճէ՝ մէրազըւ
ըը հաֆիֆիլէնմէ.քտէ իտի :

Վօրֆ՝ վարըպ Եհնօվէվանըն վէ Պէնօնուն
սաղ վէ սալիմ պուրունտուգըրընը միւթտէ էթ-
տի իտէ՝ անի սաաթտէ , քէսիր իւլ զայէ մէ-
րազըրը ֆէրահա թէպտիլ օլտու , քի պու ա-
րատէ օլան մէսէրրէթ վէ շազըրգըրը՝ իշ պու
մահալտէ վասֆ իթմէսի միւմ.քին օլուր մէվաս-
տէն տէյիլ տիր : վէ սէվինճէրինտէն պիր էյ-
եամ սիւ.քիւթ վէ սուս օլտուգտան սօղրա՝
միւմայիլէյի իթիթիյար Բուհպանը տա պէրա-
պէրլէրինէ պարագ , տէրհայ Սիղէֆպուրդ ճա-
նիպինէ վարըպ տա՝ գըզըրընը կէօրտիւ.քէ-
րինտէ , կէօղ եաշըրը տէօ.քէրէ.ք սինէլէրինէ
սարըպ , պիր միւտտէթ այրըմագ միւմ.քին օլ-
մատը . վէ Եհնօվէվանըն հուզըրի պիզզաթ օլ
իթիթիյար վէ միւսին Սթալարընըն տամարըրը-
նա գան գօյմուշ միսիլի տինճէլթտիլէր , վէ Եհ-
նօվէվա՝ Սիղէֆրիյի իւք կէօրտիւ.քտէ քէսպ էթ-
տիյի ֆէրահը , քէզալի.ք աթալարընը կէօրտիւ-
յինտէ տախի քէսպ էթտի (*) :

Եհնօվէվա սերայընա կէլտի.քտէ՝ պիւթիւն
էհպիլի պէլտէ զիյարէթինէ կէլիլէրտի . վէ օլ

(*) Շու ֆէրահըրըն նէ րատտէլէրտէ օլտուզը-
նը լայրգըլէ աղսամագ իսթէյէն , ֆէգաթ՝ ատապ ,
թէրպլիյէ , իմ վէ ֆագիլէթ նէ տիմէ.ք տիր տէյու
պիլէն էվատ վէ աթա սահիպի օլան գաթլարա
մախսուս տուր :

տախի՝ պունըրա նասիհաթ իտիւպ , ճէմի վա-
գըթտա ճէնապը Հագգտէն իւմիտլէրինի քէս-
մէյիպ , հէր տայըմ աղա գանաաթ իթմէլէրինի
էօյիւտ վէ նասիհաթ իտէրէ.ք՝ քէնտիսինին
եհտի սէնէ իտարա վէ սապը , վէ Հագգտան իւ-
միտինի քէամէյէրէ.ք , սաղ վէ սալիմ միւտտէթի
կիւզար էթտիյինի էմսալ կէթիլիլ իտի : Հասըը
էվլի օլանըրը՝ գատիմ մուհապպէթէ , վէ ա-
թալարա՝ էվլատըրընը Սլլահ գօրգուսույլէ
թէրպլիյէ իթմէյէ գամէթլէնտիլիպ , կէօյա
պիր ալիմ հօճա թարզը նուլթգ իտէրտի . վէ
Պէնօն տախի՝ Վալիտէսինին էմրի իւզրէ՝
քէաֆֆէյի միւսաֆիր կէլէն չօճուգըրա պի-
րէր հէտիյէ վէրիպ , պունըրըն պու հարէ.քէթ-
լէրի՝ ճիւմլէնին մուհապպէթինի իւզէրլէրինէ
ճէլպ էթտիլիլ իտի . հաթթա իթիմաթ , իւ-
միտ , սապը վէ աղա գանաաթ իթմէլիւք
նէ օլտուզընը՝ մախսուսէն կէլէնլէրէ վասֆու
պէյան իտէրէ.ք , հէր տայըմ թէալա հագրէթ-
լէրինէ սըղընմալարընը , վէ հէր պիր կէճա Սն-
տէն պէլլէմէլէրինի , էօյիւտ վէ նասիհաթ վէ-
րիլ իտի :

Պունըրըն զիյարէթինէ կէլէնլէր , օլ մու-
պարէ.ք կէլիյի տէ կէօրմէ.ք իսթէրլէրտի , օլ քի
սէրայըն հալլիսինտէ սէրպէսթիլի.քլէ կէզիպ ,
վէ օլ տէրէճէ մաղըմ վէ ալըզըն օլմուշ ըտը
քի՝ հաթթա կէլէնլէրին էլինտէն պիլա ֆիւ-
թուր եհմ վէ եէմիշ եհմէ.քտէ օլուպ , ալ քէրի-
լէրի տախի՝ անը թանըլըպ ասլա իլիշի.ք իթ-

մեզլէր խտի . վէ պէլտէնին չօճուղլարը եանը նա վարըպ , « Աման եւ Բապպիմ , պու կէյիք օլմասայըտը , աճէպ նէ՝ օլաճագ ըտը Հանըմ է֊ ֆէնտիմիղ » տէյու օղչարլար ըտը . վէ պունուն էթտիյի էյլիք՝ գալպլէրինէ զայէթիյէ թէէսիր խտէրէք , « Տօղրուսու պու պապտէ պու կէյիյի ինճիթմէյերէք , էլլէրիմիղ իւզէրինտէ կէզ տիրմէյէ պօրճլույուղ » տէրլէրտի :

Խընղըր Ղօլուն տախի գաթլինէ ֆէրման օլ մուշ ըտը իսէ տէ՝ եինէ Եէնօվէվա մէրհամէթ խտէրէք՝ ֆաղաթ պիր միտտէթլիք մահպուս օլունմասընը ըէճա էթտի . վէ ըէճասը գապուլէ շայեան պույրուլարագ , միւտտէթլէ հապտէ իզա օլունսու . լաքին հալ պու քի՝ պիղայրի հագգ , էթտիյի պէտխահլըգ վէ նամուստուղ ըուգ գամիրինէ էլլէրմէտիյինտէն , միւտտէթլի նի պիթիրմէյէ եէթիշմէյերէք , տէրունի մահ պուստա՝ իֆրաթ մէրթէպէ սէրէնճամիէ , ճանընը թէսլիմ էթտի :

Պու վուգուլաթլարտան պատէհու՝ Եէնօվէվա խայրու միւտտէթ իսթիրահաթլէ էօմիւր կէչիրիպ , վէ նիհայէթ քեաֆֆէյի ճընսը պէշէրլիյէ մախսուս օլրուղը միսիլլի՝ էմրի Հագգթթէպէյեիւն պիրլէ , կիւնլէրտէ պիր կիւն՝ կիւլէր եիւզլէ ըուհունու թէսլիմ իյլէտի , ալէմէ էօրնէք օլմագ իչիւն՝ էօմրիւնիւ ֆաղիլէթլէ կէչիրէրէք . վէ պու հալ՝ կիւնէշ ինմէ մէնղիլինէ թէսատիւֆ էթտիյինտէն՝ կէրէք օրթալըգ վէ կէրէք էհալինին գալպլէրի գարալար :

Ֆէրտասը կիւնիւ՝ ալայը իհթիշամ վէ էմ սայլըգ տարաթլէ՝ ճէնագէ ըէսմի իճրա օլունարագ տէֆն օլունսու . վէ պու ալայը մաթէմ նագտէ՝ հատտսըղ հէսապսըղ խալգ թէճէմի խտէրէք , ֆիղանու ֆէրեատ իթմէտիք քիմսէ գալմատը , վէ Սիղէֆրի պէյ իլէ Պէնօն՝ օլ կիւնտէն սօղրա պիր վէչիլէ թէսէլլա պուլմալէրի միւմքին օլամատը : վէ օլ մուպարէք կէյիք տախի՝ Եէնօվէվանըն վէֆաթընը ֆէհմ խտէրէք , ճէնագէ իլէ պէրապէր մէղարատէք կիթիպ , տէֆն էթտիքլէրի եէրին իւզէրինտէ եաթտը . վէ մահալի մէղպուրէտէն զէրրէճէ այրըլամայըպ , եէմէմէք իչմէմէքլէ՝ պիր կիւն մէղարընըն իւսթիւնտէ էօլիւսիւնիւ պուլտուլար , քի աճլըգ տան էօլմիւշ խտի . վէ Սիղէֆրի պէյ՝ Եէնօվէվանըն իւզէրինէ մէրմէրտէն պիր ճէսիմ թիւրպէ եափտըրըպ , կէյիլին սիւրէթիւնի տէ՝ պիր թաշըն իւզէրինէ նագշ էթտիրտի :

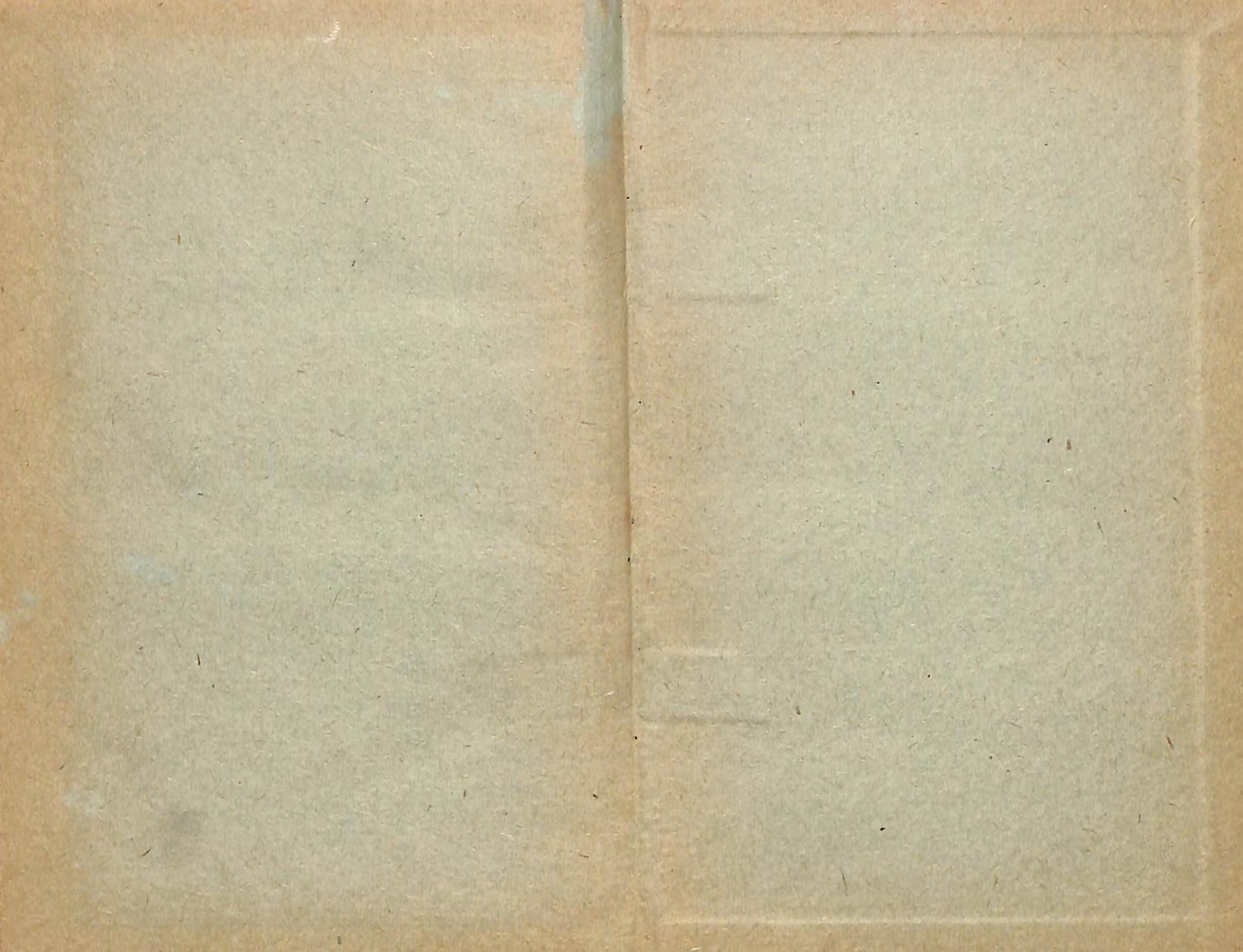
Սիղէֆրի պէյ՝ մուգատտէմ Եէնօվէվանըն եէտի սէնէ էյլէնտիլի մաղարէ ճիվարընա պիր տիշէհլի Մանասթըրը եափտըրըպ , վէ վասֆընը կէչտիլիմիղ աղաճ Խաչը տա եալտըղլայարագ Մանասթըրա գօյտուրթտու , վէ Եէնօվէվանըն թարիլինի՝ մուլթատարէն տիվարլարըն իւզէրինտէ եաղտըրթտը . վէ Մանասթըրըն էթրաֆընտա ճէսիմ պիր տէ պախչէ թէրթիպ էթտիրիպ , Եէնօվէվանըն իչտիլի սուտան սուվաբուրը ըտը . վէլ հասըլ՝ հէսապսըղ զիյարէթճիլէր օլ մահալէ վարտըղ տա , օնտաքի պուլու :

նան թուհսպան՝ Եհնօվէվանըն Փազիլէթէրինի
նազլ խտերտի :

Իշթէ Փազիլէթլի Եհնօվէվա՝ պու թարզլէ
տիննեատէն ախրէթէ ինթիգալ էթմիշ օլտու
ղընտան , զիքրի էպէտիյէտէ ք գալաճաղը շիւպ
հէտէն միւսթէղնի տիր :

ԽԻԹԱՄԸ

ՀԻՔԵՍՑԵՑԻ ԵԷՆՕՎԷՎԱ

Р. У.

№ 8562

14